

PATVIRTINTA
Prūdiškių socialinės globos namai
Direktorė Galina Judkinienė
2022 m. spalio 31 d. Nr. V-94

PRŪDIŠKIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMAI EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANAS

Prūdiškių g 59. Juodšilių sen. Vilniaus raj.
2022

TURINYS

TURINYS.....	2
PLANO DERINIMO LAPAS	4
PLANO ATNAUJINIMO LAPAS	5
PLANO TAISYMO, TIKSLINIMO IR KOREGAVIMO LAPAS	6
KOPIJŲ IR ATLIKTŲ TIKSLINIMŲ TEIKIMO LAPAS.....	7
I. BENDROSIOS NUOSTATOS.....	8
EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANO TIKSLAI:	8
ĮSTAIGOS APIBŪDINIMAS.....	9
PLANE VARTOJAMOS SĄVOKOS IR SANTRUMPOS	11
PLANO TEISINIS PAGRINDAS, PLANO RENGĖJAI	12
PLANO AKTYVINIMAS IR ATŠAUKIMAS	12
II. GALIMI PAVOJAI.....	12
III. GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ ĮVYKIŲ LIKVIDAVIMO IR PADARINIŲ ŠALINIMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS.....	13
GALIMŲ PAVOJŲ VALDYMAS.....	13
VEIKSMAI KILUS LABAI DIDELIO RIZIKOS LYGIO PAVOJAMS.....	13
IV. PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANTĮ AR SUSIDARIUSĮ ĮVYKĮ ORGANIZAVIMAS IR VEIKSMŲ KOORDINAVIMAS	18
V. INFORMACIJOS APIE ĮVYKĮ GAVIMO IR PERDAVIMO TVARKA.....	19
VI. DARBUOTOJŲ IR LANKYTOJŲ APSAUGOS GRESIANT AR SUSIDARIUS.....	19
DARBUOTOJŲ IR LANKYTOJŲ APRŪPINIMO ASMENINĖS APSAUGOS PRIEMONĖMIS ORGANIZAVIMAS	21
VII. EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANE NURODYTŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMO ORGANIZAVIMAS.....	22
VEIKLOS TĖSTINUMO UŽTIKRINIMAS.....	23
1 PRIEDAS	24
PRŪDIŠKIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ RIZIKOS ANALIZĖ	24
I. GALIMŲ PAVOJŲ NUSTATYMAS	24
II. RIZIKOS VERTINIMAS	29
IV. RIZIKOS LYGIO IR JOS PRIIMTINUMO NUSTATYMAS.....	39
V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS.....	41
2 PRIEDAS	42
PRŪDIŠKIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO GRUPĖS NUOSTATAI	42
PRŪDIŠKIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ CIVILINĖS SAUGOS MOKYMO PROTOKOLAS	45
5 PRIEDAS	71

AVARINIŲ TARNYBŲ KONTAKTAI	71
6 PRIEDAS	72
MATERIALINIŲ IŠTEKLIŲ ŽINYNAS.....	72
7 PRIEDAS	80
PERSPĖJIMO APIE ĮVYKĮ SCHEMA	80
8 PRIEDAS	81
KEITIMOSI INFORMACIJA APIE ĮVYKĮ SCHEMA.....	81
9 PRIEDAS	82
DARBUOTOJŲ KONTAKTINĖ INFORMACIJA	82
10 PRIEDAS	84
ŽMONIŲ SUSIRINIKIMO VIETA LAUKE (DARBUOTOJŲ, GYVENTOJŲ IR LANKYTOJŲ JUDĖJIMAS TERITORIJOJE).....	84
11 PRIEDAS	86
DARBUOTOJŲ IR LANKYTOJŲ EVAKAVIMO SCHEMOS.....	86
12 PRIEDAS	96
VEIKSMAI UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ ATVEJU.....	96
13 PRIEDAS.....	98
VEIKSMAI BALTARUSIJOS ASTRAVO ATOMINĖS ELEKTRINĖS AVARIJOS ATVEJU	98
14 PRIEDAS	102
INFORMACIJA APIE EVAKUOTUS DARBUOTOJUS IR/AR LANKYTOJUS	102
15 PRIEDAS	103
PRŪDIŠKIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMAI DIREKTORIUS	103
ĮSAKYMAI.....	103
16 PRIEDAS.....	112
STABILIOJO JODO PREPARATŲ SAUGOJIMAS IR LAIKYMAS ĮSTAIGOJE, BEI DALIJIMO ORGANIZAVIMAS GALIMOS BRANDUOLINĖS AR RADIOLOGINĖS AVARIJOS ATVEJU	112
17 PRIEDAS.....	117
VEIKSMAI PAVOJAUS VALSTYBĖS SAUGUMUI (NESANKCIONUOTI UŽSIENIO VALSTYBĖS GINKLUOTŲJŲ PAJĖGŲ VEIKSMAI) METU	117
18 PRIEDAS.....	134
VEIKSMAI CHEMINIO UŽTERŠIMO ATVEJU	134
19 PRIEDAS	141
ASMENINIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ SĄRAŠAS	141

PLANO DERINIMO LAPAS

Eil. Nr.	Derinanti institucija	Data	Atsakingo asmens pareigos, vardas, pavardė, parašas
1	socialinės apsaugos ir darbo ministerija	2022-11-03 e. paštu	J. Geras Strandvėnis, apskaitos padalinio vadovas

PLANO ATNAUJINIMO LAPAS

Plano atnaujinimas – plano atnaujinimas – procesas, kai planas yra peržiūrimas iš esmės. Jį rekomenduojama atlikti vieną kartą per 3 metus arba anksčiau, atsižvelgiant į plano tikslui pasiekti įtaką turinčius veiksnius (pvz., įvykus įvykiui, ekstremaliajam įvykiui, susidarius ekstremaliajai situacijai, po civilinės saugos pratybų, atsiradus naujiems pavojams, pasikeitus civilinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams ar įvykus kitiems pokyčiams, didinantiems ekstremaliųjų situacijų riziką ir keliantiems galimą pavojų darbuotojų, paslaugų gavėjų sveikatai ir (ar) gyvybei, turtui ir (ar) aplinkai).

Plano atnaujinimo procedūrą atlieka Jonas Repeika, ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas. Pataisos registruojamos lentelėje.

Eil. Nr.	Atnaujinta	Data	Atsakingo asmens pareigos, vardas, pavardė, parašas
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

PLANO TAISYMO, TIKSLINIMO IR KOREGAVIMO LAPAS

Plano taisymas – plane esančios informacijos pakeitimas. Plano taisymo procedūrą atlieka Prūdiškių socialinės globos namų už civilinę saugą atsakingas darbuotojas, ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas Jonas Repeika, kartą per metus.

Pataisos registruojamos lentelėje.

Eil. Nr.	Kas taisyta	Data	Atsakingo asmens pareigos, vardas, pavardė, parašas

KOPIJŲ IR ATLIKTŲ TIKSLINIMŲ TEIKIMO LAPAS

Patvirtinto plano kopijos (plano išrašai) išsiunčiamos į planą įtrauktoms institucijoms.

Eil. Nr.	Žyma	Data	Atsakingo asmens pareigos, vardas, pavardė, parašas

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANO TIKSLAI:

1. Ekstremalių situacijų valdymo planas (toliau – Planas) nustato materialinių ir žmogiškųjų išteklių sutelkimą ir valdymą gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai Prūdiškių socialinės globos namuose.
2. Tikslai:
  - 2.1. Planuoti veiksmus ekstremalioms situacijoms valdyti, numatyti pareigines funkcijas bei paskirstyti atsakomybę ir sukaupti reikiamus materialinius išteklius galimų ekstremalių situacijų padariniams šalinti.
  - 2.2. Prognozuoti ekstremalias situacijas ir numatyti prevencines priemones, kad iš anksto pasirengus, būtų išvengta ekstremalios situacijos arba sumažėtų galimybė jai kilti, o susidarius ekstremaliai situacijai, būtų mažiau pakenkta žmonėms, turtui bei aplinkai.
  - 2.3. Padidinti Įstaigos darbuotojų parengtį, pagerinti jų reagavimą į ekstremalias situacijas, kiek įmanoma sumažinti riziką, vykdant darbuotojų ir paslaugų gavėjų gelbėjimo ir ekstremalių situacijų padarinių šalinimo darbus.
  - 2.4. Tinkamai reaguoti į ekstremalią situaciją ir organizuoti gelbėjimo ir ekstremalių situacijų padarinių šalinimo darbus (perspėti darbuotojus ir aplinkinius gyventojus, galinčius patekti į pavojingo poveikio zoną, apie įvykį ar ekstremalią situaciją atsakingus darbuotojus, avarines tarnybas, suorganizuoti pirminius gelbėjimo darbus, prireikus evakavimą, laiku kreiptis reikalingos pagalbos).

ĮSTAIGOS APIBŪDINIMAS

Įstaigos pavadinimas	Prūdiškių socialinės globos namai
Juridinio asmens kodas	190795841
Adresas	Prūdiškių g 59. Juodšilių sen. Vilniaus raj.
Kontaktai	852493496
Įstaigos vadovas	Galina Judkinienė
Pagrindinė veiklos rūšis (EVRK)	873000
Veiklos forma (dieninė, naktinė, visą parą)	Visą parą
Pastatų skaičius	20
Preigybių skaičius	131
Paslaugų gavėjų skaičius	204
Įstaigos darbo laikas	7.30-16.15
Įstaigos apsaugos organizavimas	Įstaigos sargai

Turimos kolektyvinės ir asmeninės apsaugos priemonės	Sąrašas
Už civilinę ir gaisrinę saugą atsakingas	Gema Strazdienė, apskaitos padalinio vadovė-civilinės saugos funkcijų darbų organizavimą – Jonas Repeika, ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas už valdymą ir funkcijų įgyvendinimą.
Atsakingų darbuotojų kontaktai	869961611
Pavojingos cheminės medžiagos	Nėra
Pavojingos vietos	Nėra
Turimos gaisrų gesinimo priemonės	Vandens gaisriniai čiaupai
Elektros energija tiekia	ESO
Geriamą vandenį įstaigai teikia	PSGN Prūdiškių socialinės globos namai
Kanalizacija paslaugas teikia	PSGN
Patalpų šildymas	PSGN
Ventiliacinės sistemos	Savitraukos
Susisiekimo ryšio priemonės tinklai	Bitė
Atsakingas už ekstremaliųjų situacijų valdymo ir prevencinių priemonių plano įgyvendinimą, vardas, pavardė, pareigos, telefono numeris:	Jonas Repeika, ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas, 869961611
Atsakingas už viešąją tvarką ir žmonių evakavimą, vardas, pavardė, pareigos, telefono numeris:	Irena Averkienė, individualios priežiūros darbuotojas darbo organizavimui 862029063
Atsakingas už priešgaisrinę saugą, vardas, pavardė, pareigos, telefono numeris:	Jonas Repeika Ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas 869961611
Atsakingas už ryšius ir komunikaciją vardas, pavardė, pareigos, telefono numeris:	Galina Judkinienė, direktorė 861464301
Atsakingas už pirmosios pagalbos teikimą, vardas, pavardė, pareigos, telefono numeris:	Valerija Samoilenko, l.e. sveikatos priežiūros padalinio vadovo pareigas
Atsakingas už – už techninę-ūkinę dalį, bei elektros ūkį, vardas, pavardė, pareigos:	Jonas Repeika. Ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas

PLANE VARTOJAMOS SĄVOKOS IR SANTRUMPOS

3. Plane vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme Ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.
- 3.1. **Avarija** – netikėtas įvykis, sukėlęs sprogimą, gaisrą, statinių visišką ar dalinį sugriovimą, sugriovimą, technologinio proceso nuostolingą sutrikimą, sunkų grupinį nelaimingą

- atsitikimą, pavojingų medžiagų išsiveržimą į aplinką, kai padaroma žala žmonėms ar aplinkai įvykio vietoje ar už jo ribų.
- 3.2. **Civilinė sauga** – veikla, apimanti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, veiksmais gresiant ar susidarius, ekstremaliųjų situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą.
  - 3.3. **Ekstremalioji situacija** – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti įstaigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.
  - 3.4. **Ekstremalusis įvykis** – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.
  - 3.5. **Ekstremaliojo įvykio kriterijai** – stebėjimais ir skaičiavimais nustatyti arba tarptautinėje praktikoje naudojami fizikiniai, cheminiai, geografiniai, medicininiai, socialiniai ar kiti įvykio mastą, padarinius ar faktą apibūdinantys dydžiai arba aplinkybės (kritinės ribos), kuriuos atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs įvykis laikomas ekstremaliuoju.
  - 3.6. **Ekstremaliosios situacijos židinis** – vieta, kurioje įvyko įvykis ar ekstremalusis įvykis, ir teritorija, apimanti didžiausio pavojaus sritį apie tų įvykių vietą, kurioje gresia įvykio ar ekstremaliojo įvykio veiksmų pavojai ten esančių gyventojų sveikatai ir (ar) gyvybei, turtui ir (ar) aplinkai.
  - 3.7. **Ekstremaliųjų situacijų valdymo planas** – dokumentas, kuriuo reglamentuojamas materialinių ir žmogiškųjų išteklių sutelkimas ir valdymas gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms.
  - 3.8. **Gelbėjimo darbai** – veiksmai, kuriais įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu siekiama išgelbėti gyventojų gyvybes, sveikatą ir turtą, suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą ir (ar) nugabenti juos į sveikatos priežiūros įstaigas, taip pat apsaugoti aplinką.
  - 3.9. **Gelbėjimo darbų vadovas** – civilinės saugos sistemos pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas, iki operacijų vadovo paskyrimo ekstremaliosios situacijos židinyje vadovaujantis gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams, taip pat įvykio, ekstremaliojo įvykio likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbams.
  - 3.10. **Gyventojų evakavimas** – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.
  - 3.11. **Įstaigos darbuotojai** – visi įstaigoje dirbantys asmenys.
  - 3.12. **Įvykis** – ekstremaliojo įvykio kriterijų neatitinkantis, nepasiekęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, keliantis pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.
  - 3.13. **Kita įstaiga** – socialinėje, globos, švietimo, mokslo, kultūros, sporto, sveikatos priežiūros srityse veikiantis juridinis asmuo, kurio veiklos tikslas – tenkinti tam tikrus viešuosius interesus, išskyrus valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas.
  - 3.14. **Kiti darbuotojai** – tie įstaigos darbuotojai, kurie neužsiima pedagogine veikla.

- 3.15. **Kolektyvinės apsaugos statinys** – statinys ar patalpa, kurią ekstremaliųjų situacijų ar karo metu galima pritaikyti gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.
- 3.16. **Laikino perkėlimo vieta** – su kita įstaiga ar organizacija iš anksto suderinta vieta ar patalpa, į kurias gali būti laikinai perkeliama įstaigos Paslaugų gavėjai ir juos prižiūrintys darbuotojai ar kiti darbuotojai, iki kol bus galima grįžti į savo įstaigos patalpas.
- 3.17. **Materialiniai ištekliai** – nekilnojamas turtas, transporto priemonės, statybinės medžiagos ir kiti ištekliai, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti gresiančioms ar susidariusioms ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti.
4. Santrumpos:
- 4.1. **BPC** – bendrasis pagalbos centras;
- 4.2. **ESVP** – ekstremaliųjų situacijų valdymo planas;
- 4.3. **ESPPP** – ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planas;
- 4.4. **GMPS** – greitosios medicininės pagalbos stotis;
- 4.5. **BPC** – Bendrasis pagalbos centras;
- 4.6. **PK** – Policijos komisariatas;
- 4.7. **PGT** – Priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba;
- 4.8. **ESK** – Ekstremaliųjų situacijų komisija;
- 4.9. **ESOC** – Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras;
- 4.10. **PAGD** – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas;
- 4.11. **VPGV** – Vilniaus priešgaisrinė gelbėjimo valdyba;
- 4.12. **SKS** – Situacijų koordinavimo skyrius;
- 4.13. **NVSC** – Nacionalinis visuomenės sveikatos centras;
- 4.14. **GPIS** – Gyventojų perspėjimo ir informavimo sistema;
- 4.15. **GDK** grupė – gelbėjimo darbų koordinavimo grupė;
- 4.16. **Įstaiga** – Prūdiškių socialinės globos namai;
- 4.17. **ES** – ekstremali situacija;
- 4.18. **Rizikos analizė** – galimų pavojų ir ekstremalių situacijų rizikos analizė;
- 4.19. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Vilniaus priešgaisrinė gelbėjimo valdyba.

PLANO TEISINIS PAGRINDAS, PLANO RENGĖJAI

5. Ekstremaliųjų situacijų planas parengtas vadovaujantis aktualios LR civilinės saugos įstatymo redakcijos Nr. XI-635 16 straipsnio 3d. 9p. ir PAGD prie VRM direktoriaus 2011 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. 1-70 patvirtintų „Ekstremalių situacijų valdymo planų rengimo metodinių rekomendacijų“ aktualios redakcijos reikalavimais.
6. Planas parengtas vadovaujantis Civilinės saugos sistemos valdymo ir veikimo teritoriniu ir veiklos diferencijavimo principais.

7. Atspausdinto Plano kopija saugoma Įstaigos administracijos patalpose (Asmens atsakingo už civilinę saugą Įstaigoje, kabinete). Elektroninė Plano versija pateikiama Centro administracijai.
8. Visi Įstaigos dirbantys, o taip pat naujai priimti į darbą darbuotojai privalo susipažinti su šiuo Planu.
9. Planą rengė: UAB „Veritas bona“, įmonės kodas: 304628436, tel. +370 67872025.
10. Pradinius duomenis pateikė: Apskaitos padalinio vadovė.

PLANO AKTYVINIMAS IR ATŠAUKIMAS

11. Planą aktyvina ar atšaukia Įstaigos vadovas, jam nesant – už civilinę saugą atsakingas asmuo, Ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas.
12. Atsakingo asmens už pasirengimą avarinei situacijai duomenys nurodyti priede Nr. 9 „Darbuotojų kontaktinė informacija“.

II. GALIMI PAVOJAI

13. Ekstremalieji įvykiai, kurie galėtų sukelti ekstremaliąsias situacijas ir įtakoti Įstaigos darbą, kelti pavojų darbuotojams, bei paslaugų gavėjams yra šie:
  - 13.1. Gamtinio pobūdžio – geologinis ir hidrometeorologinis (stichiniai, katastrofiniai meteorologiniai ir stichiniai, katastrofiniai hidrologiniai reiškiniai) reiškinys, įvykis, susijęs su ledo lytimis, ledų sangrūdomis, ledo laukais; žmonių ligos;
  - 13.2. Techninio pobūdžio – transporto įvykiai, aviacija, geležinkelių transporto ir automobilių kelių eismu ir įvykiais, vežant pavojingą krovinį; įvykiai pramonėje ir energetikos sistemoje, komunalinių sistemų avarija ir ryšių paslaugų teikimo vartotojams sutrikimas;
  - 13.3. Ekologinio pobūdžio – aplinkos oro ir vandens užterštumas; dirvožemio, grunto užterštumas arba kitoks jam padarytas poveikis; tarša branduolinėmis ir (ar) radioaktyviosiomis medžiagomis ir naftos produktais;
  - 13.4. Socialinio pobūdžio – masinės riaušės ir neramumai, teroro aktai, įkaitų paėmimai;
  - 13.5. Kiti ekstremalieji įvykiai – žmonių sveikatos sutrikimai, panika, traumos, mirties atvejai dėl užsikrėtimo, apsinuodijimo ar fizinio poveikio, gaisro keliamas pavojus, užsidegimo ar degimo grėsmė, pavojingas radinys.
14. Atlikus Įstaigos rizikos analizę (Plano priedas Nr. 1), buvo nustatyti pavojai, kurių rizika įvertinta kaip labai didelė ar didelė:
  - 14.1. pavojai, kurie sukelia didelius padarinius (poveikį) ir yra didelės tikimybės:

Pavojingos užkrečiamosios ligos	40
Gaisrai	30

14.2. pavojai, kurie sukelia didelius padarinius (poveikį):

Pavojus valstybės saugumui (nesankcionuoti užsienio valstybės ginkluotųjų pajėgų veiksmai)	24
Pastatų griuvimai	22
Sprogmuo	16
Branduolinė avarija Baltarusijos Astravo atominėje elektrinėje	10
Uraganas	9
Teroristiniai išpuoliai	9
Cheminių medžiagų paskleidimas (pavojingoji medžiaga)	8

III. GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ ĮVYKIŲ LIKVIDAVIMO IR PADARINIŲ ŠALINIMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

GALIMŲ PAVOJŲ VALDYMAS

VEIKSMAI KILUS LABAI DIDELIO RIZIKOS LYGIO PAVOJAMS

15. Ypač pavojinga žmonių užkrečiamoji liga. Rizikos lygis – 40

15.1. Užfiksavus užkrečiamosios ligos atvejį Vilniaus rajone, atliekami tokie veiksmai:

15.1.1. Įstaigos direktoriaus veiksmai pavojaus metu:

15.1.1.1. Nurodo organizuoti papildomą patalpų dezinfekavimą;

15.1.1.2. Organizuoti griežtesnes sanitarines sąlygas įstaigoje (dažniau plaunamos rankos, stebimi paslaugų gavėjai ir darbuotojai);

15.1.1.3. Nurodo organizuoti dažnesnį patalpų vėdinimą;

15.1.1.4. Esant poreikiui nurodo skelbti karantiną;

15.1.1.5. Gavus rekomendaciją iš įstaigos steigėjo, koreguoja įstaigos darbą.

15.1.2. Darbuotojų, atsakingų už viešąją tvarką ir civilinę saugą, veiksmai:

15.1.2.1. Iš įstaigos direktoriaus gavęs informaciją apie ligos grėsmę informuoja darbuotojus, perduodant jiems rekomendacijas;

15.1.2.2. Prireikus kontaktuoja su specialiosiomis tarnybomis dėl esamos padėties;

15.1.3. Darbuotojo atsakingo už pirmąją pagalbą veiksmai:

15.1.3.1. Prižiūri įstaigoje esančius darbuotojus ir paslaugų gavėjus, stebi ar nepasirodė numatomos ligos simptomai;

15.1.3.2. Atsiradus ligos požymiams kuo skubiau izoluoja paslaugų gavėją nuo kitų ir informuoja personalą;

15.1.3.3. Vykdo vadovybės nurodymus.

16. **Gaisras. Rizikos lygis - 30.**

- 16.1. Kilus gaisrui arba užfiksavus galimą gaisro pavojų, faktą nustatęs darbuotojas, susiradęs saugią vietą, turi kuo skubiau imtis sekančių veiksmų:
  - 16.1.1. Informuoti Įstaigos direktorių apie kilusį pavojų, jei gaisro židinyje nėra išsiplėtęs;
  - 16.1.2. Jei matoma atvira liepsna pranešti Bendrajam pagalbos centrui (skubiai pagalbai) apie kilusį gaisrą ir tada informuoti Įstaigos direktorių;
  - 16.1.3. Jei yra galimybė nustatyti kokio masto pavojus susidarė: kur yra įvykio vieta (nurodomas korpusas, aukštas, patalpa), koks yra pavojaus mastas (atvira liepsna, rūkstantys dūmai, jaučiasi degėsių kvapas);
  - 16.1.4. Jei yra saugu pradėti gaisro gesinimo darbus pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis;
  - 16.1.5. Jei yra galimybė imtis kultūros vertybių apsaugos (pernešti į kitas patalpas, išnešti į lauką ir pan.).
- 16.2. *Įstaigos direktoriaus veiksmai gavus informaciją apie kilusį pavojų:*
  - 16.2.1. Jei gaisro mastas yra didelis kuo skubiau informuoti Bendrąjį pagalbos centrą (skubią pagalbą) apie kilusį pavojų, suteikiant informaciją apie pastate esančių žmonių skaičių;
  - 16.2.2. Kartu su darbuotoju, atsakingu už viešąją tvarką organizuoti darbuotojų ir paslaugų gavėjų apsaugą. Tam tikslui gali būti pasitelkiama žmonių evakuacija;
  - 16.2.3. Jei yra galimybė organizuoti gaisro gesinimo darbus savo turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis;
  - 16.2.4. Palaikyti informacijos apie situacijos kaitą perdavimą Bendrajam pagalbos centrui (skubiai pagalbai);
  - 16.2.5. Jei gaisro židinyje nėra išplitęs, arba nekelia pavojaus darbuotojams, organizuoti materialinių vertybių apsaugą.
- 16.3. *Darbuotojo, atsakingo už viešąją tvarką, veiksmai gaisro atveju:*
  - 16.3.1. Iš Įstaigos direktoriaus gavęs informaciją apie evakuacijos pradžią informuoja darbuotojus;
  - 16.3.2. Kol yra vykdoma evakuacija prižiūri evakuacijos eigą, prireikus paskirsto žmonių bei evakuojamų kultūros vertybių srautus;
  - 16.3.3. Kai darbuotojai ir paslaugų gavėjai evakuojasi iš Įstaigos pastato ir susirenka numatytoje susirinkimo vietoje lauke, darbuotojas, atsakingas už viešąją tvarką ir/arba darbuotojas, atsakingas už civilinę saugą organizuoja darbuotojų ir paslaugų gavėjų registraciją, taip nustatydamas žmonių skaičių kurie evakavosi, kurie galimai liko pastate.
- 16.4. *Darbuotojo, atsakingo už priešgaisrinę saugą, veiksmai gaisro metu:*
  - 16.4.1. Kilus gaisrui organizuoja gaisro židinio izoliavimą, sumažina darbuotojų ir paslaugų gavėjų patekimą prie pavojaus vietas;
  - 16.4.2. Imasi galimų saugos priemonių;
  - 16.4.3. Po evakuacijos uždaro duris, taip sumažindamas gaisro plitimą;
  - 16.4.4. Prireikus išjungia elektros energijos tiekimą pastate;
  - 16.4.5. Jei yra vykdomas gaisro lokalizavimas pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis, vadovauja darbams;
  - 16.4.6. Organizuoja pirminių gaisro gesinimo priemonių sutelkimą.

16.4.7. Padeda vykdant kultūros vertybių apsaugą.

16.5. *Darbuotojo, atsakingo už pirmąją pagalbą, veiksmai:*

16.5.1. Prireikus suteikia pirmąją medicininę pagalbą;

16.5.2. Atvykus medikams suteikia informaciją apie nukentėjusius.

16.6. *Darbuotojų veiksmai kilus gaisrui:*

16.6.1. Vykdo Įstaigos direktoriaus nurodymus;

16.6.2. Rūpinasi paslaugų gavėjais, tiek evakuacijos metu, tiek po jos;

16.6.3. Vykdo kultūros vertybių apsaugą.

17. **Pavojus valstybės saugumui (nesankcionuoti užsienio valstybės ginkluotųjų pajėgų veiksmai). Rizikos lygis – 24.**

17.1. *Įstaigos direktoriaus veiksmai pavojaus metu:*

17.1.1. organizuoja pirminės informacijos gavimo priemones;

17.1.2. užtikrina per visuomenės informavimo priemones pateikiamų rekomendacijų vykdymą;

17.1.3. duoda nurodymus pastato pritaikymui kolektyvinei darbuotojų ir paslaugų gavėjų apsaugai;

17.1.4. duoda nurodymą organizuoti asmens apsaugos priemonių išdavimą;

17.1.5. vykdo specialiųjų tarnybų nurodymus;

17.1.6. duoda nurodymą paruošti pastatą galimam pavojui (uždaromi langai, patalpose, kuriose saugomi žmonės, apklijuojami lipnia juosta, ar kitomis priemonėmis).

17.2. *Darbuotojo, atsakingo už civilinę saugą, veiksmai:*

17.2.1. vykdo direktoriaus pateikiamus nurodymus;

17.2.2. organizuoja pastato apsaugos, bei izoliavimo priemones;

17.2.3. stebi informacijos kaitą, vertina pavojaus lygį;

17.2.4. jei skelbiamas oro pavojus – kuruoja žmonių, esančių pastate, pasirengimą galimiems smūgiams;

17.2.5. jei pavojaus metu buvo pažeista pastato struktūra – įvertina galimą pažeidimo lygį, priima sprendimus dėl pastato tinkamumo žmonių apsaugai;

17.2.6. Aktyvuoja ESVP 17 priedą ir veikia, pagal ten nurodomas rekomendacijas.

17.3. *Darbuotojo, atsakingo už viešąją tvarką, veiksmai:*

17.3.1. paruošia žmonių registracijos sąrašus;

17.3.2. esant poreikiui koordinuoja kolektyvinę darbuotojų ir paslaugų gavėjų evakuaciją;

17.3.3. vykdo tiesioginius direktoriaus nurodymus, atlieka žmonių skaičiavimą;

17.3.4. padeda organizuoti asmens apsaugos priemonių išdavimą personalui ir paslaugų gavėjams;

17.3.5. Jei skelbiamas oro pavojus – kuruoja žmonių, esančių pastate, pasirengimą galimiems smūgiams;

17.3.6. Jei pavojaus metu buvo pažeista pastato struktūra – imasi patekimo prie pažeistos vietos izoliavimo.

17.4. *Darbuotojo, atsakingo už pirmąją pagalbą, veiksmai:*

17.4.1. prireikus organizuoja pirmosios medicininės pagalbos suteikimą;

17.4.2. koordinuoja darbuotojų veiksmus, suteikiant pirmąją pagalbą.

17.5. *Darbuotojų veiksmai:*

- 17.5.1. vykdo įstaigos direktoriaus ir atsakingų darbuotojų nurodymus;
- 17.5.2. dalyvauja vykdant pastato paruošimo darbus;
- 17.5.3. pagal atsakingų darbuotojų nurodymus padeda izoliuoti pastatą;
- 17.5.4. vykdo gelbėjimo darbus, jei tokie yra nurodomi iš specialiųjų tarnybų;
- 17.5.5. dalyvauja lokalizuojant padarinius ir gelbėjant paslaugų gavėjus.

VEIKSMAI KILUS DIDELIO RIZIKOS LYGIO PAVOJAMS

18. Pastatų griuvimai. Rizikos lygis – 22

18.1. Įstaigos direktoriaus veiksmai gavus informaciją apie kilusį pavojų:

- 18.1.1. Apie pavojų informuoja įstaigos darbuotojus;
- 18.1.2. Jei yra galimybė organizuoja įstaigos darbuotojų ir paslaugų gavėjų evakuaciją, duoda nurodymus už viešąją saugą atsakingam asmeniui;
- 18.1.3. Organizuoja pastato pažeistos pastato vietos izoliaciją (turi būti apribotas patekimas);
- 18.1.4. Duoda nurodymus darbuotojams;
- 18.1.5. Susisieikia su kitos įstaigos vadovu, perduoda informaciją apie kilusį pavojų.

18.2. Darbuotojo, atsakingo už civilinę saugą, veiksmai:

- 18.2.1. Pavojaus metu organizuoja darbuotojų ir paslaugų gavėjų apsaugą (prižiūri, kad visi žmonės laikytųsi kuo toliau nuo pažeistos vietos);
- 18.2.2. Įvertina pavojaus mastą, galimus tolimesnius padarinius;
- 18.2.3. Perduoda informaciją įstaigos direktoriui/specialiosioms tarnyboms.

18.3. Darbuotojų veiksmai pastato griuvimo metu:

- 18.3.1. Vykdo įstaigos direktoriaus nurodymus;
- 18.3.2. Dalyvauja lokalizuojant padarinius ir gelbėjant žmones.

18.4. Darbuotojo, atsakingo už pirmąją pagalbą, veiksmai:

- 18.4.1. Prireikus suteikia pirmąją medicininę pagalbą;
- 18.4.2. Koordinuoja darbuotojų veiksmus suteikiant pirmąją pagalbą;
- 18.4.3. Atvykus medikams suteikia informaciją apie nukentėjusius.

19. Sprogmuo. Rizikos lygis – 16

19.1. Įstaigos direktoriaus veiksmai pavojaus metu:

- 19.1.1. Nustato pavojingo objekto buvimo vietą;
- 19.1.2. Kuo skubiau informuoja Bendrąjį pagalbos centrą apie pastebėtą ar užfiksuotą pavojų;
- 19.1.3. Organizuoja darbuotojų ir paslaugų gavėjų apsaugą (izoliavimas patalpoje arba evakuacija);
- 19.1.4. Organizuoja patekimo prie pavojingo objekto darbus.

19.2. Darbuotojo, atsakingo už viešąją tvarką, veiksmai:

- 19.2.1. Iš įstaigos direktoriaus gavęs informaciją apie evakuacijos pradžią informuoja darbuotojus;
- 19.2.2. Kol yra vykdoma evakuacija prižiūri evakuacijos eigą, prireikus paskirsto žmonių srautus.

20. Branduolinė avarija Baltarusijos Astravo atominėje elektrinėje. Rizikos lygis – 10

20.1. Įstaigos direktoriaus veiksmai pavojaus metu:

- 20.1.1. Organizuoja pirminės informacijos gavimo priemones;
- 20.1.2. Užtikrina per visuomenės informavimo priemones pateikiamų rekomendacijų vykdymą;

20.1.3. Duoda nurodymus pastato pritaikymui kolektyvinei žmonių apsaugai;

20.1.4. Gavus rekomendaciją iš Įstaigos steigėjo, laikinai nutraukia Įstaigos darbą.

20.2. *Darbuotojo, atsakingo už civilinę saugą, veiksmai:*

20.2.1. Vykdo direktoriaus pateikiamus nurodymus;

20.2.2. Organizuoja pastato apsaugos priemones;

20.2.3. Organizuoja pastato paruošimo darbus kolektyvinei žmonių apsaugai.

20.3. *Darbuotojo, atsakingo už viešąją tvarką, veiksmai:*

20.3.1. Paruošia žmonių registracijos sąrašus;

20.3.2. Esanto poreikiui koordinuoja kolektyvinę darbuotojų ir paslaugų gavėjų evakuaciją;

20.3.3. Vykdo tiesioginius direktoriaus nurodymus, atlieka žmonių skaičiavimą kolektyvinės apsaugos patalpoje.

20.4. **Siekiant nenukrypti nuo ekstremaliųjų situacijų valdymo plano rengimo metodinių rekomendacijų ir neišplėsti bendrinės plano dalies, papildoma informacija susijusi su veiksmais Branduolinės avarijos Baltarusijos Astravo atominėje elektrinėje, pateikiama 13 priede.**

21. **Uraganas. Rizikos lygis -9**

21.1. *Įstaigos direktoriaus veiksmai gavus informaciją apie kilusį pavojų:*

21.1.1. Apie pavojų informuoja Įstaigos darbuotojus;

21.1.2. Organizuoja pastato apsaugą (turi būti uždaromi visi langai, durys, kad būtų sumažintas skersvėjo galimybė);

21.1.3. Organizuoja teritorijos apsaugą (sunešami visi lengvesni daiktai į pastato vidų, kitas lauke likęs Įstaigos inventorius turi būti pritvirtintas);

21.1.4. Duoda nurodymus darbuotojams.

21.2. *Darbuotojo, atsakingo už civilinę saugą, veiksmai:*

21.2.1. Pavojaus metu organizuoja darbuotojų ir paslaugų gavėjų apsaugą (prižiūri, kad visi žmonės laikytųsi kuo toliau nuo langų, arba tose pastato vietoje kurios iš visų pusių yra apribotos atraminėmis pastato sienomis)

21.3. *Darbuotojų veiksmai kilus uraganui:*

21.3.1. Vykdo Įstaigos direktoriaus nurodymus.

22. **Teroristiniai išpuoliai. Rizikos lygis – 9**

22.1. Įstaigos pastate pastebėjus įtartinus žmones, išgirdus sprogimus, šūvius, ar gavus tiesioginius ar netiesioginius grąsinimus imamasi sekančių veikslių:

22.1.1. *Įstaigos direktoriaus veiksmai gavus informaciją apie kilusį pavojų:*

22.1.1.1. Palaiko ryšį su specialiosiomis tarnybomis;

22.1.1.2. Nutraukia Įstaigos darbą;

22.1.1.3. Jei yra galimybė organizuoja Įstaigos darbuotojų ir paslaugų gavėjų evakuaciją;

22.1.1.4. Prireikus organizuoja darbuotojų ir paslaugų gavėjų apsaugą (užsibarikadavimą patalpose);

22.1.1.5. Organizuoja, jei yra galimybė, kultūros vertybių apsaugą (užrakina patalpas, jei yra galimybė evakuoja iš pastato). Visi veiksmai atliekami atsižvelgiant į galimus pavojaus padarinius.

22.1.2. *Darbuotojo, atsakingo už viešąją tvarką, veiksmai:*

22.1.2.1. Iš Įstaigos direktoriaus gavęs informaciją apie evakuacijos pradžią informuoja

darbuotojus;

22.1.2.2. Kol yra vykdoma evakuacija prižiūri evakuacijos eigą, prireikus paskirsto žmonių, bei kultūros vertybių srautus;

22.1.2.3. Jei evakuacija negalima, laidiniais ar mobiliaisiais telefonais perduoda informaciją darbuotojams apie barikadavimosi pradžią.

22.1.3. *Darbuotojų veiksmai kilus teroro pavojui:*

22.1.3.1. Jei yra galimybė kartu su paslaugų gavėjais traukiasi iš pastato;

22.1.3.2. Jei pastate judėjimas yra komplikotas, tokiu atveju kuo skubiau užsibarikaduoja atskiroje patalpoje. Durys yra užrakinamos ir užremiamos baldais ar kitais sunkiais daiktais.

23. **Cheminių medžiagų paskleidimas (pavojingoji medžiaga). Rizikos lygis – 8**

23.1. Gavus informaciją per visuomenės informavimo priemones apie paskelbtą pavojų imamasi sekančių veiksmų:

23.1.1. *Įstaigos direktoriaus veiksmai gavus informaciją apie kilusį pavojų:*

23.1.1.1. Palaiko ryšį su specialiosiomis tarnybomis;

23.1.1.2. Prireikus nutraukia įstaigos darbą;

23.1.1.3. Pagal rekomendacijas organizuoja įstaigos patalpų užsandarinimą (uždaromi langai, durys, izoliuojamos ventiliacijos angos);

23.1.1.4. Organizuoja įstaigos darbuotojų ir paslaugų gavėjų evakuaciją;

23.1.1.5. Informuoja artimuosius.

23.1.2. *Darbuotojo, atsakingo už viešąją tvarką, veiksmai:*

23.1.2.1. Iš įstaigos direktoriaus gavęs informaciją apie evakuacijos pradžią informuoja darbuotojus;

23.1.2.2. Kol yra vykdoma evakuacija prižiūri evakuacijos eigą, prireikus paskirsto žmonių srautus;

23.1.2.3. Kada darbuotojai ir paslaugų gavėjai evakuojasi iš įstaigos pastato ir susirenka numatytoje susirinkimo vietoje lauke, darbuotojas, atsakingas už viešąją tvarką, organizuoja darbuotojų ir paslaugų gavėjų registraciją, taip nustatydamas žmonių skaičių kurie evakavosi, kurie galimai liko pastate;

23.1.2.4. Jei žmonės yra kolektyviškai gabenami iš teritorijos, dalyvauja atliekant evakuaciją.

23.1.3. *Darbuotojo, atsakingo už civilinę saugą, veiksmai:*

23.1.3.1. Prižiūri pastato sandarinimo darbus;

23.1.3.2. Prireikus pasirūpina kvėpavimo apsaugos priemonėmis (rankšluosčiai sušlapinti vandeniui).

IV. PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANTĮ AR SUSIDARIUSĮ ĮVYKĮ ORGANIZAVIMAS IR VEIKSMŲ KOORDINAVIMAS

24. Pirmas įvykį pastebėjęs darbuotojas informuoja apie tai įstaigos direktorių.

25. Direktorius informaciją apie įvykį gauna iš ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovo:

25.1. kitos šalia esančios įstaigos, kurioje susidarė įvykis (Plano 4 priedas).

26. Sprendimą dėl visų darbuotojų ir lankytojų perspėjimo gresiant ar susidarius įvykiui priima ir su perspėjimu susijusius veiksmus organizuoja įstaigos direktorius:
- 26.1. Direktorius duoda žodinį nurodymą už civilinę saugą atsakingam asmeniui ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovui perspėti įstaigos darbuotojus ir lankytojus apie įvykį. Darbuotojai, perspėti apie įvykį, perspėja šalia esančius lankytojus.
- 26.2. Darbuotojus ir lankytojus perspėja:
  - 26.2.1. Už civilinę saugą atsakingas asmuo ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas žodžiu naudojant garsiakalbį (megafoną / mikrofoną / paleidžiamą įrašą);
- 26.3. Darbuotojai kurie buvo perspėti apie pavojų iš karto perspėja paslaugų gavėjus. Aiškiai įvardija kur yra pavojaus vieta, kokių atsargumo priemonių reikėtų imtis ir padeda paslaugų gavėjams, kuriems reikalinga pagalba.
- 26.4. Kilus grėsmei paslaugų gavėjų sveikatai ar (ir) gyvybei, darbuotojai apie tai praneša paslaugų gavėjus artimiesiems.
27. Įvykio metu direktoriaus arba jam nesant ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas nurodymai yra privalomi visiems įstaigos darbuotojams ir lankytojams.

V. INFORMACIJOS APIE ĮVYKĮ GAVIMO IR PERDAVIMO TVARKA

28. Direktorius, atsakingas už informacijos priėmimą ir perdavimą, gavęs informaciją apie įvykį iš šaltinių nurodytų Plano 2 punkte (Plano 5 priedas) perduoda ją:
  - 28.1. Bendrajam pagalbos centrui (toliau – BPC), nurodydamas:
    - 28.1.1. Trumpą situacijos apibūdinimą;
    - 28.1.2. Tikslų įstaigos adresą;
    - 28.1.3. Įvykio laiką;
    - 28.1.4. Koks yra pavojus žmonėms ir aplinkai, ar yra žuvusių, ar sužeistų;
    - 28.1.5. Kokie veiksmai buvo atlikti (pvz., evakuoti paslaugų gavėjai);
    - 28.1.6. Savo pareigas, vardą ir pavardę;
    - 28.1.7. Atsako į kitus BPC operatoriaus užduodamus klausimus.
  - 28.2. Kitų įstaigų, esančių šalia, kurių darbuotojų sveikatai ar gyvybei ir turtui gali kilti pavojus, vadovui;
29. Direktorius, atsakingas už informacijos priėmimą ir perdavimą, informaciją apie įvykį gali gauti iš:
  - 29.1. Kitų įstaigų, kurių įstaigoje ar teritorijoje dėl įvykio gali kilti grėsmė įstaigos darbuotojų sveikatai ir gyvybei ar įstaigos turtui;
  - 29.2. Civilinės saugos sistemos pajėgų (policijos, greitosios medicinos pagalbos tarnybos, priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ar kt.) atliekančių šalia įstaigos įvykio, ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos likvidavimo, padarinių šalinimo darbus.

VI. DARBUOTOJŲ IR LANKYTOJŲ APSAUGOS GRESIANT AR SUSIDARIUS ĮVYKIUI DARBUOTOJŲ IR LANKYTOJŲ EVAKAVIMO ORGANIZAVIMAS

30. Sprendimą dėl darbuotojų ir lankytojų evakavimo priima ir evakavimą organizuoja direktorius. Nesant direktoriui, jo funkcijas atlieka ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas. Direktorius gavęs informaciją apie pavojų nutraukia darbus ir:
  - 30.1. Nurodo už civilinę saugą atsakingam asmeniui ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas pradėti evakuaciją, o evakuotus asmenis vesti į susirinkimo vietą (Plano 10 priedas) ir vykdyti evakuotų asmenų registraciją (Plano 14 priedas);
  - 30.2. Skambina Bendrajam pagalbos centrui (BPC) 112 numeriu ir praneša apie kilusį pavojų;
  - 30.3. Atjungia elektros prietaisus kabinete, uždaro langus ir uždaro duris, bet jų neužrakina. Iššina į lauką pasitikti civilinės saugos sistemos pajėgų (policiją/greitosios medicinos pagalbos tarnybą/priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą ar kt.), pasako evakuotų žmonių skaičių ir atsako į jų klausimus apie įvykį;
  - 30.4. Vykdo gelbėjimo darbų vadovo nurodymus;
  - 30.5. Jei yra žinoma ar numatoma, kad gelbėjimo darbai, įvykio, ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos šalinimo ar padarinių likvidavimo darbai užtruks ilgiau nei 1 val. ir dėl to negalima grįžti į įstaigos patalpas, direktorius nurodo už civilinę saugą atsakingam asmeniui ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovui laikinai perkelti paslaugų gavėjus iš susirinkimo vietos į kitus įstaigos teritorijoje esančius saugius statinius
31. Už civilinę saugą atsakingas asmuo ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas sužinojęs apie pavojų informuoja direktorių. Gavęs direktoriaus nurodymą perspėti darbuotojus ir pradėti evakuaciją už civilinę saugą atsakingas asmuo:
  - 31.1. Žodžiu per garsiakalbį (megafoną / mikrofoną) pereina per kiekvieną įstaigos aukštą ir perspėja ten esančius darbuotojus ir lankytojus apie vykdomą evakuaciją;
  - 31.2. Paima evakuotų žmonių registracijos lapą ir iššina į lauke esančią susirinkimo vietą registruoti evakuotų asmenų (Plano 10 priedas);
  - 31.3. Susirinkimo vietoje registruoja evakuotuosius. Po registracijos, evakuotųjų žmonių skaičių praneša direktoriui;
  - 31.4. Leidus gelbėjimo darbų vadovui padeda direktoriui organizuoti materialinio turto išnešimą iš įstaigos patalpų į kitas, saugias patalpas;
32. Darbuotojai, įvykio metu vykdantys veiklą su paslaugų gavėjais gavę nurodymą vykdyti evakuaciją ir žodinį pranešimą perduodamą per garsiakalbį/ megafoną/ mikrofoną/ paleidžiamą įrašą:
  - 32.1. Nedelsiant nutraukia vykdomą veiklą ir pasako paslaugų gavėjams pasiruošti išeiti į lauką, negalintiems pasiruošti, padeda, palikus savo daiktus ir klausant nurodymų. Jie kartu su socialiniais darbuotojais padeda apsirengti paslaugų gavėjams, juos išrikiuoja.
  - 32.2. Apžiūrėję savo patalpas ir įsitikinę, kad paslaugų gavėjų netrūksta, išveda juos iš įstaigos patalpų į lauke esančią susirinkimo vietą (Plano 8 priedas) ir ten juos dar kartą suskaičiuoja.
  - 32.3. Evakuotų asmenų skaičių ir jų būklę praneša už civilinę saugą atsakingam asmeniui ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovui, atliekančiam evakuotų asmenų registraciją;
  - 32.4. Už civilinę saugą atsakingam asmeniui ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovui nurodžius, veda paslaugų gavėjus iš susirinkimo vietos į iš anksto numatytas kitas patalpas;
  - 32.5. Reikalui esant praneša apie evakuaciją paslaugų gavėjų artimiesiems, apie būtinybę

- pasiimti paslaugų gavėjus iš įstaigos arba kitos vietos;
33. Į įstaigos patalpas galima grįžti tik gavus įstaigos direktoriaus ar specialiųjų tarnybų leidimą. Į patalpas turi sugrįžti visi paslaugų gavėjai.
  34. Kitų darbuotojų gavusių nurodymą vykdyti evakuaciją ir (ar) išgirdusių trijų ilgų skambučių kombinaciją/ iš anksto įrašytą garsinį signalą ir (ar) žodinį pranešimą perduodamą per garsiakalbį/megafoną/mikrofoną/paleidžiamą įrašą veiksmai:
    - 34.1. Sargas atidaro evakavimui skirtas duris. Gavęs už civilinę saugą atsakingo asmens ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovo nurodymą, paleidžia garsinį pranešimą ir įjungia iš anksto numatytos kombinacijos skambučio signalą ir atėjęs į susirinkimo vietą apie save praneša už civilinę saugą atsakingam asmeniui, atliekančiam evakuotų asmenų registraciją.
    - 34.2. Virtuvėje dirbantys asmenys išjungia visus elektros prietaisus, atjungia dujinius prietaisus, uždaro langus ir išeina į susirinkimo vietą. Atėję į susirinkimo vietą apie save praneša ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovui, atliekančiam evakuotų asmenų registraciją.
    - 34.3. Socialiniai darbuotojai padeda padėjėjams aprenkti paslaugų gavėjus, kurie negali apsirengti patys, juos išrikiuoti ir išvesti į lauką. Socialinių darbuotojų padėjėjai vykdo socialinių darbuotojų nurodymus. Atėję į susirinkimo vietą apie save praneša už civilinę saugą atsakingam asmeniui ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovui, atliekančiam evakuotų asmenų registraciją.
  35. Šaltuoju metų laiku:
    - 35.1. Paslaugų gavėjus, kurių viršutiniai drabužiai yra jų gyvenamosiose patalpose, darbuotojai išveda į susirinkimo vietą (atliekama pagal Plano 7 punktą);
    - 35.2. Paslaugų gavėjai yra evakuojami pagal Plano 7 punktą.
  36. Pirmiausiai evakuojami arčiausiai pavojaus židinio esantys asmenys. Evakuacijai pasirenkamas arčiausiai esantis išėjimas. Evakuacija privalo būti vykdoma pagal evakuacijos schemose nurodytas kryptis. Evakuotieji susirenka lauke esančioje susirinkimo vietoje (Plano 8 priedas).

DARBUOTOJŲ IR LANKYTOJŲ APRŪPINIMO ASMENINĖS APSAUGOS PRIEMONĖMIS ORGANIZAVIMAS

37. Įstaigoje Ekstremaliųjų situacijų atvejais už asmeninių apsaugos priemonių įsigijimą, išdavimą atsakinga i.e. sveikatos priežiūros padalinio vadovo pareigas, Valerija Samoilenko.
38. Įstaigos turimų asmeninių apsaugos priemonių sąrašas, kurios gali būti panaudotos ekstremaliosios situacijos metu, pateikiamas Šio plano priede Nr. 19.

PIRMOSIOS PAGALBOS ORGANIZAVIMAS

39. Įstaigos darbuotojams keliami reikalavimai, kad kasdieniniame darbo režime būtų pasirengę suteikti pirmąją medicininę pagalbą nukentėjusiems. Visi Įstaigos darbuotojai, kurie dirba su paslaugų gavėjais, privalo būti išklauseę privalomuosius Pirmosios pagalbos mokymus.
40. Pirmosios pagalbos vaistinėlių vietos yra nurodytos specialiu ženklu.
41. Asmuo nukentėjusiajam suteikęs pirmąją pagalbą praneša apie tai atvykusiems greitosios medicinos pagalbos darbuotojams.

KOLEKTYVINĖS APSAUGOS STATINIO PANAUDOJIMO GALIMYBĖS

42. Prūdiškių socialinės globos namai nėra įtraukti į Vilniaus rajono kolektyvinių apsaugos statinių sąrašą.
43. Kadangi įstaigoje vienu metu dirba arba nuolat būna daugiau kaip 200 asmenų, vadovaujantis Kolektyvinės apsaugos statinių poreikio nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Vyriausybės 2010 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 529, 9.2. punktu, įstaigoje yra numatytas kolektyvinės apsaugos vieta įstaigos darbuotojų apsaugai.

ĮSTAIGOS KOLEKTYVINĖS APSAUGOS VIETOS

Objekto pavadinimas	Adresas	Patalpos paskirtis
Lauko stadionas	Prūdiškių g 59. Juodšilių sen. Vilniaus raj.	-

VII. EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANE NURODYTŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMO ORGANIZAVIMAS

UŽDUOTYS NUMATYTOS ĮSTAIGAI SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANE

44. Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane įstaigai yra numatyta atlikti tokias užduotis ekstremaliųjų situacijų metu:
  - 44.1. Teikti turimus materialinius išteklius (nurodytus Plano 3 priede);
  - 44.2. Padėti registruoti evakuotus gyventojus gyventojų surinkimo punkte ir (ar) priėmimo punkte;
  - 44.3. Atlikti privalomuosius darbus;

VEIKSMAI GAVUS SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIAUS REIKALAVIMĄ DĖL UŽDUOČIŲ VYKDYMO

45. Direktorius iš Savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioto asmens gavęs nurodymą

teikti turimus materialinius išteklius arba įgyvendinti kitas Savivaldybės ESVP numatytas užduotis ekstremaliųjų situacijų atvejais:

- 45.1. Pasitikslina kiek ir kokių materialinių išteklių reikia ir (ar) kokios užduotys turi būti atliktos;
- 45.2. Pasitikslina kur reikia pristatyti materialinius išteklius ir (ar) kurioje vietoje reikia atlikti paskirtas užduotis;
- 45.3. Duoda nurodymą už civilinę saugą atsakingam asmeniui ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovui sutikrinti šiuo metu turimus materialinius išteklius arba pateikti informaciją apie galimybę atlikti pavestas užduotis ir organizuoja šių materialinių išteklių pristatymą į nurodytą vietą arba paskirtų užduočių atlikimą;
46. Už civilinę saugą atsakingas asmuo ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas gavęs direktoriaus nurodymą teikti materialinius išteklius arba atlikti pavestas užduotis:
  - 46.1. Teikia įstaigos turimus materialinius išteklius į direktoriaus nurodytą vietą;
  - 46.2. Organizuoja paskirtų užduočių įgyvendinimą.

KOLEKTYVINĖS APSAUGOS STATINIO PRITAIKYMO DARBUOTOJŲ APSAUGAI ORGANIZAVIMAS

47. Vadovaujantis Kolektyvinės apsaugos statinių poreikio nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Vyriausybės 2010 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 529, 9.2. punktu, įstaigoje yra numatytas kolektyvinės apsaugos statinys įstaigos darbuotojų apsaugai.
48. Gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, dėl kurios įstaigos darbuotojams yra pavojinga palikti įstaigos patalpas, direktoriaus sprendimu darbuotojai lieka patalpose, skirtose jų apsaugai.
49. Esant poreikiui tuo pat metu laikinai apgyvendinti tiek įstaigos darbuotojus, tiek priimti evakuotus darbuotojus, pirmenybė kolektyvinės apsaugos statinyje teikiama įstaigos darbuotojams, tačiau priimami yra ir gyventojai.
50. Esant sąlygai nurodytai 31 punkte, įstaigos darbuotojams laikino apgyvendinimo patalpos yra skiriamos įstaigos klasėse, o gyventojams – tuo metu tuščiuose aktų salėse, fojė koridoriuose išskyrus tas vietas, kuriose yra praėjimai.

VEIKLOS TĖSTINUMO UŽTIKRINIMAS

51. Įstaigos direktorius siekdamas užtikrinti darbuotojų ir paslaugų gavėjų saugumą toliau vykdant pagrindinę globos funkciją po gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos, priima sprendimą dėl veiksmų, reikalingų tolimesnei įstaigos veiklai tęsti:
  - 51.1. Įvertinus, jog dalyje įstaigos patalpų nėra galimybės vykdyti ugdomosios veiklos dėl susidariusios situacijos, jie yra vykdomi kitose įstaigos patalpose, kuriose nėra pavojaus paslaugų gavėjų sveikatai ar gyvybei;
  - 51.2. Įvertinus, jog įstaigos patalpose dėl ekstremaliosios situacijos nėra galimybės vykdyti ugdomosios veiklos ir suderinus Savivaldybės Švietimo, kultūros ir sporto departamentu, įstaiga tarpusavio pagalbos susitarimo pagrindu globos veiklą perkelia į kitos įstaigos

patalpas iki kol bus dalinai arba visiškai atkurta įstaigos veikla.

52. Įstaigos veikla toliau yra tęsiama:

52.1. Kai įvykis dėl kurio buvo sustabdyta veikla yra likviduotas ir nebėra pavojaus joje esančių asmenų sveikatai bei gyvybei;

52.2. Kai yra galimybė veiklą tęsti dalyje įstaigos patalpų ir tai nekelia pavojaus jose esančių asmenų sveikatai bei gyvybei;

52.3. Kai yra galimybė veiklą vykdyti kitoms įstaigoms priklausančiuose patalpose.

1 PRIEDAS

PRŪDIŠKIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ RIZIKOS ANALIZĖ

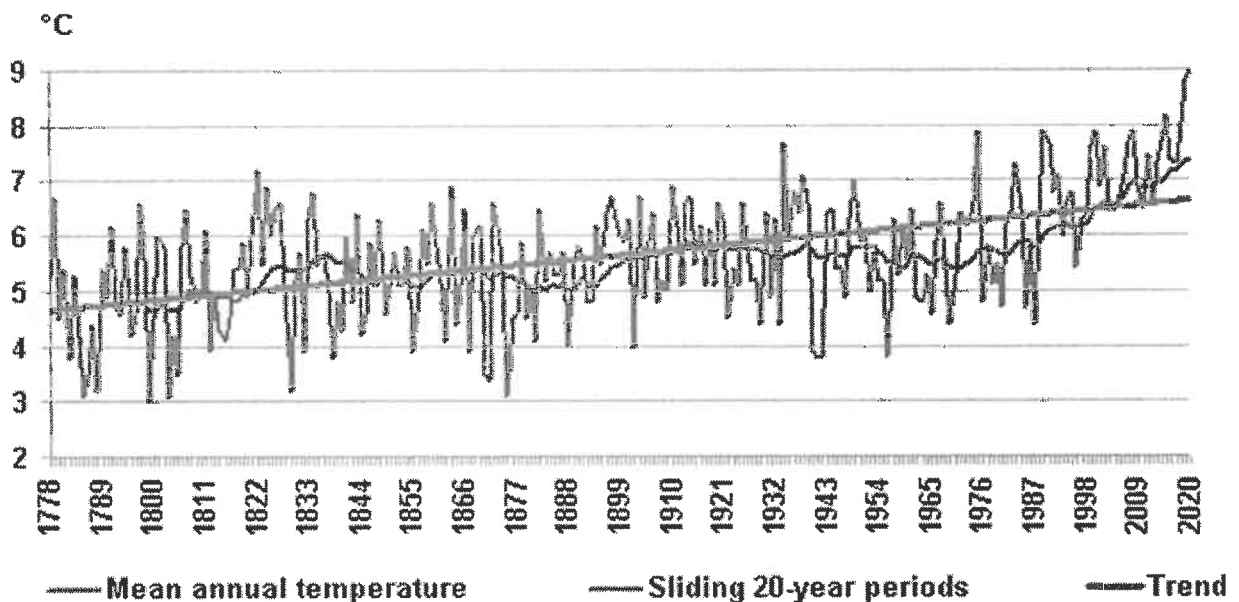
1. **Prūdiškių socialinės globos namų** galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės (toliau – rizikos analizė) tikslas – nustatyti galimus pavojus, įvertinti ekstremaliųjų situacijų rizikos (toliau – rizika) lygį ir numatyti rizikos valdymo priemones: sumažinti galimų pavojų kilimo tikimybę, galimus padarinius ir pagerinti didelės rizikos ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo galimybes.
2. Galimų pavojų padariniai (poveikis) aplinkai apskaičiuojami vadovaujantis Aplinkai padarytos žalos atlyginimo dydžių apskaičiavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. 471.
3. Rizikos analizė atlikta šiais etapais:
  - 3.1. nustatyti galimi pavojai;
  - 3.2. atliktas rizikos vertinimas;
  - 3.3. nustatytas rizikos lygis ir jos priimtumas (priimtina ar nepriimtina).
4. Duomenys, gauti atlikus rizikos analizę, naudojami:
  - 4.1. rengiant įstaigos ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planą;
  - 4.2. rengiant įstaigos ekstremaliųjų situacijų valdymo planą;
5. Visapusiškai, objektyviai ir nešališkai rizikos analizei kitoje įstaigoje atlikti įstaigos vadovo sprendimu gali būti pasitelkiama darbo grupė.
6. Rizikos analizėje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

I. GALIMŲ PAVOJŲ NUSTATYMAS

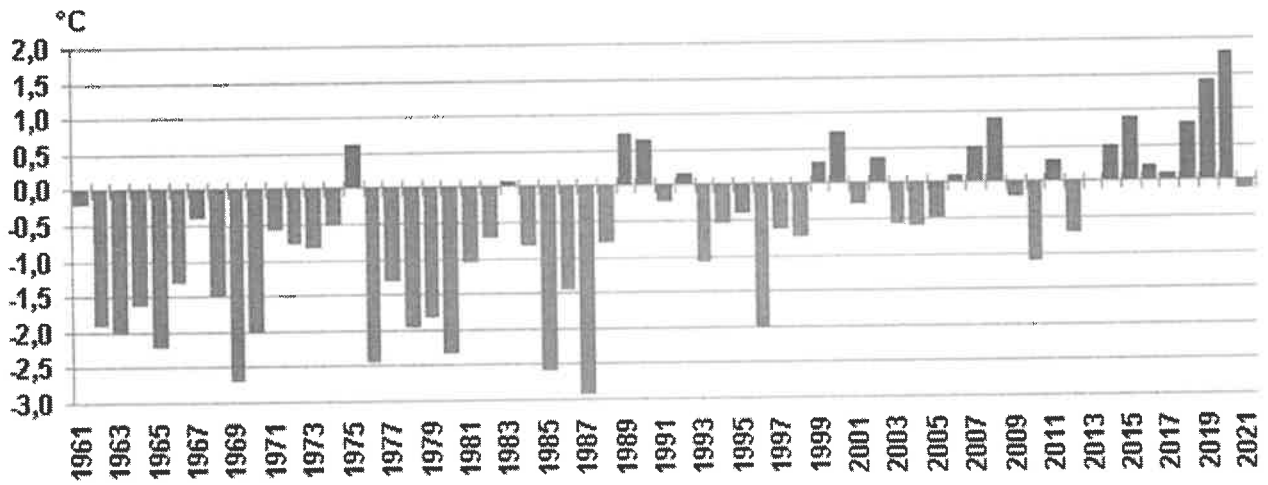
7. Galimi pavojai nustatomi remiantis moksliniais, statistiniais, istoriniais duomenimis, specialistų ir ekspertų vertinimais, Lietuvos ir kitų šalių patirtimi, analizuojamos aplinkos apžiūra, įvykių modeliavimu, taip pat Ekstremalių įvykių kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugpjūčio 24 d. nutarimu Nr. 988.
8. Galimas pavojus suprantamas kaip galimų įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų

situacijų keliama grėsmė darbuotojų ir paslaugų gavėjų gyvybei ar sveikatai, turtui ir (arba) aplinkai.

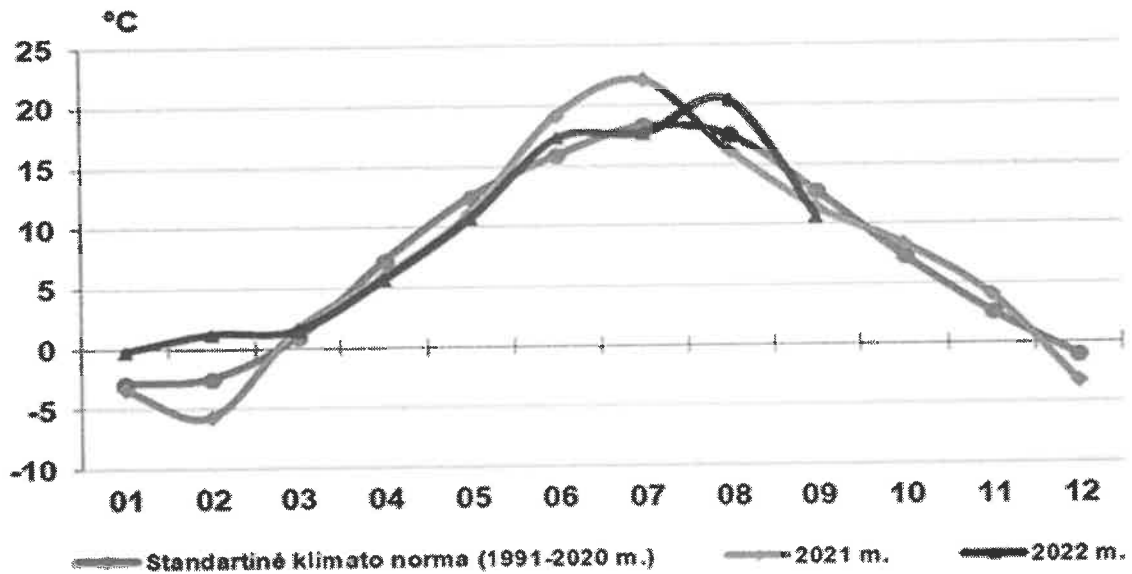
9. Pirmiausia nustatomi visi galimi gamtiniai ir žmogaus veiklos sukelti (techniniai, ekologiniai ir socialiniai) pavojai, kurie gali būti įstaigoje;
  - 9.1. dėl geografinės padėties;
  - 9.2. dėl atliekamų technologinių procesų ar gedimų;
  - 9.3. dėl darbuotojo klaidos (žmogiškasis veiksnys);
  - 9.4. dėl pastato (-ų) projektavimo, konstrukcijų ar įrenginių (fizinis veiksnys).
10. Toliau nustatomi pavojai, kurie gali kilti už įstaigos ribų, bet turėti padarinių (poveikį) darbuotojų ir paslaugų gavėjų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai, kitos įstaigos veiklos tęstinumui ir sukelti savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją.
11. Nustatyti galimi pavojai surašomi į 1 lentelę, nurodoma jų padarinių (poveikio) zona, galimas išplitimas, esant galimybei, pateikiamos jų kilimo priežastys (kodėl ir kaip jie gali kilti) ir pradedamos pildyti 8 lentelės 1 ir 2 skiltys.
12. Vertinant galimus hidrometereologinius padarinius būtina atkreipti dėmesį į gamtines tendencijas, kurios, kaip matoma ir pateikiamų diagramų, ganėtinai stipriai keičiasi. Todėl susidaro didelė tikimybė gamtinių pavojų nuokrypių, tokių kaip krituliai, uraganai, pūgos ir t.t. nuo standartinių lygių.
13. Metinės oro temperatūros pokytis“

14. Metinės oro temperatūros nuokrypiai nuo standartinės klimato normos Lietuvoje.

15. Vidutinė oro temperatūra Lietuvoje.

1 lentelė. Nustatytų galimų pavojų apibūdinimas.

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Nustatyto galimo pavojaus padarinių (poveikio) zona ir galimas pavojaus išplitimas (nurodyti konkrečias kitos įstaigos teritorijos vietas)	Galimo pavojaus kilimo priežastys
	1	2	3
1. Galimi gamtiniai pavojai:			
1.1.	Smarkus lietus	Apsemti rūšiai/ apsemti priėjimo prie įstaigos takeliai/keliukai/keliai	gamtinės kilmės
1.2.	Lijundra, smarkus sudėtinis apšalas	Visa/dalis įstaigos teritorija (-os) Ribotas privažiavimas/priėjimas iki įstaigos	gamtinės kilmės
1.3.	Pūga, smarkus snygis, speigas	Visa/dalis įstaigos teritorija (-os) Ribotas privažiavimas/priėjimas iki įstaigos	gamtinės kilmės
1.4.	Uraganas	Kai maksimalus vėjo greitis > 33 m/s Visa įstaigos teritorija (-os) (kiemas, įstaigos pastato konstrukcijos)	gamtinės kilmės
1.5.	Pavojingos užkrečiamosios ligos	Paveikti darbuotojai, visas įstaigos pastatas/korpusai/ /aukšto dalis	biologinės kilmės
1.6.	Kaitra	Kai minimali oro temperatūra > 30 °C, kaitros trukmė > 3 paros. Visa įstaiga/korpusai	gamtinės kilmės
2. Žmogaus veiklos sukelti pavojai:			
2.1.	Pastatų griuvimai	Dalinis/visiškas įstaigos pastato sugriovimas; Dalinis/visiškas prie įstaigos esančio priestato/sandėliuko sugriovimas ar kt.	techninio pobūdžio, žmogiškasis faktorius, teroristinis išpuolis
2.2.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Visa įstaiga, dalis įstaigos, teritorija(-os) (koridoriai/grupės/darbo patalpos ar kt.)	techninio pobūdžio, žmogiškasis faktorius
2.3.	Šilumos energijos	Visa įstaiga, dalis įstaigos, teritorija(-os)	techninio pobūdžio,

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Nustatyto galimo pavojaus padarinių (poveikio) zona ir galimas pavojaus išplitimas (nurodyti konkrečias kitos įstaigos teritorijos vietas)	Galimo pavojaus kilimo priežastys
	1	2	3
	tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	(koridoriai/grupės/darbo patalpos ar kt.)	žmogiškasis faktorius
2.4.	Vandens tiekimo sutrikimas	Visa įstaiga/dalis įstaigos	techninio pobūdžio, žmogiškasis faktorius
2.5.	Komunikacijų sistemų (elektroninių ryšių) teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai	Visa įstaiga/dalis įstaigos	techninio pobūdžio, žmogiškasis faktorius, teroristinis išpuolis
2.6.	Pavojingas radinys	Visa įstaigos/dalis įstaigos teritorija (-os)	nuo karo likę sprogmenys, tyčinė žmogaus veikla
2.7.	Gaisrai	Visa/dalis įstaigos	techninio pobūdžio, žmogiškasis faktorius
2.8.	Teroristiniai išpuoliai	Visa įstaiga	tyčinė žmogaus veikla
2.9.	Cheminių medžiagų paskleidimas	Visa įstaiga/dalis įstaigos	žmogiškasis faktorius, teroristinis išpuolis
2.10.	Branduolinė avarija Baltarusijos Astravo Atominėje elektrinėje	Visa įstaiga	žmogiškasis faktorius, techninio pobūdžio
2.11.	Pavojus valstybės saugumui (nesankcionuoti užsienio valstybės ginkluotųjų pajėgų veiksmai)	Poveikis darbuotojų ir paslaugų gavėjų gyvybei, sveikatai, turtui ir aplinkai, kai neteisėtai pasirodo užsienio valstybės karinei vienetai ir demonstruoja karinę galią arba nesankcionuotai kerta Lietuvos Respublikos sieną, apšaudo ar	tyčinė žmogaus veikla

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Nustatyto galimo pavojaus padarinių (poveikio) zona ir galimas pavojaus išplitimas (nurodyti konkrečias kitos įstaigos teritorijos vietas)	Galimo pavojaus kilimo priežastys
	1	2	3
		užpuola objektus.	

II. RIZIKOS VERTINIMAS

16. Šiame etape analizuojama nustatytų galimų pavojų tikimybė ir galimi padariniai (poveikis).
17. Kiekvieno nustatyto galimo pavojaus tikimybė (T) vertinama balais pagal galimo pavojaus tikimybės įvertinimo kriterijus (2 lentelė). Galimo pavojaus tikimybės vertinimas balais įrašomas į 8 lentelės 3 skiltį.

2 lentelė. Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimo kriterijai.

Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas	Galimo lygis pavojaus tikimybės	Vertinimo balai
Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	labai didelė tikimybė	5
Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
Gali įvykti kartą per 10–50 metų	vidutinė tikimybė	3
Gali įvykti kartą per 50–100 metų	maža tikimybė	2
Gali įvykti rečiau negu kartą per 100 metų	labai maža tikimybė	1

18. Nustačius galimo pavojaus tikimybę (T), analizuojami jo padariniai (poveikis) (P) įstaigai:
  - 18.1. darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų gyvybei ir sveikatai (P1);
  - 18.2. turtui ir aplinkai (P2);
  - 18.3. veiklos tęstinumui (P3).
19. Nustatomas galimas nukentėjusiųjų: žuvusiųjų, sužeistųjų, evakuotinių darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų skaičius. Šie duomenys įrašomi į 3 lentelės 2 skiltį.
20. Nustatomi ir 4 bei 5 lentelėse aprašomi:
  - 20.1. galimi padariniai (poveikis) turtui ir numatomi nuostoliai;
  - 20.2. galima aplinkos tarša, galimi padariniai (poveikis) aplinkai ir numatomi nuostoliai.
21. Įvertinami ir 6 lentelėje aprašomi galimi padariniai (poveikis) įstaigos veiklos, numatoma galimų padarinių (poveikio) trukmė.

3 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų gyvybei ir sveikatai.

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Žuvusiųjų ir (ar) sužeistųjų / Galinčių nukentėti / evakuotinių darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų)
	1	2
1. Galimi gamtiniai pavojai:		
1.1.	Smarkus lietus	0/0/0
1.2.	Lijundra, smarkus sudėtinis apšalas	0/2/0
1.3.	Pūga, smarkus snygis, speigas	0/2/0
1.4.	Uraganas	3/10/132
1.5.	Pavojingos užkrečiamosios ligos	3/10/132
1.6.	Kaitra	0/2/0
2. Žmogaus veiklos sukelti pavojai:		
2.1.	Pastatų griuvimai	3/10/132
2.2.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	0/0/0
2.3.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	0/0/0
2.4.	Vandens tiekimo sutrikimas	0/0/0
2.5.	Komunikacijų sistemų (elektroninių ryšių) teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai	0/0/0
2.6.	Pavojingas radinys	3/10/132
2.7.	Gaisrai	3/10/132
2.8.	Teroristiniai išpuoliai	3/10/132
2.9.	Cheminių medžiagų paskleidimas	3/10/132
2.10.	Branduolinė avarija Baltarusijos Astravo atominėje elektrinėje	3/10/132
2.11.	Pavojus valstybės saugumui (nesankcionuoti užsienio valstybės ginkluotųjų pajėgų veiksmai)	3/10/132

4 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) turtui.

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Galimi padariniai (poveikis) turtui	Numatomi nuostoliai
	1	2	3
1. Galimi gamtiniai pavojai:			
1.1.	Smarkus lietus	pastato ir (ar) kito turto apgadinimas ir (ar) sunaikinimas	mažiau nei 5 proc. turto vertės
1.2.	Lijundra, smarkus sudėtinis apšalas	pastato ir (ar) kito turto apgadinimas ir (ar) sunaikinimas	mažiau nei 5 proc. turto vertės
1.3.	Pūga, smarkus snygis, speigas	pastato ir (ar) kito turto apgadinimas ir (ar) sunaikinimas	mažiau nei 5 proc. turto vertės
1.4.	Uraganas	pastato ir (ar) kito turto apgadinimas ir (ar) sunaikinimas	nuo 5 iki 10 proc. turto vertės
1.5.	Pavojingos užkrečiamosios ligos	pastato ir (ar) kito turto apgadinimas ir (ar) sunaikinimas	mažiau nei 5 proc. turto vertės
1.6.	Kaitra	-	mažiau nei 5 proc. turto vertės
2. Žmogaus veiklos sukelti pavojai:			
2.1.	Pastatų griuvimai	pastato ir (ar) kito turto apgadinimas ir (ar) sunaikinimas	nuo 5 iki 10 proc. turto vertės
2.2.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	-	mažiau nei 5 proc. turto vertės
2.3.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	-	mažiau nei 5 proc. turto vertės
2.4.	Vandens tiekimo sutrikimas	-	mažiau nei 5 proc. turto vertės
2.5.	Komunikacijų sistemų (elektroninių ryšių) teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai	-	mažiau nei 5 proc. turto vertės
2.6.	Pavojingas radinys	pastato ir (ar) kito turto apgadinimas ir (ar) sunaikinimas	mažiau nei 5 proc. turto vertės
2.7.	Gaisrai	pastato ir (ar) kito turto apgadinimas ir (ar) sunaikinimas	nuo 5 iki 10 proc. turto vertės
2.8.	Teroristiniai išpuoliai	pastato ir kito turto apgadinimas ir (ar) sunaikinimas	nuo 5 iki 10 proc. turto vertės
2.9.	Cheminių medžiagų	-	- mažiau nei 5 proc.

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Galimi padariniai (poveikis) turtui	Numatomi nuostoliai
	1	2	3
	paskleidimas		turto vertės
2.10.	Branduolinė avarija Baltarusijos Astravo atominėje elektrinėje	-	mažiau nei 5 proc. turto vertės
2.11.	Pavojus valstybės saugumui (nesankcionuoti užsienio valstybės ginkluotųjų pajėgų veiksmai)	pastato ir kito turto apgadinimas ir (ar) sunaikinimas	nuo 5 iki 10 proc.

5 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) aplinka.

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Galima oro tarša	Galima paviršinio ir (ar) požeminio vandens tarša	Galima grunto tarša	Galimi padariniai (poveikis) gamtinei aplinkai	Numatomi nuostoliai
	1	2	3	4	5	6
1. Galimi gamtiniai pavojai:						
1.1.	Smarkus lietus	ne	ne	ne	medžių išvartos, duobių atsiradimas	mažiau nei 5 proc. turto vertės
1.2.	Lijundra, smarkus sudėtinis apšalas	ne	ne	ne	šlaitų išgraužos/ smegduobės/kt.	mažiau nei 5 proc. turto vertės
1.3.	Pūga, smarkus snygis, speigas	ne	ne	ne	-	-
1.4.	Uraganas	ne	ne	ne	šlaitų išgraužos/ smegduobės	nuo 5 iki 10 proc. turto vertės
1.5.	Pavojingos užkrečiamosios ligos	ne	ne	ne	medžių išvartos	mažiau nei 5 proc. turto vertės
1.6.	Kaitra	ne	ne	ne	-	-
2. Žmogaus veiklos sukelti pavojai:						

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Galima oro tarša	Galima paviršinio ir (ar) požeminio vandens tarša	Galima grunto tarša	Galimi padariniai (poveikis) gamtinei aplinkai	Numatomi nuostoliai
	1	2	3	4	5	6
2.1.	Pastatų griuvimai	ne	ne	ne	-	-
2.2.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	ne	ne	ne	-	-
2.3.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	ne	ne	ne	-	mažiau nei 5 proc. turto vertės
2.4.	Vandens tiekimo sutrikimas	ne	ne	ne	-	-
2.5.	Komunikacijų sistemų (elektroninių ryšių) teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai	ne	ne	ne	-	-
2.6.	Pavojingas radinys	ne	ne	ne	ne	-
2.7.	Gaisrai	ne	ne	ne	ne	-
2.8.	Teroristiniai išpuoliai	taip	taip	taip	ne	-
2.9.	Cheminių medžiagų paskleidimas	taip	taip	taip	ne	-
2.10.	Branduolinė avarija Baltarusijos Astravo atominėje elektrinėje	taip	taip	taip	ne	-
2.11.	Pavojus valstybės saugumui (nesankcionuoti užsienio valstybės ginkluotųjų pajėgų veiksmai)	taip	ne	ne	ne	-

6 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui.

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Galimi padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui	Galimų padarinių (poveikio) trukmė (valandomis arba paromis)
	1	2	3
1. Galimi gamtiniai pavojai:			
1.1.	Smarkus lietus	Ribotas privažiavimas prie įstaigos.	iki 6 valandų
1.2.	Lijundra, smarkus sudėtinis apšalas	Ribotas privažiavimas prie įstaigos.	iki 6 valandų
1.3.	Pūga, smarkus snygis, speigas	Ribotas privažiavimas prie įstaigos.	iki 6 valandų
1.4.	Uraganas	Veiklos sutrikimas.	nuo 6 iki 24 valandų
1.5.	Pavojingos užkrečiamosios ligos	Veiklos sutrikimas, pakeitimas, papildomų ribojimų įvedimas.	nuo 1 iki 30 parų
1.6.	Kaitra	Veiklos sutrikimas.	nuo 1 iki 3 parų
2. Žmogaus veiklos sukelti pavojai:			
2.1.	Pastatų griuvimai	Ribotas privažiavimas prie įstaigos.	nuo 3 iki 30 parų
2.2.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Laikinas veiklos sutrikimas.	nuo 6 iki 24 valandų
2.3.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Veiklos sutrikdymas, perskirstymas.	nuo 6 iki 24 valandų
2.4.	Vandens tiekimo sutrikimas	Veiklos sutrikdymas, perskirstymas.	nuo 6 iki 24 valandų
2.5.	Komunikacijų sistemų (elektroninių ryšių) teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai	Veiklos sutrikdymas.	nuo 6 iki 24 valandų
2.6.	Pavojingas radinys	Laikinas veiklos apribojimas, evakuacija	nuo 6 iki 24 valandų
2.7.	Gaisrai	Laikinas veiklos apribojimas, paslaugų gavėjų evakuacija.	nuo 1 iki 3 parų
2.8.	Teroristiniai išpuoliai	Laikinas veiklos apribojimas, paslaugų gavėjų evakuacija.	6 iki 24 valandų

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Galimi padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui	Galimų padarinių (poveikio) trukmė (valandomis arba paromis)
	1	2	3
2.9.	Cheminių medžiagų paskleidimas	Laikinas veiklos apribojimas, paslaugų gavėjų evakuacija.	6 iki 24 valandų
2.10.	Branduolinė avarija Baltarusijos Astravo atominėje elektrinėje	Laikinas veiklos perskirstymas.	nuo 3 iki 30 parų
2.11.	Pavojus valstybės saugumui (nesankcionuoti užsienio valstybės ginkluotųjų pajėgų veiksmi)	Veiklos sutrikimas ir apribojimas.	nuo 3 iki 30 parų

22. Kiekvieno galimo pavojaus padariniai (poveikis) (P1, P2, P3) įvertinami balais pagal 7 lentelėje pateiktus įvertinimo kriterijus. Balai surašomi į 8 lentelės 4, 5, 6 skiltis.
23. Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai vertinami balais, atsižvelgiant į 4 ir 5 lentelėse numatomus nuostolius (4 ir 5 lentelėse nurodyti nuostoliai sumuojami).

7 lentelė. Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimo kriterijai.

Galimų padarinių (poveikio) darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų gyvybei ir sveikatai (P1) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų evakuoti nereikia.	nereikšmingas	1
Sužaloti 1–5 darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų ir (ar) iki 50 darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų evakuota.	ribotas	2
Žuvo ne daugiau kaip 5 darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų ir (ar) sužalota nuo 5 iki 10 darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų, ir (ar) nuo 50 iki 100 darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų evakuota.	didelis	3
Žuvo ne daugiau kaip 20 darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų ir (ar) nuo 10 iki 50 darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų sunkiai sužalota, ir (ar) nuo 100 iki 200 darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų evakuota.	labai didelis	4
Žuvo daugiau nei 20 darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų ir (ar) sužalota daugiau nei 50 darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų, ir (ar) daugiau kaip 200 darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų evakuota.	katastrofinis	5

Galimų padarinių (poveikio) darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų gyvybei ir sveikatai (P1) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Galimų padarinių (poveikio) turtui ir aplinkai (P2) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – mažiau nei 5 proc. turto vertės	nereikšmingas	1
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – nuo 5 iki 10 proc. turto vertės	ribotas	2
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – nuo 10 iki 30 proc. turto vertės	didelis	3
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – nuo 30 iki 40 proc. turto vertės	labai didelis	4
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – daugiau kaip 40 proc. turto vertės	katastrofinis	5
Galimų padarinių (poveikio) veiklos tęstinumui (P3) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Kai veikla sutrikdoma iki 6 valandų	nereikšmingas	1
Kai veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
Kai veikla sutrikdoma nuo 1 iki 3 parų	didelis	3
Kai veikla sutrikdoma nuo 3 iki 30 parų	labai didelis	4
Kai veikla sutrikdoma daugiau kaip 30 parų	katastrofinis	5

8 lentelė. Galimų pavojų rizikos įvertinimas.

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas balais	Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimas balais			Rizikos lygio (R) nustatymas			Bendras rizikos lygis (R) R=R1+R2+R3
			Galimi padariniai (poveikis darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų	Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai (P2)	Galimi padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui (P3)	Galimo pavojaus rizikos darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų gyvybei ir sveikatai lygis (R1) R1=TxP1	Galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2) R2=TxP2	Galimo pavojaus rizikos veiklos tęstinumui lygis (R3) R3=TxP3	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Galimi gamtiniai pavojai:									
1.1.	Smarkus lietus	2	1	1	1	2	2	2	6
1.2.	Lijundra, smarkus sudėtinis apšalas	2	1	1	1	2	2	2	6
1.3.	Pūga, smarkus snygis, speigas	2	1	1	1	2	2	2	6
1.4.	Uraganas	1	5	2	2	5	2	2	9
1.5.	Pavojingos užkrečiamosios ligos	5	4	1	3	20	5	15	40
1.6.	Kaitra	2	1	1	1	2	2	2	6
2. Žmogaus veiklos sukelti pavojai:									
2.1.	Pastatų griuvimai	2	5	2	4	10	4	8	22
2.2.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir	1	1	1	2	2	2	4	8

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas balais	Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimas balais			Rizikos lygio (R) nustatymas			Bendras rizikos lygis (R) R=R1+R2+R3
			Galimi padariniai (poveikis darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų	Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai (P2)	Galimi padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui (P3)	Galimo pavojaus rizikos darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų gyvybei ir sveikatai lygis (R1) R1=TxP1	Galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2) R2=TxP2	Galimo pavojaus rizikos veiklos tęstinumui lygis (R3) R3=TxP3	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	(ar) gedimai								
2.3.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	1	1	1	2	1	1	2	4
2.4.	Vandens tiekimo sutrikimas	1	1	1	2	1	1	2	4
2.5.	Komunikacijų sistemų (elektroninių ryšių) teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai	1	1	1	2	1	1	1	4
2.6.	Pavojingas radinys	1	5	1	2	5	1	2	8
2.7.	Gaisrai	3	5	2	3	15	6	9	30
2.8.	Teroristiniai išpuoliai	1	5	2	2	5	2	2	9
2.9.	Cheminių medžiagų paskleidimas	1	5	1	2	5	1	2	8
2.10.	Branduolinė avarija Baltarusijos Astravo Atominėje	1	5	1	2	5	1	2	8

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas balais	Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimas balais			Rizikos lygio (R) nustatymas			Bendras rizikos lygis (R) R=R1+R2+R3
			Galimi padariniai (poveikis) darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų	Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai (P2)	Galimi padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui (P3)	Galimo pavojaus rizikos darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų gyvybei ir sveikatai lygis (R1) R1=TxP1	Galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2) R2=TxP2	Galimo pavojaus rizikos veiklos tęstinumui lygis (R3) R3=TxP3	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	elektrinėje								
2.11.	Pavojus valstybės saugumui (nesankcionuoti užsienio valstybės ginkluotųjų pajėgų veiksmai)	3	3	1	4	9	3	12	24

IV. RIZIKOS LYGIO IR JOS PRIIMTINUMO NUSTATYMAS

24. Nustatytų galimų pavojų rizikos lygis apskaičiuojamas pagal formulę $R=TxP$ (R – rizika, T – tikimybė, P – padariniai (poveikis). Gautos reikšmės įrašomos į 8 lentelės 7, 8 ir 9 skiltis:
- 24.1. galimo pavojaus rizikos darbuotojų ir (ar) paslaugų gavėjų gyvybei ir sveikatai lygis (R1);
- 24.2. galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2);
- 24.3. galimo pavojaus rizikos veiklos tęstinumui lygis (R3).
25. Naudojantis 9 lentele, pagal nustatytų galimų pavojų tikimybės (T) ir galimų padarinių (poveikio) (P) balus (8 lentelės 3, 4, 5 ir 6 skiltys) nustatomas kiekvieno galimo pavojaus rizikos (R1, R2, R3) lygis: labai didelis, didelis, vidutinis arba priimtinas, kuris įrašomas į 8 lentelės 7, 8, 9 skiltis.
26. 8 lentelės 10 skiltyje įrašomas bendras rizikos lygis, kuris gaunamas sudėjus R1, R2 ir R3 reikšmes. Šie duomenys bus naudojami sudarant įstaigos galimų pavojų sąrašą prioriteto tvarka pagal jų rizikos lygį. Galimais pavojais prioriteto tvarka laikomi:
- 26.1. pavojai, kurie sukelia didelius padarinius (poveikį) ir yra didelės tikimybės;
- 26.2. pavojai, kurie sukelia didelius padarinius (poveikį);
- 26.3. pavojai, kurie yra didelės tikimybės;

26.4. visi kiti pavojai bendro rizikos lygio mažėjimo tvarka.

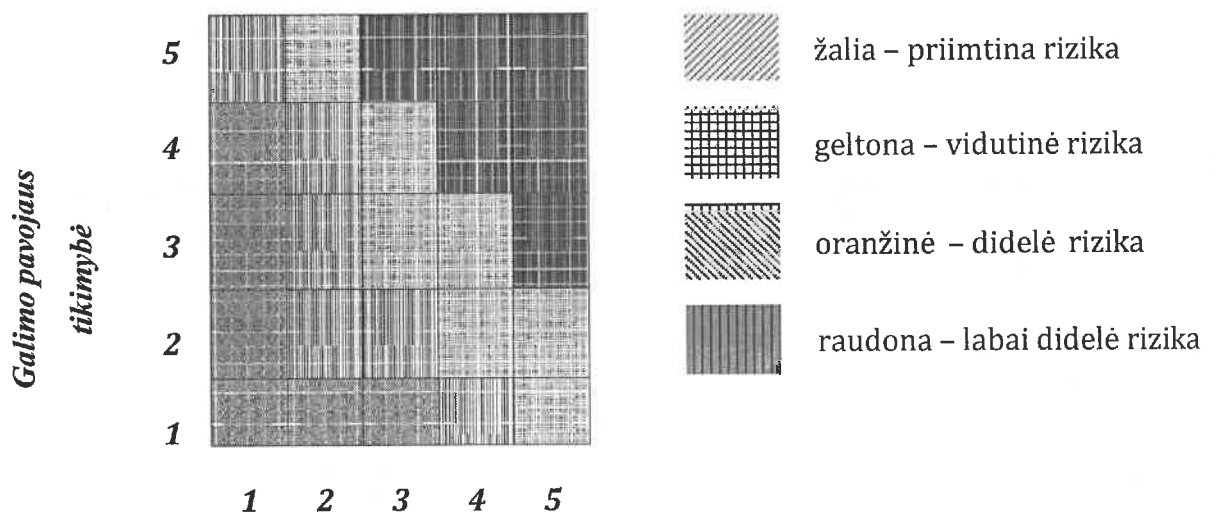
27. Nustačius labai didelę, didelę ar vidutinę riziką, šių galimų pavojų rizikos mažinimo priemonės numatomos įstaigos ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių plane. Šios priemonės turi:

27.1. mažinti galimo pavojaus tikimybę ir (ar) galimus padarinius (poveikį);

27.2. gerinti įstaigos pasirengimą reaguoti ir likviduoti įvykius ir šalinti jų padarinius;

27.3. didinti įstaigos darbuotojų saugumą gresiant ar įvykus įvykiams.

9 lentelė. Rizikos lygio (R) nustatymas.

Galimi padariniai (poveikis)

28. Nustačius labai didelę ar didelę riziką, šių galimų pavojų valdymas aprašomas įstaigos ekstremaliųjų situacijų valdymo plane.

29. Nustačius priimtina riziką, nebūtina numatyti šių galimų pavojų prevencijos priemonių ir jų valdymo, bet siūloma juos pakartotinai įvertinti rizikos analizės peržiūros metu.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Rizikos analizė peržiūrima ir prireikus atnaujinama ne rečiau kaip kartą per trejus metus arba atsiradus naujiems pavojams, pasikeitus civilinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams ar įvykus kitiems pokyčiams, didinantiems pavojų ar ekstremaliųjų situacijų riziką ir mažinantiems darbuotojų saugumą.

GALIMI PAVOJAI PRIORITETO TVARKA

Galimi gamtiniai pavojai:	
Pavojingos užkrečiamosios ligos	40
Uraganas	9
Kaitra	6
Pūga, smarkus snygis, speigas	6
Lijundra, smarkus sudėtinis apšalas	6
Smarkus lietus	6

Žmogaus veiklos sukelti pavojai:	
Gaisrai	30
Pavojus valstybės saugumui (nesankcionuoti užsienio valstybės ginkluotųjų pajėgų veiksmai)	24
Pastatų griuvimai	22
Branduolinė avarija Baltarusijos Astravo atominėje elektrinėje	10
Teroristiniai išpuoliai	9
Pavojingas radinys	8
Cheminių medžiagų paskleidimas	8
Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	8
Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	4
Vandens tiekimo sutrikimas	4
Komunikacijų sistemų (elektroninių ryšių) teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai	4

2 PRIEDAS

PRŪDIŠKIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ VALDYMO GRUPĖS NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šie nuostatai nustato ekstremaliųjų situacijų valdymo grupės tikslus, uždavinius ir funkcijas, sudarymo, darbo organizavimo ir sušaukimo tvarką.
2. Valdymo grupė savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kitais civilinę saugą reglamentuojančiais teisės aktais.
3. Valdymo grupę steigia ir jos nuostatus tvirtina Prūdiškių socialinės globos namų direktorius.
4. Nuostatuose vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme (Žin., 1998, Nr. 115-3230; 2009, Nr. 159-7207) ir kituose teisės aktuose.

II. VALDYMO GRUPĖS VEIKLOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS

5. Pagrindiniai valdymo grupės veiklos tikslai – vykdyti ekstremaliųjų situacijų prevenciją, užtikrinti ekstremalių situacijų komisijos priimtų sprendimų įgyvendinimą, organizuoti ir koordinuoti įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimą, padarinių šalinimą, įstaigos turto gelbėjimą.
6. Valdymo grupės uždaviniai:
  - 6.1. Užtikrinti savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos priimtų sprendimų įgyvendinimą.
  - 6.2. Pagal kompetenciją organizuoti ir koordinuoti įvykio, ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos likvidavimą, padarinių šalinimą, įstaigos darbuotojų, paslaugų gavėjų ir turto gelbėjimą.
7. Valdymo grupė, vykdydama jai pavestus uždavinius, atlieka šias funkcijas:
  - 7.1. Pagal kompetenciją įgyvendina savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos sprendimus ekstremaliųjų situacijų prevencijos klausimais.
  - 7.2. Pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie įvykį, ekstremalų įvykį, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, prognozuoja jų eigą ir mastą, numato civilinės saugos priemones ir gelbėjimo veiksmus.
  - 7.3. Teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja įstaigos darbuotojų ir paslaugų gavėjų perspėjimą ir informavimą apie įvykį, ekstremalų įvykį ar ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius, jų šalinimo priemones ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus.
  - 7.4. Keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuodamas, vertindamas įvykio, ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos eigą.

- 7.5. Atlieka kitas teisės aktų nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

III. VALDYMO GRUPĖS SUDARYMAS IR DARBO ORGANIZAVIMAS

8. Valdymo grupę sudaro vadovas – Prūdiškių socialinės globos namų direktorė Galina Judkinienė, grupės koordinatorius – Prūdiškių socialinės globos namų, ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas Jonas Repeika ir nariai, kuriuos skiria įstaigos direktorius.
9. Valdymo grupės vadovas:
  - 9.1. Organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja valdymo grupei priskirtų uždavinių vykdymą ir funkcijų atlikimą.
  - 9.2. Pagal kompetenciją koordinuojavusių pajėgų, dalyvaujančių likviduojant ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją ir šalinant jų padarinius ekstremaliosios situacijos židinyje, veiksmus, iki paskiriamas ekstremaliosios situacijos valdymo vadovas, kai nėra gelbėjimo darbų vadovo.
10. Valdymo grupės koordinatorius pavaldus ir atskaitingas ekstremaliosios situacijos valdymo grupės vadovui. Jis koordinuoja ir kontroliuoja valdymo grupei priskirtų uždavinių vykdymą ir funkcijų atlikimą.
11. Valdymo grupė, atlikdama funkcijas, turi teisę gauti iš valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų išsamią informaciją apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją, jų turimas civilinės saugos sistemos pajėgas ir materialinius išteklius, kurie galėtų būti panaudoti gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, gresiančiai ar susidariusiai ekstremaliajai situacijai likviduoti, jų padariniams šalinti.
12. Valdymo grupės pasirengimas valdyti ekstremaliąsias situacijas įvertinamas teisės aktų nustatyta tvarka per organizuojamas civilinės saugos pratybas.

IV. VALDYMO GRUPĖS SUŠAUKIMAS IR VEIKLA

13. Įstaigos direktorius ar jo įgaliotas asmuo valdymo grupę sušaukia:
  - 13.1. Gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai.
  - 13.2. Teisės aktų nustatyta tvarka paskelbus trečią (visiškos parengties) civilinės saugos sistemos parengties lygį.
  - 13.3. per civilinės saugos pratybas.
14. Atsižvelgdamas į įvykio, ekstremaliojo įvykio ir ekstremaliosios situacijos mastą ir pobūdį, taip pat valdymo grupės sušaukimo tikslus, valdymo grupės koordinatorius:
  - 14.1. Gali inicijuoti viso valdymo grupės sušaukimą.
  - 14.2. Gali kreiptis į kitas kompetentingas valstybės, savivaldybės institucijas, įstaigas ir ūkio subjektus su prašymu skirti atstovus, kurie padėtų užtikrinti valdymo grupės veiklą.
15. Valdymo grupės nariai pavaldūs valdymo grupės koordinatoriui.
16. Valdymo grupės nariai atlieka jiems pavestas funkcijas iš anksto įrengtose valdymo grupės patalpose ir (ar) darbo vietose.

17. Valdymo grupės nariai, darbo metu gavę iškvietimą susirenką nedelsiant bet ne vėliau kaip per 0,5 valandos, o nedarbo metu per 2 valandas.

3 PRIEDAS

**CIVILINĖS SAUGOS MOKYMO ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO
MOKYMO PROGRAMOS TIKSLAI**

Prūdiškių socialinės globos namų
civilinės saugos mokymo organizavimo ir
vykdymo tvarkos aprašo priedas

**PRŪDIŠKIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ
CIVILINĖS SAUGOS MOKYMO PROTOKOLAS**

20 ____ m. _____ mėn. ____ d. Nr. ____
(data)

_____
(sudarymo vieta)

Mokymo data, laikas _____

Mokymo temos:

- 1.
- 2.

Mokymo dalyvių, išklausiusių _____ valandų civilinės saugos mokymo programos kursą, sąrašas:

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Pareigos	Parašas

_____
(įstaigos vadovas)

_____
(parašas)

_____
(vardas, pavardė)

_____ (asmens, atsakingo už civilinę saugą, pareigos)

_____ (parašas)

_____ (vardas, pavardė)

Eil. Nr.	Veiksmų pavadinimas	Vykdymo laikas	Atsakingas vykdytojas, remiančios institucijos	Vykdymo trukmė															
				valandos							paros			mėnesiai					
				1	2	4	6	8	10	12	16	18	24	1	2	3	...	1	2
4.1.	Imtis priemonių apriboti patekimą prie sprogmens, izoliuoti teritoriją saugiu atstumu.	10 min.	Darbuotojai, ESGV,																
4.2.	Organizuoti pirminius gelbėjimo, kitus neatidėliotinus darbus	10 min.	Darbuotojai, ESGV,																
5.	Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nurodytų užduočių vykdymo organizavimo priemonės																		
5.1.	Prireikrus pateikti turimus materialiuosius išteklius.	1 h.	ESVG																
5.2.	Atlikti privalomuosius darbus.	1 h.	ESVG																
6.	Veiklos tęstinumo užtikrinimo priemonės																		
6.1.	Likvidavus sprogmens, perduoti informaciją darbuotojams ir paslaugų gavėjams apie veiklos tęstinumą.	5h.	ESVG																
7.	Kitos priemonės																		
7.1.	Pagal tarpusavio susitarimą su kita įstaiga dėl darbuotojų ir paslaugų gavėjų evakuacijos, pasiruošti evakuoti/priimti žmones.	30 min.	ESVG																
VEIKSMAI BRANDUOLINĖS AVARIJOS BALTARUSIJOS ASTRAVO ATOMINĖJE ELEKTRINĖJE ATVEJU																			
1.	Perspėjimo apie gresiantį ar susidariusį įvykį organizavimas ir veiksmų koordinavimo priemonės																		

5 PRIEDAS AVARINIŲ TARNYBŲ KONTAKTAI

1. Bendrasis pagalbos centras – tel. 112
2. Vilniaus miesto VPK policija – budėtojų tel. (85) 271 6007
3. Vilniaus pirminės sveikatos priežiūros centras – tel. (85) 264 9676
4. Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos – tel. (85) 275 1194, el. p. lhmt@meteo.lt
5. AB „Energijos skirstymo operatorius“ (ESO) – bendrasis tel. 1802, 1804
6. UAB „Vilniaus vandenys“ – tel. (85) 266 4371, el. p. info@vv.lt
7. UAB „Grinda“ Miesto avarinė dispečerinė tarnyba – tel. 1355, (85) 2152112, 8 650 99 267, el. p. dispecerine@grinda.lt
8. UAB „Vilniaus energija“ – bendrasis tel. 1899
9. UAB „Mano būstas“ – tel. (85) 239 4900, el. paštas info@manobustas.lt
10. UAB „Pastatų priežiūros tarnyba“ – Avarinės tarnybos tel. 8 70055966
11. Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūra, Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentas – tel. (85)2 732 995

6 PRIEDAS

MATERIALINIŲ IŠTEKLIŲ ŽINYNAS

Eil. Nr.	Apsaugos priemonės ^[1]	Apsaugos priemonių kiekis (vnt.)		Apsaugos priemonių saugojimo vieta ir už jų išdavimą atsakingo asmens kontaktai	Galimas pavojus, kurio galimiems padariniams likviduoti ir šalinti skirta asmeninė apsaugos priemonė ^[3]
		Sukauptinas ^[2]	Faktiškai sukaupta		
1.	Veiklos vykdymui užtikrinti būtinos apsaugos priemonės:				
1.1.	Generatorius	6	1	Prūdiškių g. 59, Jonas Repeika, 869961611;	Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo Pastatų griuvimai
1.2.	Prožektorius	20	10	Prūdiškių g. 59, Jonas Repeika, 869961611;	Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo Pastatų griuvimai
1.3.	Elektrinis šildytuvas	10	3	Prūdiškių g. 59, Jonas Repeika, 869961611;	Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo

					Pastatų griuvimai
1.4.	Ryšio priemonės			Prūdiškių g. 59, Jonas Repeika, 869961611;	Pavojinga užkrečiama liga Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo Pastatų griuvimai
1.5.	Kuras	10	8	Prūdiškių g. 59, Jonas Repeika, 869961611;	Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo Pastatų griuvimai
1.6.	Geriamasis vanduo (buteliukuose)	500	-	Prūdiškių g. 53, Danutė Lebed, 861783737;	Pavojinga užkrečiama liga Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo Pastatų griuvimai
1.7.	Maisto daaviniai	18 360	612	Prūdiškių g. 53, Danutė Lebed, 861783737;	Cheminių medžiagų paskleidimas
		6 120	612		

						Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo
1.8.	Užklotai				Prūdiškių g. 53, Kristina Sadauskienė, 861859383;	Pavojiinga užkrečiama liga Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo Pastatų griuvimai
1.9.	Durų ir (ar) langų sandarinimo priemonės	150	150		Prūdiškių g. 59, Jonas Repeika, 869961611;	Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai
1.10.	Dozimetriniai matuokliai	50	-		Prūdiškių g. 59, Jonas Repeika, 869961611;	Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai
1.11.	Dozės galios matuokliai	2	-		Prūdiškių g. 59, Jonas Repeika, 869961611;	Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija
1.12.	Kitos priemonės (talpa kurui saugoti)	2	-		Prūdiškių g. 59, Jonas Repeika, 869961611;	Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai
		1	-			

					Sprogmuo Pastatų griuvimai
3.	Medicinos priemonės ir vaistiniai preparatai:				
3.1.	Vienkartinės medicininės kaukės	100 000	178 700	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko 860249520	Pavojinga užkrečiama liga Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija
3.2.	Vienkartinės apžiūrų pirštinės	10 000	9400	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko 860249520	Pavojinga užkrečiama liga Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija
3.3.	Vienkartinės chirurginės pirštinės	100	-	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko 860249520	Pavojinga užkrečiama liga Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija
3.4.	Bekontakčiai termometrai	6	6	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko 860249520	Pavojinga užkrečiama liga Cheminių medžiagų paskleidimas
3.5.	kitos priemonės - tvarsčiai, bintai, kraujavimo stabdymo priemonės	5 000	1050	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko 860249520	Pavojinga užkrečiama liga Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija

						Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo Pastatų griuvimai
3.6.	Kalio jodido tabletės	40 800	1040	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko 860249520	Branduolinė avarija	
3.7.	kitos priemonės - terapiniai ir psichotropiniai vaistai	47 400	32 658	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko 860249520	Pavojinga užkrečiama liga Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo Pastatų griuvimai	
4.	Biocidai:					
4.1.	Rankų antiseptikai	150	150	Prūdiškių g. 53, Kristina Sadauskienė, 861859383	Pavojinga užkrečiama liga Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija	
4.2.	Paviršių dezinfekantai	100	100	Prūdiškių g. 53, Kristina Sadauskienė, 861859383.	Pavojinga užkrečiama liga Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija	

Prūdiškių socialinės globos namų ekstremalių situacijų išvimo planas

Eil. Nr.	Priemonė	Kiekis	Techniniai duomenys	Valdytojas	Kontaktiniai duomenys	Pavojus, į kurį atsižvelgiant numatyti materialiniai ištekčiai
		3	4	5	6	7
1.	Gesintuvai	42 vnt.	MG-6 MG-4	Ištaigos administracija	Prūdiškių socialinės globos namai Prūdiškių k. 59, Prūdiškės, Vilniaus raj. ionas.repeika@prudiskiusgn.lt 852493790	Gaisras Pastatų griuvimai Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo Branduolinė avarija Sprogmuo Pastatų griuvimai
2.	Hidrantai	1 vnt.		Ištaigos administracija	Prūdiškių g. 59, Prūdiškių k., LT-13223, Vilniaus r. Tel. 85 249 3496 el.p.: prudiskies.p@gmail.com	Gaisras Pastatų griuvimai Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo Branduolinė avarija Sprogmuo Pastatų griuvimai
3.	Pirmosios medicinos pagalbos rinkinys	46 vnt.	PMPR	Ištaigos administracija, ir kitų patalpų darbuotojai	Prūdiškių socialinės globos namai Prūdiškių k. 59, Prūdiškės, Vilniaus raj. ionas.repeika@prudiskiusgn.lt 852493790	Pavojinga užkrečiama liga Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo Pastatų griuvimai

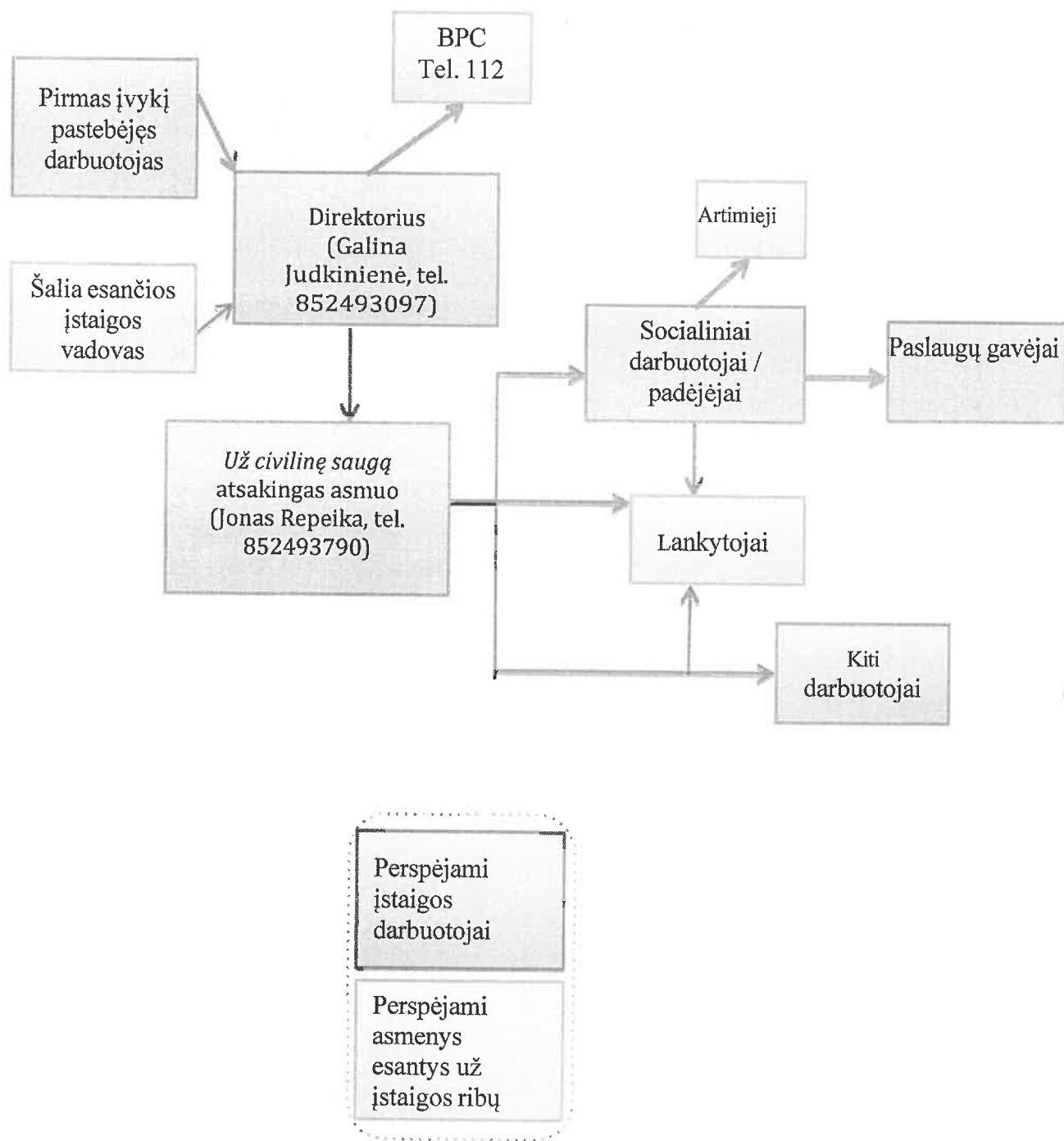
Eil. Nr.	Priemonė	Kiekis	Techniniai duomenys	Valdytojas	Kontaktiniai duomenys	Pavojus, į kurį atsižvelgiant numatyti materialiniai ištekčiai
1	2	3	4	5	6	7
4.	Karutis	1 vnt.	Talpa 85 l., cinkuota skarda	Įstaigos administracija	Prūdiškių socialinės globos namai Prūdiškių k. 59, Prūdiškės, Vilniaus raj. ionas.repeika@prudiskiusgn.lt 852493790	Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo
5.	Lengvasis automobilis	4 vnt.		Įstaigos administracija	Prūdiškių socialinės globos namai Prūdiškių k. 59, Prūdiškės, Vilniaus raj. ionas.repeika@prudiskiusgn.lt 852493790	Pavojinga užkrečiama liga Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo Pastatų griuvimai
6.	Autobusas	2 vnt.	7 ir 9 vietų	Įstaigos administracija	Prūdiškių socialinės globos namai Prūdiškių k. 59, Prūdiškės, Vilniaus raj. ionas.repeika@prudiskiusgn.lt 852493790	Pavojinga užkrečiama liga Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo

Prūdiškių socialinės globos namų ekstremalių situacijų valdymo planas

Eil. Nr.	Priemonė	Kiekis	Techniniai duomenys	Valdytojas	Kontaktiniai duomenys	Pavojus, į kurį atsižvelgiant numatyti materialiniai ištekčiai
1	2	3	4	5	6	7 Pastatų griuvimai

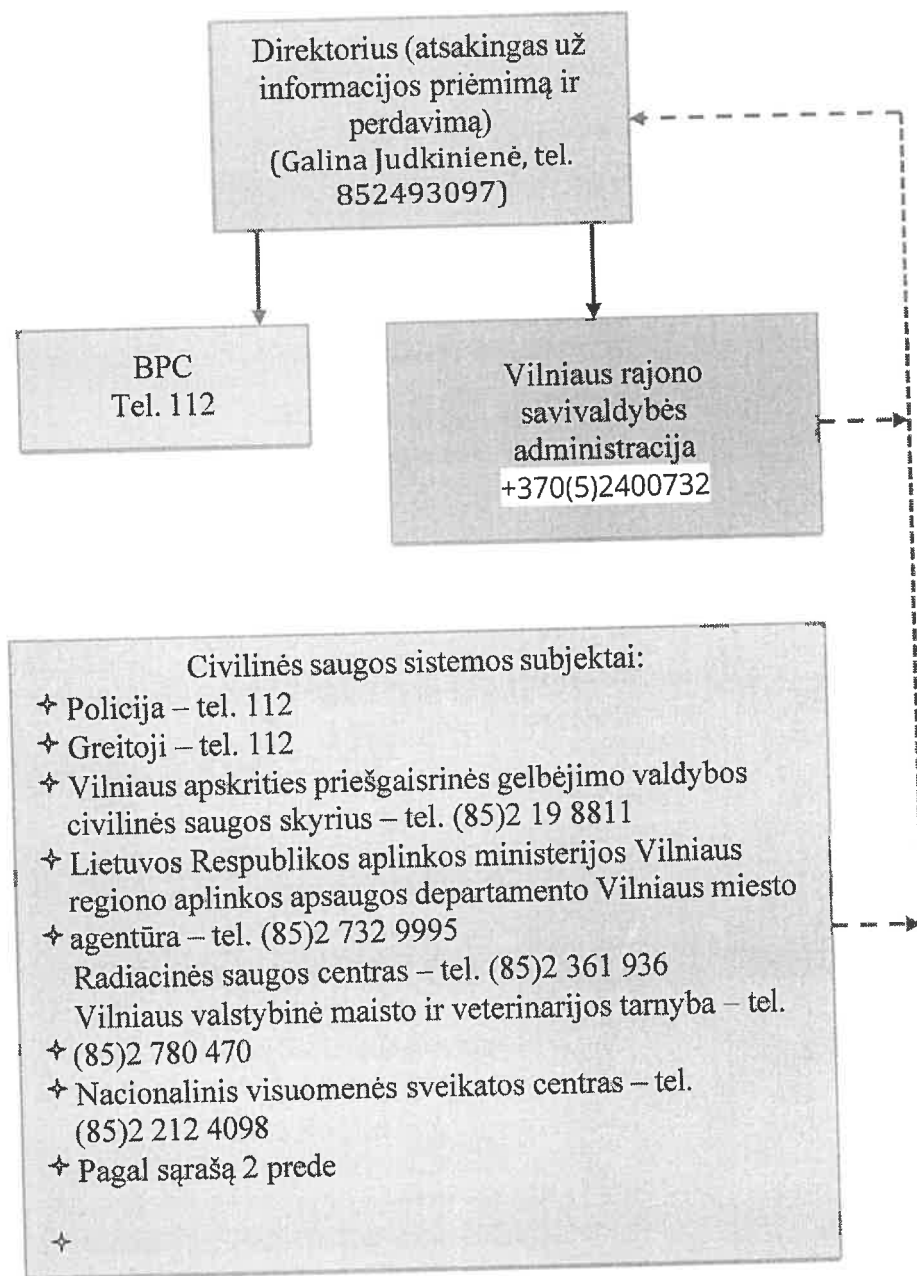
7 PRIEDAS

PERSPĖJIMO APIE ĮVYKĮ SCHEMA

8 PRIEDAS

KEITIMOSI INFORMACIJA APIE ĮVYKĮ SCHEMA

—————> Informacijos perdavimas
- - - - -> Informacijos priėmimas

9 PRIEDAS

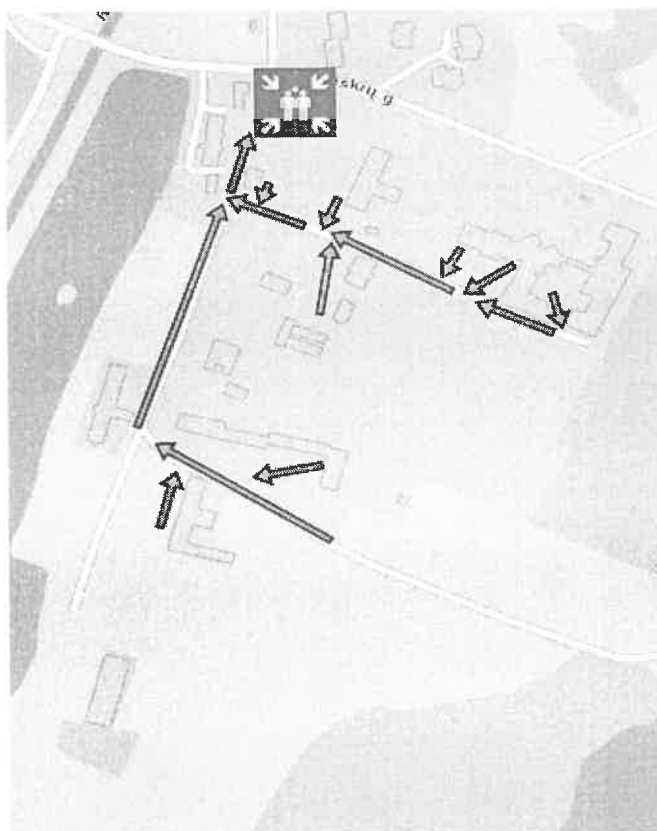
DARBUOTOJŲ KONTAKTINĖ
INFORMACIJA

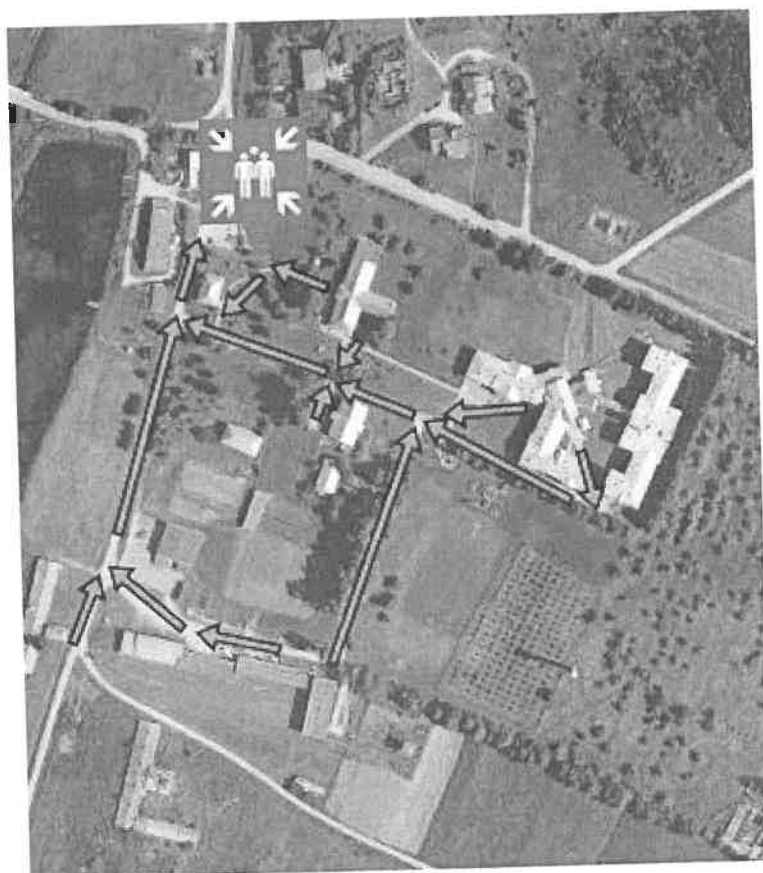
Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Pareigos ir numatytos funkcijos	Kontaktai
1.	Galina Judkinienė	Direktorius (atsakingas už informacijos apie kilusį pavojų priėmimą ir perdavimą Bendrajam pagalbos centrui, kitoms šalia esančioms įstaigoms, civilinės saugos sistemos pajėgoms)	Prūdiškių socialinės globos namai Prūdiškių k. 59, Prūdiškės, Vilniaus raj. galina.judkiniene@prudiskiusgn.lt 861464301
2.	Jonas Repeika	Ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas (Atsakingas už evakuacijos organizavimą)	Prūdiškių socialinės globos namai Prūdiškių k. 59, Prūdiškės, Vilniaus raj. 861464301 jonas.repeika@prudiskiusgn.lt
3.	Irena Averkienė	individualios priežiūros darbuotojas darbo organizavimui (atsakingas už informacijos apie kilusį pavojų priėmimą ir perdavimą Bendrajam pagalbos centrui, kitoms šalia esančioms įstaigoms, civilinės saugos sistemos pajėgoms nesant atsakingam asmeniui Galinai Judkinienei)	Prūdiškių socialinės globos namai Prūdiškių k. 59, Prūdiškės, Vilniaus raj. 862029063
4.	Jonas Repeika	Ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas (atsakingas už darbuotojų ir lankytojų perspėjimą)	Prūdiškių socialinės globos namai Prūdiškių k. 59, Prūdiškės, Vilniaus raj. 861464301 jonas.repeika@prudiskiusgn.lt
5.	Irena Averkienė	individualios priežiūros darbuotojas darbo organizavimui (atsakingas už darbuotojų ir lankytojų perspėjimą nesant atsakingam asmeniui Jonai Repeikai)	Prūdiškių socialinės globos namai Prūdiškių k. 59, Prūdiškės, Vilniaus raj. 862029063

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Pareigos ir numatytos funkcijos	Kontaktai
6.	Jonas Repeika	Ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas (atsakingas už darbuotojų ir lankytojų evakavimą)	Prūdiškių socialinės globos namai Prūdiškių k. 59, Prūdiškės, Vilniaus raj. 861464301 jonas.repeika@prudiskiusg.n.lt
7.	Irena Averkienė	individualios priežiūros darbuotojas darbo organizavimui (atsakingas už darbuotojų ir lankytojų evakavimą nesant kitam atsakingam asmeniui)	Prūdiškių socialinės globos namai Prūdiškių k. 59, Prūdiškės, Vilniaus raj. 862029063

10 PRIEDAS

**ŽMONIŲ SUSIRINIKIMO VIETA LAUKE (DARBUOTOJŲ, GYVENTOJŲ IR LANKYTOJŲ
JUDĖJIMAS TERITORIJOJE)**

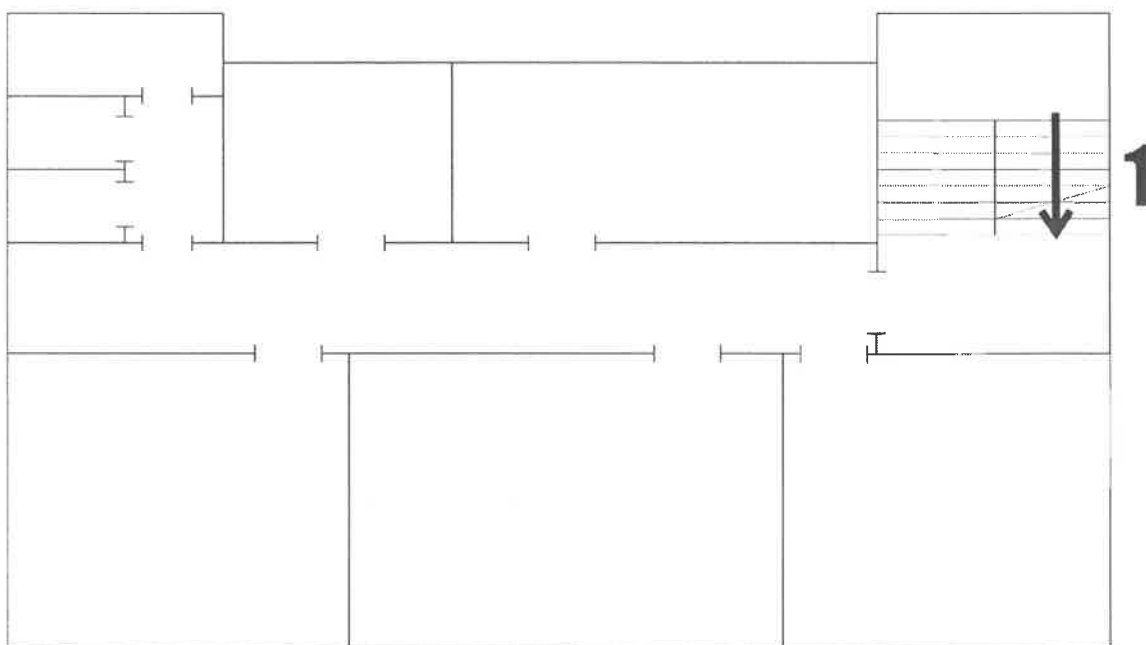

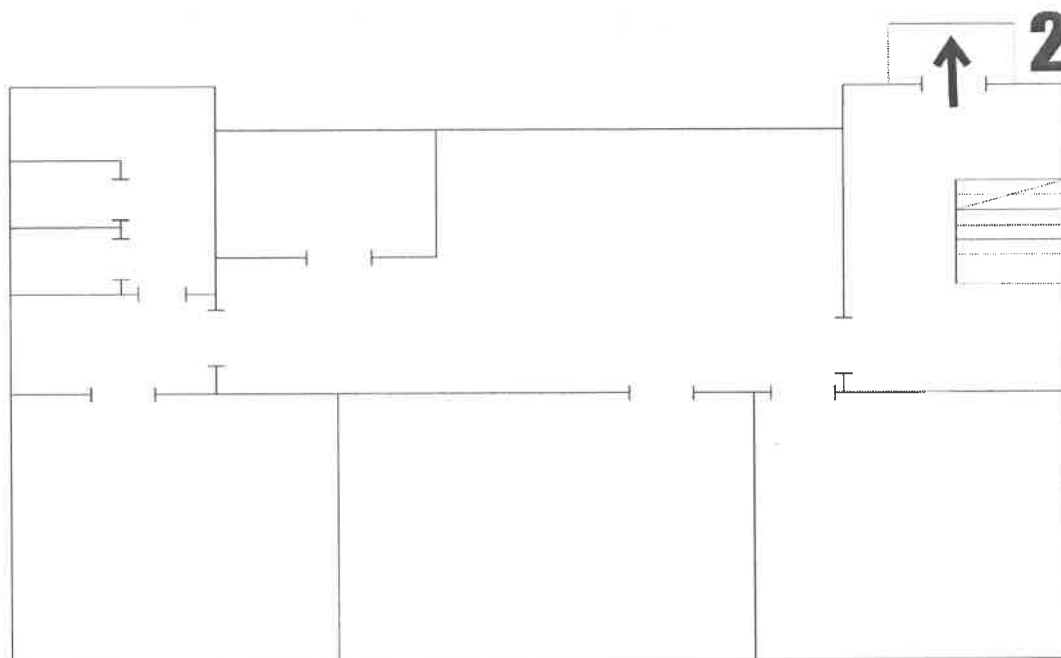
11 PRIEDAS

**DARBUOTOJŲ IR LANKYTOJŲ EVAKAVIMO
SCHEMAS**

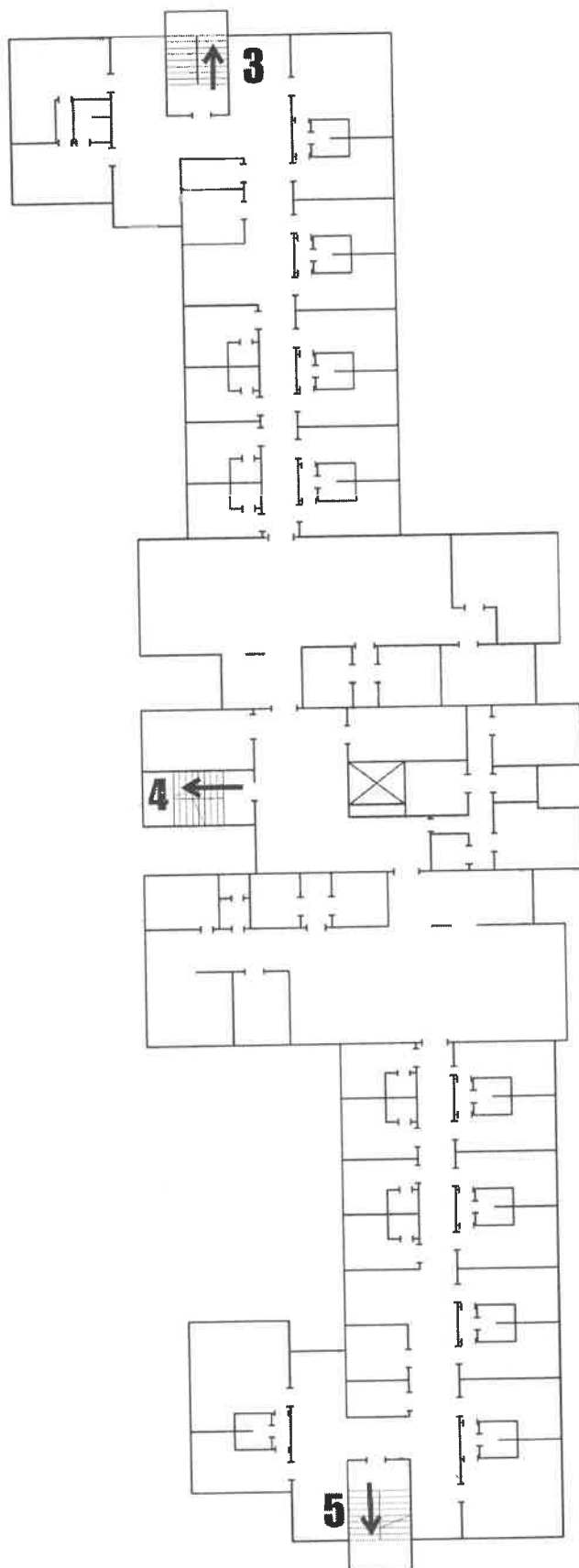
ANTRAS AUKŠTAS

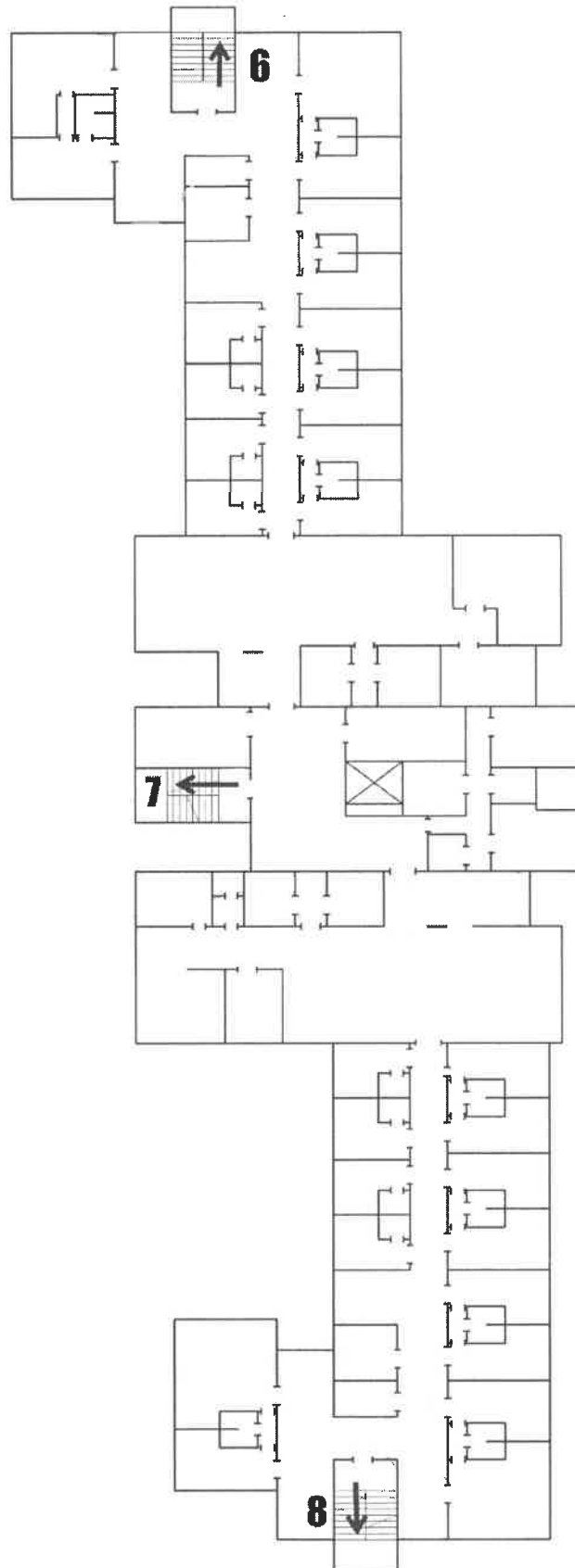
PIRMAS AUKŠTAS

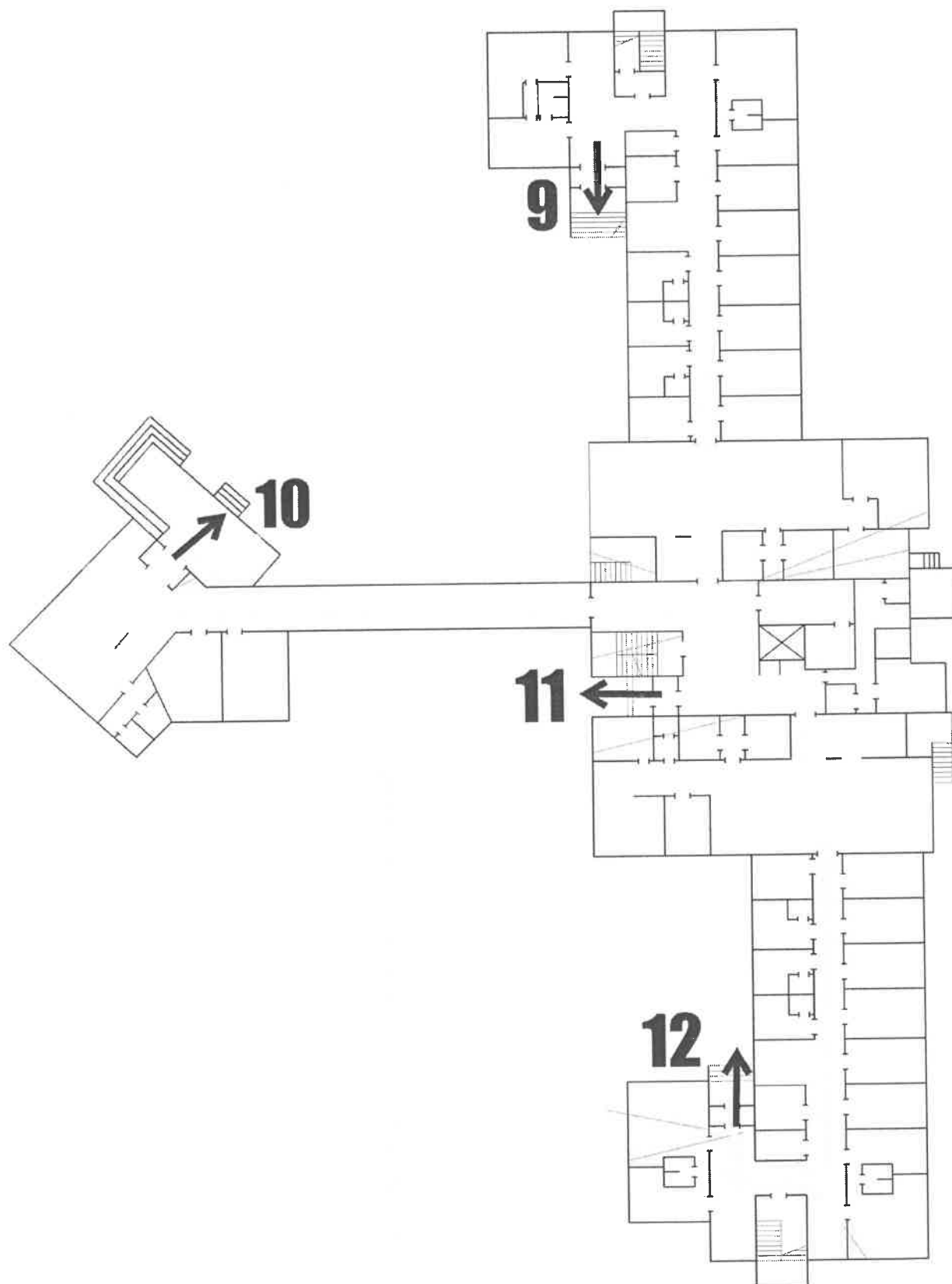
TREČIAS AUKŠTAS

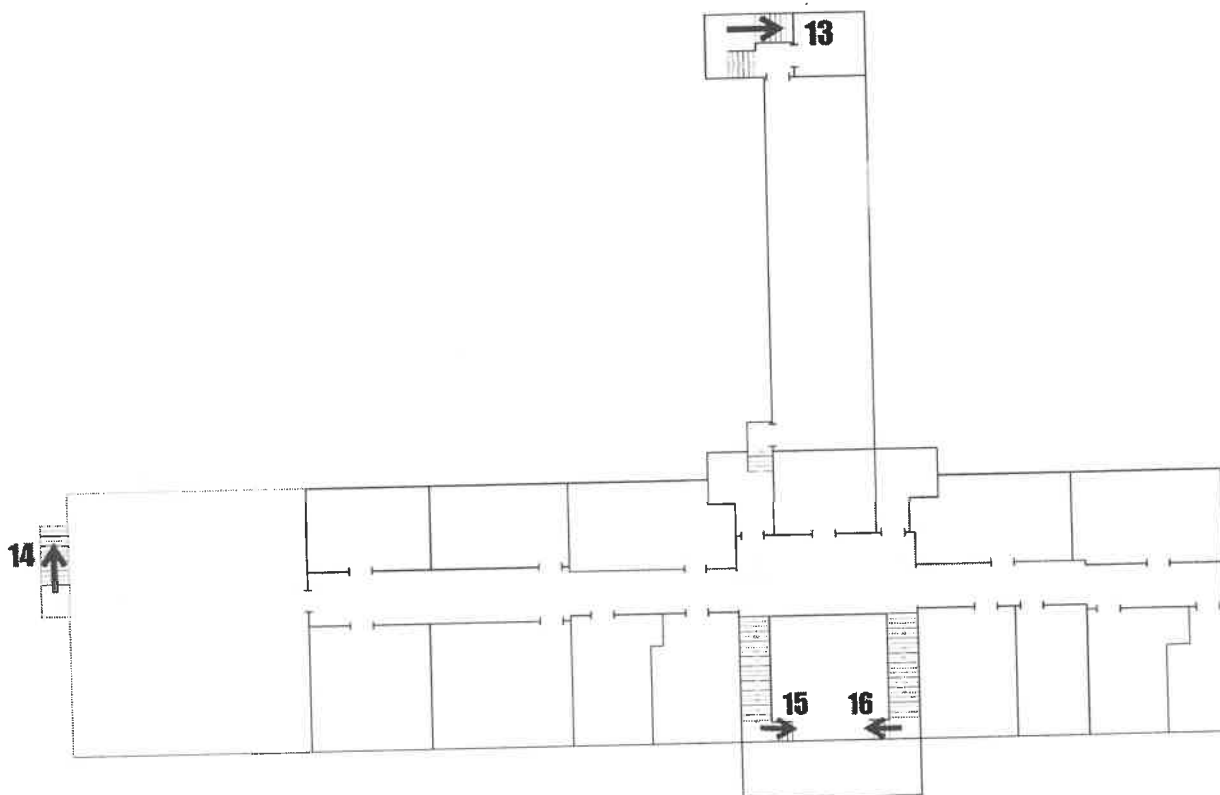
ANTRAS AUKŠTAS

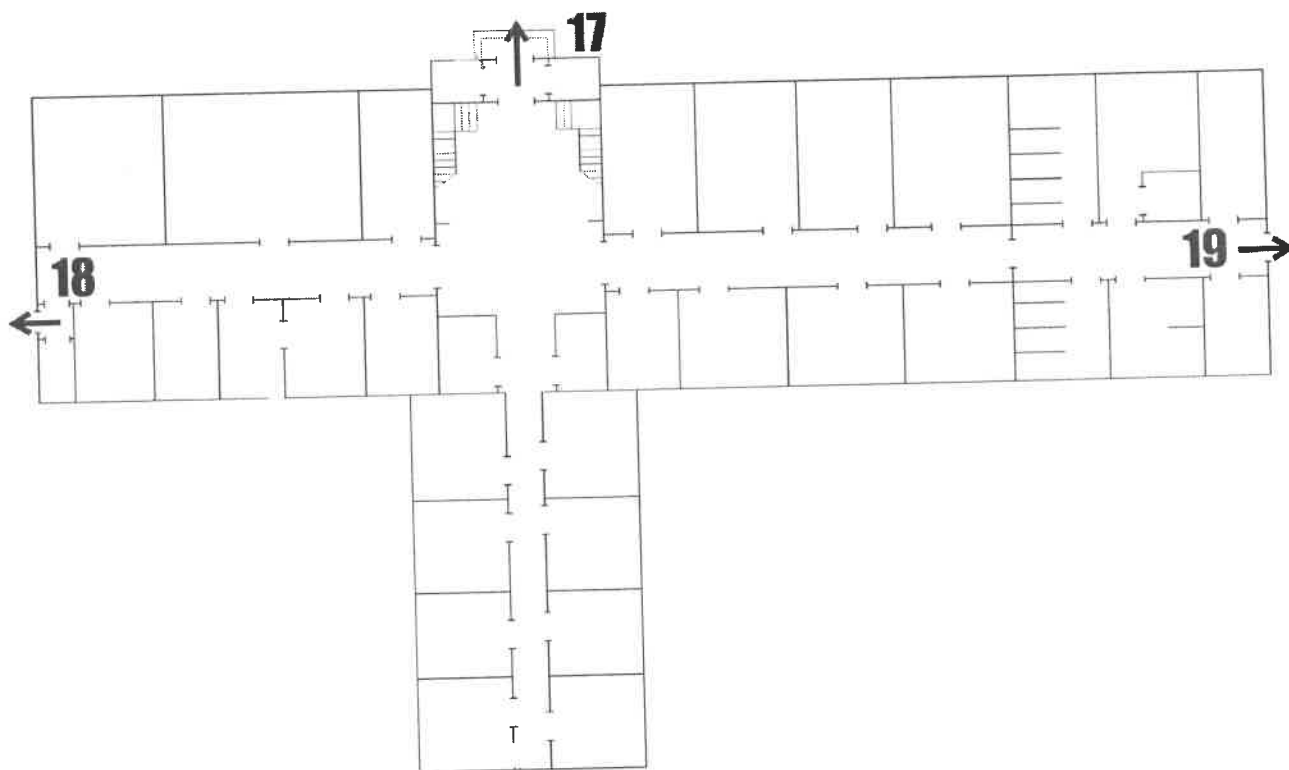
PIRMAS AUKŠTAS

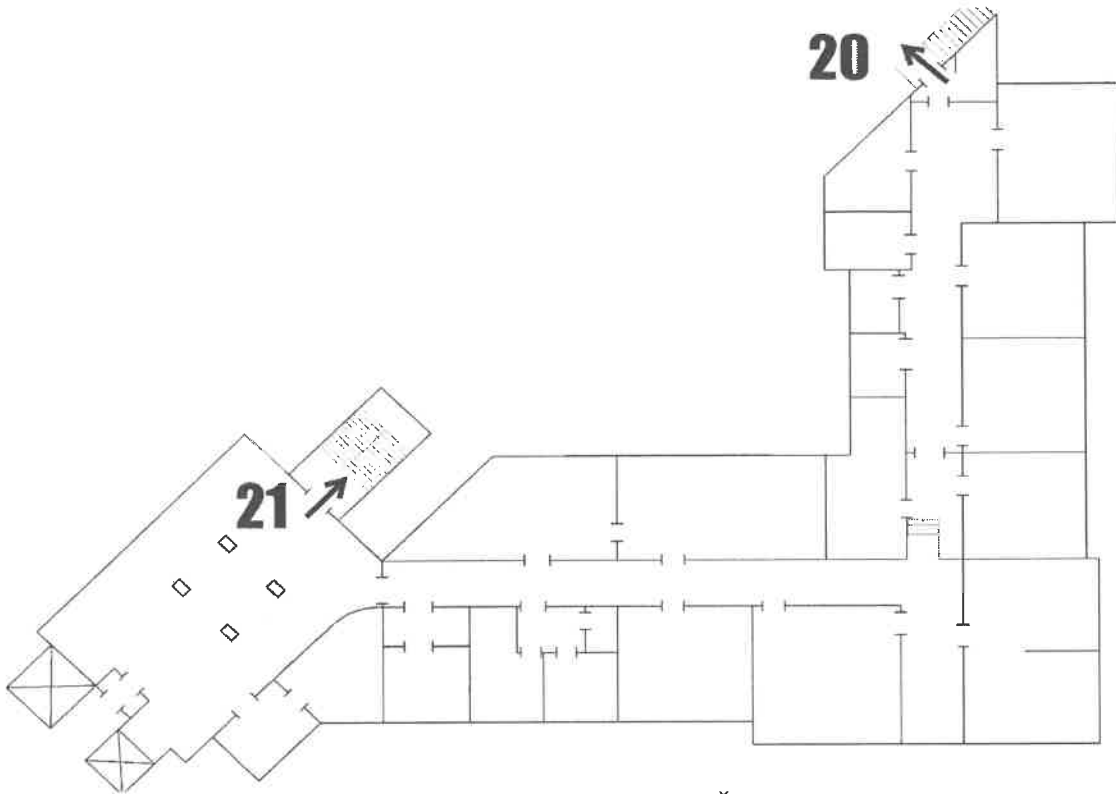
ANTRAS AUKŠTAS

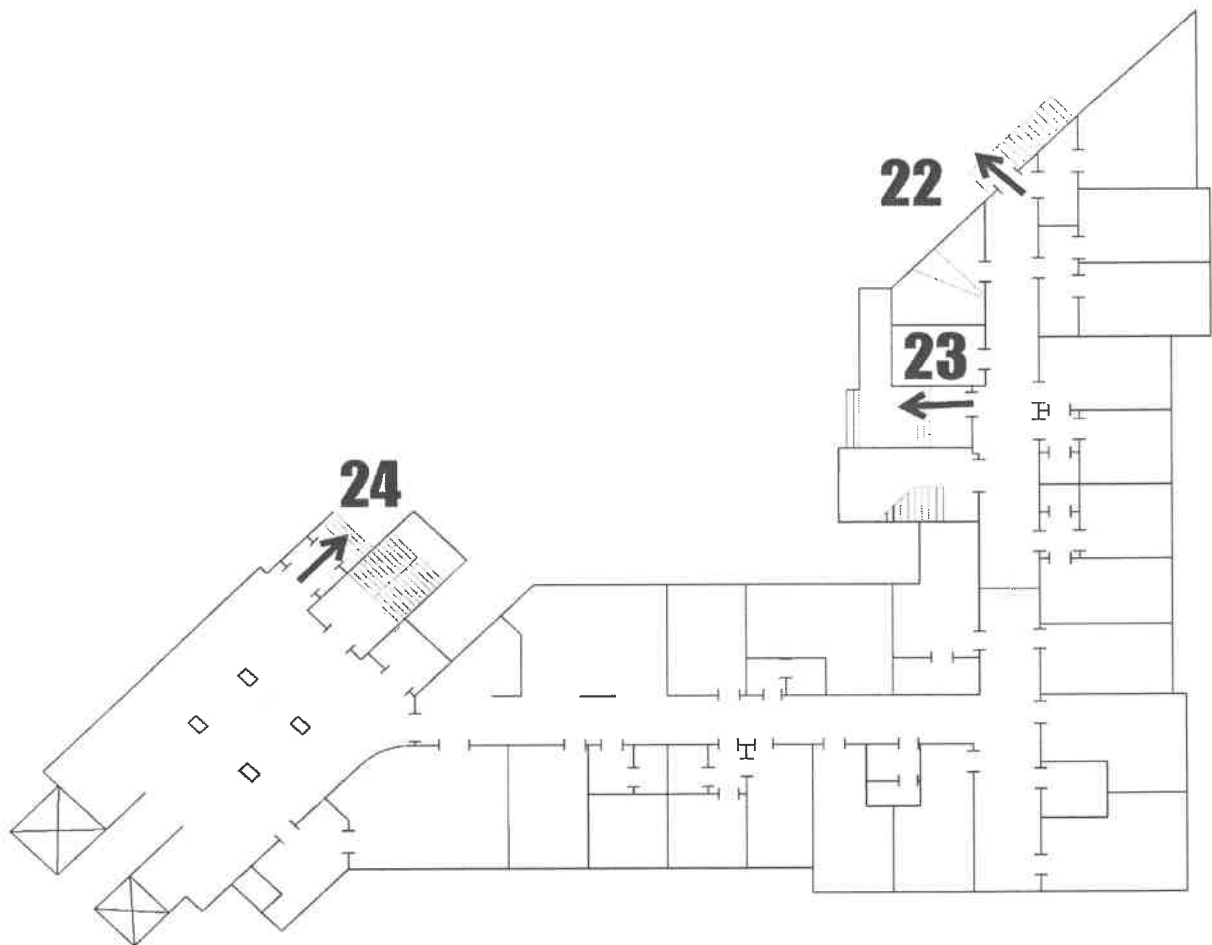
PIRMAS AUKŠTAS

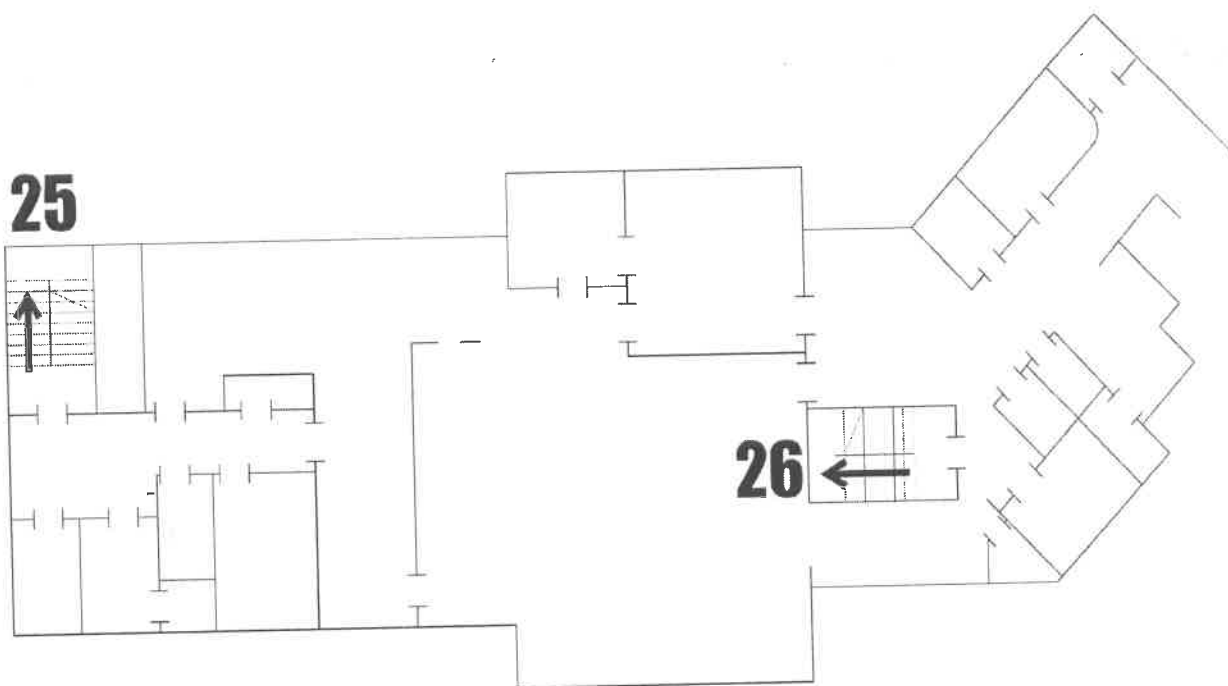
ANTRAS AUKŠTAS

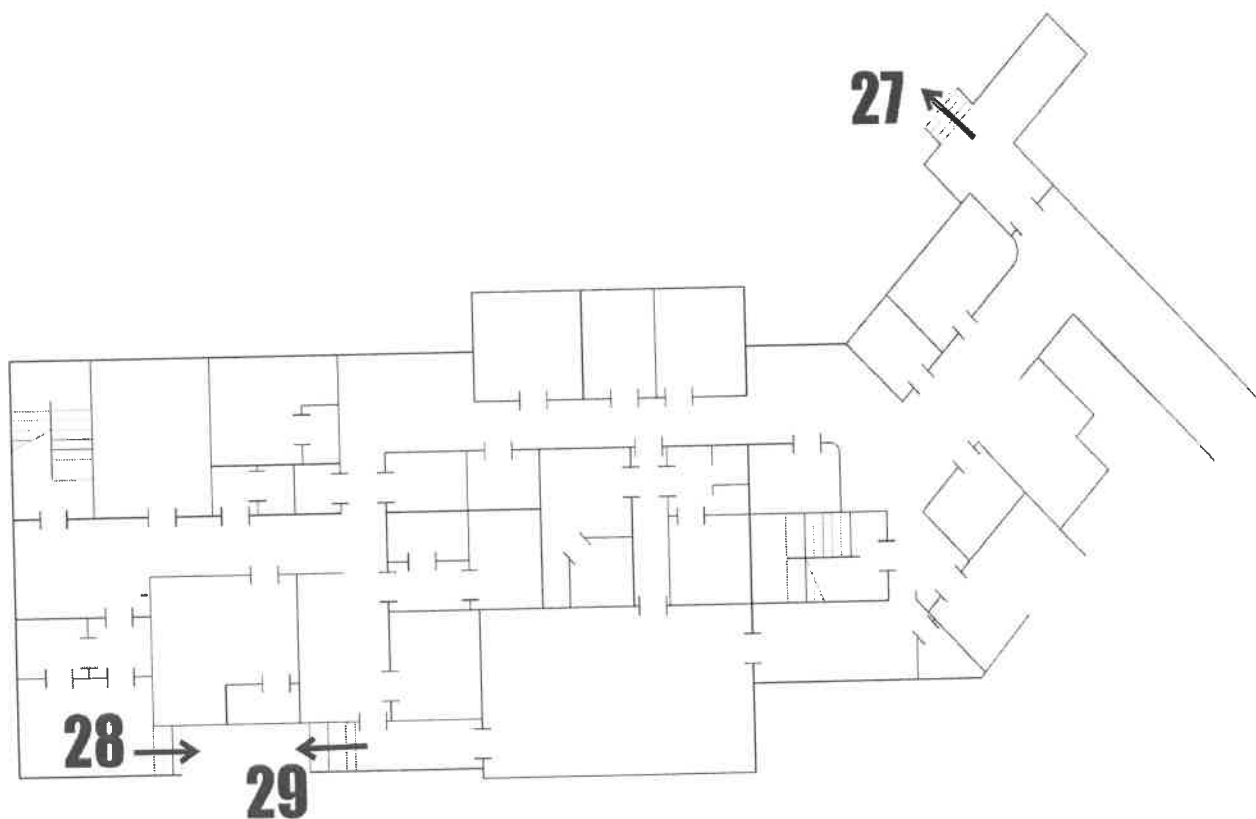
PIRMAS AUKŠTAS

ANTRAS AUKŠTAS

PIRMAS AUKŠTAS

12 PRIEDAS

VEIKSMAI UŽKREČIAMŪJŲ LIGŲ ATVEJU

1. Susirgimai infekcinėmis ligomis, kitos ekstremalios sveikatai situacijos gali kilti dėl šių priežasčių:
  - 1.1. užteršimas, panaudojant biologinį ginklą (karo, terorizmo atveju);
  - 1.2. užteršimas, naudojant biologines medžiagas specialioms tikslams (naftos teršalų naikinimas, kova su augalų ligomis bei kenkėjais ir kt.);
  - 1.3. užteršimas, kilus užkrečiamųjų ligų epidemijoms, taip pat epizootijoms, epifitotijoms.
2. Ekstremali sveikatai situacija, kai nesulaikomai plinta užkrečiama liga, vadinama epidemija. Lietuvos medikai užkrečiamąsias (infekcines) ligas skirsto į 5 grupes:
  - 2.1. užkrečiamosios kraujo ir invazinės ligos (riketsiozės, dėmėtoji šiltinė, geltonoji karštligė, grįžtamoji šiltinė, maliarija ir kt.);
  - 2.2. zooantroponozės (ligos, kurių užkrato šaltinis - įvairūs gyvūnai. Tai maras, juodligė, pasiutligė, leptospirozė, pseudotuberkuliozė ir kt.);
  - 2.3. kūno dangų ligos (stabiligė, rožė, sepsis ir kt.);
  - 2.4. kvėpavimo takų ligos (gripas, difterija, raupai, poliomielitas);
  - 2.5. užkrečiamosios žarnyno ir parazitinės ligos (vidurių šiltinė, paratifas, salmoneliozė, botulizmas, cholera, dizenterija, trichineliozė ir kt.).
3. Kaip elgtis pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos (epidemijos ar pandemijos) metu Kilus pavojui užsikrėsti pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamąja liga:
  - 3.1. griežtai vykdykite asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ir (ar) Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nurodymus bei rekomendacijas;
  - 3.2. be reikalo neikite iš namų, prireikus išėiti, jei turite, dėvėkite respiratorių arba vienkartinę kaukę;
  - 3.3. venkite masinio susibūrimo vietų ir artimo kontakto su kitais asmenimis;
  - 3.4. jei Jūsų darbas reikalauja nuolatinio kontakto su klientais ar pirkėjais, dėvėkite vienkartinę kaukę;
  - 3.5. venkite naudotis viešuoju keleiviniu transportu, eikite pėsčiomis arba važiuokite savo transportu, jei vykstate viešuoju transportu – dėvėkite respiratorių arba vienkartinę kaukę;
  - 3.6. griežtai laikykitės asmens higienos reikalavimų, dažnai plaukite rankas su muilu tekančiu šiltu vandeniu, ypač prieš valgymą;
  - 3.7. stebėkite savo bei artimųjų sveikatos būklę, pvz., matuokite kūno temperatūrą rytais ir vakarais;
  - 3.8. vartokite gerai termiškai apdorotą maistą, maisto produktus laikykite tinkamoje temperatūroje, venkite kryžminio maisto užterštumo;
  - 3.9. kiekvieną dieną vėdinkite patalpas, valykite grindis ir liečiamus paviršius drėgna šluoste, jei yra, naikinkite vabzdžius ir graužikus;
  - 3.10. nelieskite nugaišusių paukščių ir graužikų, nekontaktuokite su sergančiais ar net sveikai

atrodančiais paukščiais, naminiais gyvūnais, neneškite jų į patalpas.

4. Pajutę pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos požymius:
  - 4.1. jei pradėjote karščiuoti, pajutote nuovargį, galvos ir kūno raumenų skausmus, nedelsdami kreipkitės į asmens sveikatos priežiūros specialistus;
  - 4.2. ligonį izoliuokite nuo šeimos narių atskirame gerai vėdinamame kambaryje arba 1 m atstumu atitverkite nuo aplinkinių ligonio lovą užuolaidomis ar pan.;
  - 4.3. su ligoniu turėtų bendrauti tik vienas šeimos narys, jis privalo dėvėti vienkartinę kaukę;
  - 4.4. ligonio slaugai naudokite vienkartinės slaugos priemones, skirkite jam atskirus indus, patalynę, rankšluosčius, drabužius.

13 PRIEDAS

VEIKSMAI BALTARUSIJOS ASTRAVO ATOMINĖS ELEKTRINĖS AVARIJOS ATVEJU**Įstaigos informavimas branduolinės avarijos atveju**

Įvykus avarijai atominėje elektrinėje gyventojai būtų informuoti trumpaisiais pranešimais į mobiliuosius telefonus ir sirenų kauksmu, o vėliau per radiją ir televiziją gautų tikslią informaciją ir patarimus, kaip elgtis. Todėl būtina nustatyti, kokius veiksmus turite atlikti siekiant pasiruošti informacijos gavimui.

- Nustatykite, kur yra artimiausia civilinės saugos sirena.
- Darbuotojų tarpe pasirūpinkite, kad visuose mobiliuosiuose telefonuose būtų įvesti nustatymai dėl išpėjimų pranešimų gavimo.

Gyventojų perspėjimo ir informavimo sistema veikia visų trijų mobiliojo ryšio operatorių Bitė Lietuva, Telia, Tele2 2G (GSM), 3G (UMTS), 4G (LTE) tinkluose. Perspėjimo pranešimus gali priimti tie telefonai, kuriuose yra įjungta korinio transliavimo funkcija.

Pagrindiniai žingsniai, siekiant nustatyti mobiliuosius telefonus, kad gautumėte perspėjimo pranešimus

Nustatymų eilės tvarka gali skirtis:

- Paslaugos įjungimas (*korinis transliavimas, tinklo pranešimai, naujienos, informaciniai pranešimai, CellBroadcast*).
- Kanalo pasirinkimas norimai kalbai (578, 525, 605).
- Temos pavadinimo įrašymas (*Dėmesio, Attention, Vnimanije*).
- Kalbos pasirinkimas – *pasirenkama „VISOS“*.

Telefonams su „EU – Alert“ funkcija (4371 kanalas)

Varnelė ✓ – *CellBroadcast* (korinis transliavimas, tinklo transliacijos, ...).

Varnelė ✓ – nepaprastasis išpėjimas (rodyti ekstremaliąsias grėsmes, Alert level 2 (iPhone), ...).

- Papildomai apsvartykite galimybę įstaigoje įsigyti radijo imtuvą, arba numatykite radijo transliacijos galimybę kompiuteryje internetiniu ryšiu.

Atominės elektrinės avarijos metu

Jei dėl avarijos atominėje elektrinėje jūsų gyvenamojoje vietoje iškiltų radiacijos pavojus, būtų įjungta Gyventojų perspėjimo ir informavimo sistema. Tiksli informacija ir patarimai, kaip elgtis būtų transliuojami ir per radiją bei televiziją.

- Atidžiai išklauskite informaciją per radiją ir televiziją.
- **Jeigu jums patariama likti patalpose: pirmiausia reikės užsandarinti įstaigą.** Uždarykite duris, langus ir orlaides. Uždenkite vėdinimo ir kitas angas. Nepamirškite ir balkonų durų. Viską sandariai uždare, langus ir duris apklijuokite popieriaus ar apsauginėmis juostelėmis. Plastikiniai langai bei balkonų durys labai sandarūs, jų papildomai sandarinti nereikia.
- **Rekomenduojama slėptis rūsyje,** tačiau, jei jo nėra, tuomet reikėtų laikytis pastato

vidurio, stengtis būti toliau nuo išorinių pastato sienų ar pastogės.

- Vartokite stabiliojo kalio jodido tabletes, jei toks nurodymas duotas.
- **Laikykite įjungę informacijos gavimo priemonę**, nes jums nuolat bus teikiama naujausia informacija bei rekomendacijos, kaip elgtis.
- **Numatykite, kokia tvarka galėsite perduoti paslaugų gavėjus atvykusiems artimiesiems ar globėjams.** Kurios durys bus naudojamos, kurie darbuotojai bus atsakingi už kontaktą, kokiu principu bus atliekamas patalpos sanitarinis švarinimas ir pan.
- Įstaigoje yra paruošiamas vienas pirmo korpuso įėjimas ir vienas antro korpuso įėjimas. Per jį bus perduodami paslaugų gavėjai.

Įėjimai turi būti su dvejomis lauko durimis, kurios vienu metu negali būti atidarytos.

- Numatomi atsakingi personalo darbuotojai, kurie palydės globotinius link perdavimo durų. Šie darbuotojai turi naudoti asmens apsaugos priemones (kaukės, pirštinės, drabužiai turėtų būti sandariai užsekti).
- Perdavimo patalpa (koridoriaus atstumas tarp dviejų lauko durų) turi būti sanitariškai valoma. Tam turėtų būti naudojamas sudrėkintas, švarus audeklas, kuris po panaudojimo laikomas atokiai.

Po atominės elektrinės avarijos

- Saugokite kvėpavimo takus: nosį ir burną užsidenkite nosine, šaliku ar drabužio, kurį tuo metu dėvite, dalimi. Taip per kvėpavimo takus į organizmą pateks mažiau radioaktyviųjų medžiagų.
- Jeigu turite, galite naudoti ir vienkartinius respiratorius nuo dulkių.
- Nelieskite daiktų ar nuolaužų, kurie gali būti užteršti radioaktyviosiomis medžiagomis.
- Įsijunkite radiją ar televiziją, kad gautumėte naujausią informaciją apie avariją.
- Vartokite stabiliojo kalio jodido tabletes, jei toks nurodymas duotas.
- Suaugęs žmogus nuo 12 metų turi suvartoti 2 kalio jodido tabletes per parą (130 mg).
- Jei jums liepė evakuotis, vykdykite atsakingų pareigūnų nurodymus.
- Laikykitės rekomendacijų dėl apsaugomųjų veiksmų.
- Jeigu buvote išėję į lauką, grįžę į savo įstaigą sudėkite galimai radiacijos paveiktus drabužius į plastikinį maišelį, užsandarinkite jį ir palikite už įstaigos durų arba pareigūnų nurodytoje vietoje. Kruopščiai nusiprauskite.
- Kuo greičiau kreipkitės į gydytoją dėl neįprastų simptomų, tokių kaip pykinimas.
- Grįžkite namo tik tada, kai pareigūnai sako, kad tai saugu.
- Įstaigoje esantį maistą laikykite sandariai uždarytuose induose, stiklainiuose, metalinėse dėžutėse, plastikiniuose maišeliuose.
- Jei yra skelbiamas laikinas žmonių perkėlimas, vadovaukitės specialiųjų tarnybų nurodymais.

Rekomendacijos kaip sumažinti radioaktyvųjų užterštumą

- Atsargiai nusivilkite viršutinius drabužius, su kuriais buvote užterštoje teritorijoje, padėkite nusivilkti drabužius paslaugų gavėjams, jei jie pateko į taršią zoną. Prisiminkite, drabužiai turi būti nusivelkami/nuvelkami atsargiai, nepurtant ir nenukratant ant jų nusėdusių dalelių. Stenkitės kuo mažiau liestis prie išorinių drabužio dalių. Nusirengdami drabužius

pašalinsite apie 90 procentų radioaktyviųjų dalelių.

- Viršutinius drabužius būtina sudėti į plastikinį maišą, tam puikiai gali pasitarnauti pirkinių arba šiukšlių maišai, kuriuos vėliau galima užrišti. Nelaikykite drabužių kartu su savimi patalpoje, kurioje ketinate saugotis. Maišus su drabužiais padėkite į atokią vietą ar patalpą.
- Nusiprauskite/nuprauskite paslaugų gavėjus po tekančiu vandeniu naudojant muilą ir/arba šampūną. Jei yra galimybė naudokitės dušu ir nuprauskite visą kūną, jei nėra galimybės, tokiu atveju praustuvėse nuprauskite bent jau atviras kūno vietas (rankos, kaklas, veidas, plaukai, ausys ir pan.) Jei turite sužeidimų, prieš prausiantis būtinai užklijuokite juos pirmosios pagalbos vaistinėlėje esančiais pleistrais. Jei nėra sąlygų panaudoti tekančio vandens, sušlapinkite švarų audinį ir nuvalykite juo visas atviras kūno vietas. Tai pat organizuokite ir paslaugų gavėjų švarinimą.
- Organizuokite kvėpavimo takų apsaugą. Jei turite, galite naudoti respiratorius, veido kaukes, jei ne, kvėpavimo takų apsaugą pasigaminkite iš marlės ir vatos. Kvėpavimo apsauga turi būti naudojama tiek darbuotojų, tiek paslaugų gavėjų tarpe.
- Pasirūpinkite švariais drabužiais. Jei darbo vietoje turite antrą drabužių komplektą – persirenkite. Kuo skubiau organizuokite paslaugų gavėjų per rengimą.
- Jei švarių drabužių komplekto neturite – organizuokite turimų drabužių švarinimą. Nusivilktus viršutinius drabužius, atviroje teritorijoje (lauke) nustatčius vėjo kryptį (pavėjui) išpurtykite. SVARBU - atliekant šį veiksma sulaikykite kvėpavimą.

Kokių veiksmų reikia imtis būnant transporto priemonėje (pavyzdžiui, automobilyje, siekiant apsaugoti?)

Transporto priemonės mažai apsaugo nuo radioaktyviųjų dulkių debesies ir jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio. Jei branduolinės ar radiologinės avarijos metu esate transporto priemonėje:

- Uždarykite langus, išjunkite ventiliatorių, oro kondicionierių ar šildymą, jeigu oro sąlygos leidžia.
- Saugokite kvėpavimo takus: nosį ir burną užsidenkite nosine, šaliku ar drabužio, kurį tuo metu dėvite, dalimi. Taip per kvėpavimo takus į organizmą pateks mažiau radioaktyviųjų medžiagų. Jeigu turite, galite naudoti vienkartinius respiratorius nuo dulkių.
- Stenkitės kuo greičiau patekti į sandaraus pastato vidų ir ten būkite.
- Jeigu aplinkui nėra pastatų, sustokite saugioje pakelėje. Būkite transporto priemonėje tol, kol bus pranešta, kad galite tęsti kelionę. Transporto priemonės viduje yra saugiau nei lauke.
- Jeigu yra karšta ir saulėta diena, kad neperkaistumėte, stenkitės sustoti po tiltu ar pavėsyje.

Kokių veiksmų reikia imtis būnant tarp žmonių, kurie galimai yra užteršti radioaktyviosiomis medžiagomis, siekiant apsaugoti paslaugų gavėjus ir darbuotojus?

Jeigu esate tarp žmonių, kurie galimai yra užteršti radioaktyviosiomis medžiagomis:

- Venkite tiesioginio sąlyčio su jais.
  - Rekomenduokite, kad jie šalintų radioaktyviųjų užterštumą.
- Avarija yra laikoma pasibaigusia, kai užbaigiamas apsaugomųjų veiksmų taikymas ir

neberibojama žmonių ūkinė ir kitokia veikla. Apsaugomųjų veiksmų taikymas gali tęstis savaites, mėnesius, kelerius metus. Tuo laikotarpiu vis dar yra aktualu teikti žmonėms rekomendacijas dėl aplinkos švarinimo (dezaktyvacijos), maisto, geriamojo vandens ir pašarų radioaktyviojo užterštumo ir jų vartojimo apribojimų, žmonių perkėlimo į saugią gyvenimo aplinką ir kt.

15 PRIEDAS

**PRŪDIŠKIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMAI
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL ATSAKINGO UŽ CIVILINĘ SAUGĄ ASMENS SKYRIMO**

2022 m. spalio 31 d. Nr. V-89
Prūdiškės

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 2009 m. gruodžio 22 d. Nr. XI-635 16 straipsniu (aktualia redakcija su pakeitimais), s k i r i u Joną Repeiką, Ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovą atsakingu už civilinę saugą.

Direktorė

Galina Judkinienė

**PRŪDIŠKIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMAI
DIREKTORIUS**

ĮSAKYMAS

**DĖL ASMENŲ, ATSAKINGŲ UŽ INFORMACIJOS APIE KILUSĮ PAVOJŲ
PRIĖMIMĄ IR PERDAVIMĄ BENDRAJAM PAGALBOS CENTRUI, KITOMS
ŠALIA ESANČIOMS ĮSTAIGOMS, CIVILINĖS SAUGOS SISTEMOS PAJĖGOMS**

2022 m. spalio 31 d. Nr. V-90
Prūdiškės

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 2009 m. gruodžio 22 d. Nr. XI-635 16 straipsniu (aktualia redakcija su pakeitimais),

1. Informacijos apie kilusį pavojų priėmimą ir perdavimą Bendrajam pagalbos centrui, kitoms šalia esančioms įstaigoms, civilinės saugos sistemos pajėgoms pasilieku sau.
2. N u r o d a u, kad nesant direktoriaus, šio asmens funkcijas atlieka Jonas Repeika, Ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas.

Direktorė

Galina Judkinienė

**PRŪDIŠKIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMAI
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL DARBUOTOJŲ, ATSAKINGŲ UŽ
DARBUOTOJŲ IR LANKYTOJŲ PERSPĖJIMĄ,
SKYRIMO**

2022 m. spalio 31 d. Nr. V-91
Prūdiškės

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 2009 m. gruodžio 22 d. Nr. XI-635 22 straipsniu (aktualia redakcija su pakeitimais),

1. S k i r i u valytoją Žaną Neja Gloverą atsakinga už darbuotojų ir lankytojų perspėjimą.
2. N u r o d a u, kad nesant socialinio padalinio vadovo, šio asmens funkcijas atlieka Agota Lisovskienė, socialinė darbuotoja.

Direktorė

Galina Judkinienė

**PRŪDIŠKIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMAI
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL DARBUOTOJŲ, ATSAKINGŲ UŽ
DARBUOTOJŲ IR LANKYTOJŲ EVAKAVIMĄ,
SKYRIMO**

2022 m. spalio 31 d. Nr. V-92
Prūdiškės

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 2009 m. gruodžio 22 d. Nr. XI-635 30 straipsniu (aktualia redakcija su pakeitimais),

1. S k i r i u individualios priežiūros darbuotoją darbo organizavimui, Ireną Averkienę atsakinga už darbuotojų ir lankytojų evakavimą.
2. N u r o d a u, kad nesant direktoriaus pavaduotojo ūkio reikalams, šio asmens funkcijas atlieka direktorė.

Direktorė

Galina Judkinienė

**PRŪDIŠKIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMAI
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL DARBUOTOJŲ, ATSAKINGŲ UŽ PATALPŲ LAIKINAM ŽMONIŲ
APGYVENDINIMUI PARUOŠIMĄ, SKYRIMO**

2022 m. spalio 31 d. Nr. V-93
Prūdiškės

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 2009 m. gruodžio 22 d. Nr. XI-635 28 straipsniu (aktualia redakcija su pakeitimais),

1. Sk ir i u ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovą Joną Repeiką atsakingu už patalpų laikinam žmonių apgyvendinimui paruošimą.

2. N u r o d a u, kad nesant ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovo, šio asmens funkcijas atlieka Jelena Misevičiūtė, buities padalinio vadovo pavaduotoja.

Direktorė

Galina Judkinienė

**PRŪDIŠKIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMAI
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL EKSTREMALIŲJŲ
SITUACIJŲ VALDYMO PLANO PATVIRTINIMO**

2022 m. spalio 31 d. Nr. V-94
Prūdiškės

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 2009 m. gruodžio 22 d. Nr. XI-635 16 straipsniu (aktualia redakcija su pakeitimais),

1. T v i r t i n u Prūdiškių socialinės globos namų ekstremaliųjų situacijų valdymo planą (pridedama).
2. N u r o d a u ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovui Jonui Repeikai organizuoti šio plano įgyvendinimą, vykdymo priežiūrą ir taisymą.
3. Įsakymo vykdymo kontrolę p a s i l i e k u s a u.

Direktorė

Galina Judkinienė

**PRŪDIŠKIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMAI
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL PASLAUGŲ GAVĖJŲ CIVILINĖS SAUGOS MOKYMO ORGANIZAVIMO IR
VYKDYMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2022 m. spalio 31 d. Nr. V-95
Prūdiškės

Vadovaudamasi 2018-12-27 nutarimu Nr. 1384 Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 7 d. nutarimo Nr. 718 „Dėl Civilinės saugos mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo,

t v i r t i n u Prūdiškių globos namų civilinės saugos mokymo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašą.

Direktorė

Galina Judkinienė

**PRŪDIŠKIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMAI
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL KALENDORINIO VEIKSMŲ PLANO
PATVIRTINIMO**

2022 m. spalio 31 d. Nr. V-96
Prūdiškės

Vadovaudamasi Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. vasario 23 d. įsakymo Nr. 1-70 „Dėl Ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ 2019 gruodžio 23 d. pakeitimu Nr. 1-524:

1. T v i r t i n u Prūdiškių globos namų Kalendorinį veiksmų planą (pridedama).
2. N u r o d a u, kad Prūdiškių globos namuose šio plano įgyvendinimą ir vykdymo priežiūrą organizuos Jonas Repeika, ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas.

Direktorė

Galina Judkinienė

**PRŪDIŠKIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMAI
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL ASMENŲ ATSAKINGŲ UŽ KALIO JODIDO (KI)
PREPARATO SAUGOJIMĄ, LAIKYMĄ IR DALINIMĄ
SĄRAŠO, TVIRTINIMO**

2022 m. spalio 31 d. Nr. V-97
Prūdiškės

Vadovaudamasi 2012 m. sausio 18 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 99 „Dėl valstybinio gyventojų apsaugos plano branduolinės ar radiologinės avarijos atveju patvirtinimo“ (suvestinė redakcija 2021 m. sausio 1 d.), Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus 2010 m. balandžio 19 d. įsakyme Nr. 1-134 „Dėl Kriterijų ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kurių vadovai turi organizuoti ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimą, derinimą ir tvirtinimą, ir ūkio subjektams, kurių vadovai turi sudaryti ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą, patvirtinimo“ patvirtintais kriterijais, tvirtinu atsakingų už Kalio jodido (KI) preparato saugojimą, laikymą ir dalinimą, asmenų sąrašą:

1. Direktorė Galina Judkinienė – atsakinga už Kalio jodido preparato reikiamo kiekio nustatymą ir galiojimo termino priežiūrą.
2. I.e. sveikatos priežiūros padalinio vadovo pareigas, Valerija Samoilenko, atsakinga už Kalio jodido preparato saugų laikymą, tinkamą saugojimo sąlygų užtikrinimą, dalinimą poreikio metu ir asmenų instruktavimą apie Kalio jodido preparato vartojimą ir suvartojusių žmonių registravimą registro lentelėje.

Direktorė

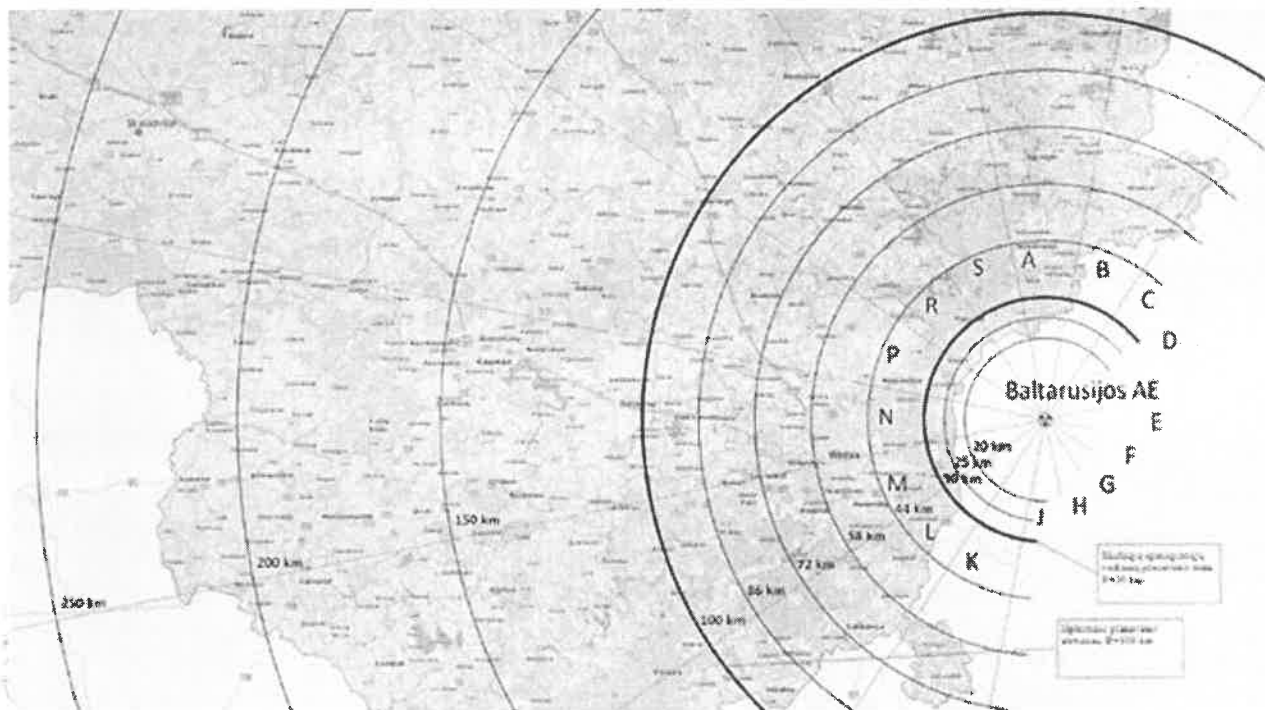

Galina Judkinienė

16 PRIEDAS

**STABILIOJO JODO PREPARATŲ SAUGOJIMAS IR
LAIKYMAS ĮSTAIGOJE, BEI DALIJIMO
ORGANIZAVIMAS GALIMOS BRANDUOLINĖS
AR RADIOLOGINĖS AVARIJOS ATVEJU**

- 1 Priedas rengiamas vadovaujantis 2012 m. sausio 18 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 99 „Dėl valstybinio gyventojų apsaugos plano branduolinės ar radiologinės avarijos situacijų operacijų centrą, patvirtinimo“ patvirtintais kriterijais, privalo rengti ekstremaliųjų situacijų valdymo planus.
- 2 Stabiliojo jodo preparatai (Kalio jodido tabletės) vartojami, siekiant apsaugoti skydliaukę nuo radioaktyviojo jodo,
- 3 kuris išsiskirtų į aplinką įvykus branduolinei avarijai. Skydliaukės prisodrinimas stabiliuoju jodu, kai aplinkoje pasklinda radioaktyvusis jodas, yra paremtas skydliaukės fiziologija. Laiku pavartojus Kalio jodido tabletes, skydliaukė užpildoma stabiliuoju jodu ir apsaugoma nuo radioaktyviojo jodo kaupimosi bei žalojančio jo poveikio. Įprastai skydliaukės veiklai reikalingas stabilusis jodas, kuris reikalingas žmogui svarbių, nepakeičiamų hormonų gamybai. Avarijos metu pasklidęs radioaktyvusis jodas išskirtinai kaupiasi skydliaukėje, ją apšvitina ir žaloja. Praėjus kuriam laikui po skydliaukės apšvitos radioaktyviuoju jodu, gali atsirasti šios liaukos vėžinių susirgimų. Todėl branduolinės avarijos atveju suvartotas Kalio jodidas gyventojams sumažintų skydliaukės vėžio išsivystymo riziką. Pažymėtina, kad Kalio jodido tabletės skydliaukės apsaugai vartojamos tik tada, kai aplinkoje pasklinda radioaktyviojo jodo ir tik tada, kai jas vartoti nurodo Sveikatos apsaugos ministerija (sprendimus dėl skydliaukės blokavimo jodu gyventojams taikymo priima savivaldybės administracijos direktorius ar Vyriausybės ekstremalių situacijų komisija, gavę Sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijas). **Skydliaukės apsaugai branduolinės ar radiologinės avarijos atveju netinka vartoti vaistinėse parduodamų spiritinių ar vandeninių jodo tirpalų, purškalo su jodu, maisto papildų su jodu, nes jie neapsaugo skydliaukės nuo radioaktyviojo jodo žalingo poveikio.**
- 4 Sveikatos apsaugos ministerija Kalio jodido (KI) tabletes paskirstė 16-oje savivaldybių, esančių 100 kilometrų atstumu nuo Astravo atominės elektrinės.

ATSAKINGO, UŽ KALIO JODIDO (KI) PRAPARATO LAIKYMĄ, SAUGOJIMĄ IR DALINIMĄ, ASMENS ATSAKOMYBĖS

1. Branduolinės energetikos objekto prevencinėje apsaugomųjų veiksmų zonoje ir skubių apsaugomųjų veiksmų zonoje esantys gyventojai vartoja stabiliojo jodo preparatus, kuriuos:
2. ūkio subjektų ir kitų įstaigų (asmens sveikatos priežiūros, globos įstaigų ir kitų) darbuotojams, personalui, paslaugų gavėjams, pacientams, globotiniams ir kitiems išduoda ūkio subjektų ir kitų įstaigų vadovų paskirti asmenys. Turi būti patvirtintas už stabiliojo jodo preparatų saugojimą, atnaujinimą, šių preparatų išdavimą darbuotojams, personalui, paslaugų gavėjams, pacientams, globotiniams ir kitiems ir jų instruktavimą, kaip vartoti stabiliojo jodo preparatus,
3. atsakingų asmenų sąrašas. Ūkio subjekto ir kitos įstaigos vadovas reikiamą stabiliojo jodo preparatų kiekį įsigyja iš anksto ir saugo tam tinkamoje patalpoje.
4. **Atsakingų asmenų sąrašas ir atsakomybės:**

Eil. Nr.	Vardas ir Pavardė	Pareigos	Atsakomybė
1.	Galina Judkinienė	Direktorė	Atsakinga už Kalio jodido preparato reikiamo kiekio nustatymą ir galiojimo termino priežiūrą.

Eil. Nr.	Vardas ir Pavardė	Pareigos	Atsakomybė
2.	Valerija Samoilenko	I.e. sveikatos priežiūros padalinio vadovo pareigas	Atsakinga už asmenų instruktavimą apie Kalio jodido preparato vartojimą ir suvartojusių žmonių reigistravimą registro lentelėje
3.	Valerija Samoilenko	I.e. sveikatos priežiūros padalinio vadovo pareigas	Atsakinga už Kalio jodido preparato saugų laikymą, tinkamų saugojimo sąlygų užtikrinimą, dalinimą poreikio metu.

KALIO JODIDO (KI) LAIKYMAS IR SAUGOJIMAS

5. Kalio jodidas (KI) turi būti laikomas ir saugomas sausoje, uždaroje vietoje. Įstaigoje numatoma laikymo vieta nurodoma lentelėje:

Eil. Nr.	Patalpos pavadinimas, saugojimo vieta	Turimas preparatų kiekis
1.	Sveikatos priežiūros padalinys, rakinama spintelė, sausoje tamsioje vietoje.	Pagal paslaugų gavėjų ir darbuotojų skaičių.

PARUOŠIAMIEJI VEIKSMAI

6. Pranešimas apie Kalio jodido vartojimo poreikį gaunamas iš Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas (jam padeda Aplinkos ministerija (Aplinkos apsaugos agentūra, Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba), Energetikos ministerija, Susisiekimo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Policijos departamentas, Valstybės sienos apsaugos tarnyba, Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija, Radiacinės saugos centras, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba ir savivaldybės administracija). Gyventojų perspėjimas vyksta periodiškai 45 sekundėms įjungiant sirenas (taip perduodamas įspėjamasis garsinis civilinės saugos signalas „Dėmesio visiems“) ir 15 sekundžių balsu skelbiant civilinės saugos signalą „Radiacinis pavojus“ (frazė
7. „Radiacinis pavojus“ balsu pakartojama 3 kartus). Įspėjamasis garsinis ir balsu skelbiamas civilinės saugos signalai kartojami 3 kartus. Bendra perspėjimo trukmė neturi viršyti 3 minučių.
8. Po įspėjamojo garsinio ir balsu skelbiamo civilinės saugos signalų per Lietuvos Respublikos nacionalinio radijo ir televizijos programas, kitų nacionalinių, regioninių ir vietinių transliuotojų programas, taip pat per visas kitas visuomenės informavimo ar visuomenės naudojamas ryšių priemones pateikiama trumpa informacija apie gresiančią ar susidariusią valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dėl branduolinės ir (ar) radiologinės

avarijos branduolinės energetikos objekte, galimus jos padarinius ir pirminės rekomendacijos gyventojams. Informacijos ir rekomendacijų pateikimo trukmė neturi viršyti 1 minutės 30 sekundžių.

9. Įstaiga gavusi pranešimą apie Kalio jodido vartojimo poreikį informuoja atsakingus asmenis nurodytus **atsakingų asmenų sąrašo ir atsakomybių lentelėje**. Atsakingi asmenys imasi sekančių veiksmų:
  - 15.1. Surenka turimą Kalio jodido tablečių kiekį;
  - 15.2. Patikrina ar tablečių įpakavimai nėra pažeisti, tabletės nėra sudrėkusios, sulūžusios ar netinkamos vartoti;
  - 15.3. Organizuoja asmenų instruktavimą dėl tablečių vartojimo;
  - 15.4. Pildo suvartotų tablečių registro sąrašą;
  - 15.5. Apie įgyvendinimo procesą informuoja įstaigos direktorių.

KALIO JODIDO (KI) VARTOJIMO INSTRUKCIJA

16. Vartojamas tik gavus nurodymą.
17. Kiekvienam asmeniui parenkamas reikiamas kiekis preparato (KI).
18. Rekomenduojama vartoti po valgio.
19. Tabletes patartina užgerti vandeniu, ar kitu skysčiu.
20. Tabletes galima tirpinti vandenyje ar kituose skystuose produktuose (**ištirpintos tabletės vartojamos nedelsiant, nes prasideda veikliosios medžiagos skilimas**).
21. Negalima vartoti jei tarša (Jodas 131) į organizmą yra įkvėptas ar patekęs su maistu (esama užterštoje teritorijoje) praėjus 8 valandoms.
22. **Jei preparato išgeriama praėjus 4-6 valandoms po radioaktyviojo jodo ekspozicijos, apsauga sudaro apie 50%. Praėjus 12 valandų po ekspozicijos preparato vartojimas nebenaudingas, nes per tą laiką skydliaukė sukaupe radioaktyvųjį jodą.**

KALIO JODIDO (KI) VARTOTINI KIEKIAI

23. Branduolinės ar radiologinės avarijos metu aplinkoje pasklidus radioaktyviojo jodo ir tik Sveikatos apsaugos ministerijai rekomendavus, reikia suvartoti žmonių amžiaus grupei nustatytą KI tablečių kiekį.

Amžius	Vienakrtinė dozė, mg	Tabletės dalis
Daugiau kaip 12 metų asmuo	130	Dvi tabletės

24. Įvertinus avarinę situaciją (radioaktyviojo jodo išmetimo trukmę, ir kt.), suaugusiems žmonėms gali rekomenduojama suvartoti antrą paros dozę. Išimtis taikoma naujagimiams iki 1 mėnesio amžiaus, nėščioms ir krūtimi maitinančioms moterims bei vyresniems nei 60

17 PRIEDAS

VEIKSMAI PAVOJAUS VALSTYBĖS SAUGUMUI (NESANKCIONUOTI UŽSIENIO VALSTYBĖS GINKLUOTŲJŲ PAJĖGŲ VEIKSMAI) METU

PASIRENGIMAS GALIMOMS GRĖSMĖMS

1. Priešišškai nusiteikusių ginkluotųjų pajėgų veiksmų metu svarbu nustatyti ir išanalizuoti galimas grėsmes. Būtina iš anksto pasirengti reaguoti į situacijos pasikeitimus.
2. **Situacijos, kurios gali susidaryti pavojaus metu:**

Grėsmė	Vykdomi veiksmai
Sprogimai, apšaudymai	<ul style="list-style-type: none"> - Nedelsdami griūkite ant grindų, žemiau lango linijos; - Suguldykite visus paslaugų gavėjus esančius patalpose; - Nesiartinkite prie langų; - Išjunkite šviesą; - Apšaudymo atveju susiraskite papildomą apsaugą iš tos krypties, iš kurios atskrieja kulkos (papildoma apsauga, siena, stalas, ar kiti rekvizitai); - Liepkite paslaugų gavėjams užsidengti galvą rankomis, kad sumažintumėte gali šukių, ar kitų krentančių daiktų galimus sužalojimus;
Griūvantys pastatai, dūžtantys langai	<ul style="list-style-type: none"> - Po „smūgio“ nepulkite apžiūrėti ir vertinti vietos, palaukite kol situacija stabilizuosis (nusės dulkės, atsistatys Jūsų matomumas ir klausa); - Įsitikinkite, ar patalpose (Jūsų aplinkoje) nėra sužeistų paslaugų gavėjų, ar kitų darbuotojų; - Prisiminkite, kad „smūgiai“ gali būti pasikartojantys, todėl būkite tam pasirengę; - Kada situacija stabilizuojasi ir nėra papildomų pavojaus rodiklių – įvertinkite pastato pažeidimus; - Pagal pažeidimo mastą gali reikėti pakeisti žmonių apsaugos vietas; - Pažeistas pastato vietas izoliuokite pažymėdami skiriamaisiais ženklais; - Dūžtančių stiklų šukės gali sužaloti žmones, todėl nuo jų saugantis geriausia užsidengti galvą rankomis, ar papildomai prisidengti striuke, paltu, ar kitu storesniu drabužiu.

Grėsmė	Vykdomi veiksmai
Ginkluoti kareiviai	<ul style="list-style-type: none"> - Susidūrus su priešiškos kariuomenės kareivių stenkitės akivaizdžiai (priešais jį, tiesiai į akis) jo nefilmuoti, nefotografuoti; - Nesiginčykite su priešo kariais, jei Jūsų yra kažko klausiama – atsakykite; - Jei yra duodamas nurodymas, jo ignoruoti negalite; - Bendraudami, stenkitės nežiūrėti tiesiai į akis; - Nelaikykite rankų kišenėse, nedarykite steigių judesių; - Jei į įstaigą pateko kariškiai, stenkitės numatyti jų ketinimus; - Jei kariškiai Jūsų patalpose ketina įkurti laikiną gynybos, puolimo, ar strateginį štabą – Jūs turite pasitraukti iš pastato. - Paslaugų gavėjus evakuokite į numatytas apsaugos vietas, nebent yra duodamas kitas kareivių nurodymas; - Jei pastate esantys kareiviai nurodo išeiti iš pastato, įvertinkite situaciją lauke. Esant pavojui lauke, stenkitės ramiu tonu paaiškinti, kad pastate yra paslaugų gavėjai ir jų atvyks pasiimti artimiesieji, todėl pagal bendrą susitarimą Jūs turite likti žmonių apsaugos patalpose, kuriose paslaugų gavėjai bus perduodami.
Elektros energijos tiekimo sutrikimai	<ul style="list-style-type: none"> - Įstaigoje būtina iš anksto pasirūpinti žibintuvėliais. Jei jie nėra pakraunami, turėti ir atsarginius elementus. Elektros tiekimo nutraukimo metu, jie bus priemonė padėsianti orientuotis aplinkoje, bei evakuotis. Taip pat nepamirškite, kad nelaimės atveju su žibintuvėliu galima signalizuoti. Trys trumpi, trys ilgi, trys trumpi žibintuvėlio įjungimai, nukreipus pagalbos gavimo kryptimi reiškia SOS (pagalbos šauksmą/prašymą). - Panaudokite turimus įrenginius ir įtaisus (energijos kaupiklius). Įstaigoje esantys nepertraukiamo maitinimo šaltiniai (Ups'ai), atsarginiai maitinimo šaltiniai (PowerBank) gerai gali pasitarnauti ne tik telefono pakrovimui ar radijo imtuvo pakrovimui, bet kai kuriais atvejais įjungti ir kitus prietaisus.
Šildymo tiekimo sutrikimai	<ul style="list-style-type: none"> - Šaltuoju metu laiku, arba naktį, oro temperatūra gali nukristi žemiau tos ribos, nuo kurios žmogaus kūnas ima šalti. Sumažinkite kūno vėsimą laikydamiesi susispaudę žmonių grupėje, paslaugų gavėjus susodinkite į vieną krūvą; - Iš anksto pasirūpinkite paslaugų gavėjų drabužiais. Jei yra šaltasis metų laikas ir yra skelbiamas pavojus, drabužių laikymas šalia paslaugų gavėjų vienas iš prioritetinių darbų; - Papildomai panaudokite turimus išteklius – užuolaidas,

Grėsmė	Vykdomi veiksmai
	įvairūs rekvizitai, esami drabužiai ir pan., kuriais galima užsikloti, arba apsirengti.
Nėra (baigėsi) vaistų, tvarščių, dezinfekcinių medžiagų atsargų	<ul style="list-style-type: none"> - Jei įstaigoje atsirado sužeistųjų, yra panaudojamos pirmos pagalbos vaistinėlės; - Pasibaigus turimiems resursams, vietoj tvarščių galima panaudoti švarių drabužių skiautes; - Pasibaigus dezinfekavimo skysčiui, naudokite jodo tirpalą, kalio permanganatą, arba bent jau su vandeniu apvalykite žaizdą.
Panika paslaugų gavėjų, darbuotojų ir artimųjų/globėjų tarpe	<ul style="list-style-type: none"> - Visa informacija, kuria yra dalinamasi, turi būti faktinė, neįterpiant emocijų. Informacijos turinyje nurodykite tik tikslūs veiksmai, kurie reikalingi saugumui užtikrinti; - Prireikus suteikite psichologinę pagalbą, kurios principai yra aprašomi šiame priede; - Jei įstaigoje tenka praleisti ilgesnį laiką, prisiminkite, kad tai neigiamai veikia žmogaus emocijas, todėl reikia imtis veiksmų, kurie padės ir Jums ir aplinkiniams pagerinti streso valdymą. Paslaugų gavėjų grupėse galite organizuoti užsiėmimus: mąstymo žaidimai, šarados, ar paprasčiausi mankštos pratimai. Fizinė ir protinė veikla padeda stabilizuotis emocijoms.
Trūksta būtinųjų priemonių	<ul style="list-style-type: none"> - Jei įstaigos patalpose tektų praleisti ilgesnį laiką, būtina įvertinti turimas geriamo vandens atsargas ir paskaičiuoti jų naudojimo kiekius. Matant, kad vandens atsargos senka, reikia kiekvienam žmogui riboti jo naudojimą. Atkreiptinas dėmesys į sužalotus, ar stipriai išsekusius žmones. Jiems vandens turi būti suteikiama pagal poreikį; - Esant taršai ore turi būti naudojamos kvėpavimo takų apsaugos priemonės. Jei turimos respiratorių ir medicininių kaukių atsargos baigėsi, organizuokite AAP gamybą ir turimų (nenaudojamų drabužių ir (jei turite) vatos. Asmens apsaugos priemonių gamybos tvarka nurodoma Ekstremaliųjų situacijų valdymo plane.

PASLAUGŲ GAVĖJŲ APSAUGA

Veiksmas	Aprašymas
Būtiniosios priemonės	<ul style="list-style-type: none"> - Pasiruoškite turimas vandens atsargas, bei jam tinkamus laikymo indus; - Pripildykite vandens indus vandentiekio vandeniu (jei nėra nutrauktas vandens tiekimas ir nėra gauta informacija apie galimą vandens taršą); - Paimkite paslaugų gavėjams žaislų. Mažus žaislus galima sudėti į maišą, kuris būtų pakankamai patvarus, to prireiks jei reikės evakuotis, kitus žaislus (po vieną) galima išdalinti paslaugų gavėjams, taip jie jausis saugiau; - Turėkite pasiruošę pirmosios pagalbos vaistinėles.
Paslaugų gavėjų perdavimas artimiesiems (išankstinis pasiruošimas)	<ul style="list-style-type: none"> - Numatykite per kurias duris (išėjimus) bus galima efektyviausiai perduoti paslaugų gavėjus artimiesiems; - Pasiruoškite tų išėjimų žymėjimus, kuriuos pavojaus metu galėsite iškabinti ant lauko durų; - Sudarykite paslaugų gavėjų artimųjų/globėjų sąrašus su veikiančiais telefonų numeriais. Sąrašo struktūra pateikiama 1 pavyzdyje. - Pedagogai turėtų telefono adresų knygoje surašyti visus paslaugų gavėjų artimųjų/globėjų telefono numerius. Tai yra rekomenduojama priemonė, kuris leis greitai surasti kontaktą, bei perduoti informaciją. Kad visi numeriai būtų vienoje vietoje telefono numerio įvardijimas turėtų prasidėti grupės pavadinimu, toliau paslaugų gavėjo vardas pavardė (pvz.: Bitutės, Jonas Jonaitis).

Veiksmas	Aprašymas
Paslaugų gavėjų perdavimas artimiesiems (fakto atveju)	<ul style="list-style-type: none"> - Visiems artimiesiems/globėjams paskambinti neturėsite pakankamai laiko resursų, todėl pasiruoškite trumposios SMS žinutės šabloną (2 pavyzdys); - Nurodykite, kad paslaugų gavėjų artimieji/globėjai turi atvykti pasiimti pėsčiomis (žemėlapis pateikiamas 1 paveikslėlyje); - Ant paradinių durų (jei tai nesukelia pavojaus) iškabinkite informacija, kurie paslaugų gavėjai per tą išėjimą yra perduodami; - Numatykite atsakingus asmenis, kurie prie kiekvieno išėjimo galės kuruoti paslaugų gavėjų perdavimą; - Registruokite perduotus paslaugų gavėjus, sulygindami prieš tai buvusių paslaugų gavėjų skaičių su perduotais; - Skambinkite tiems artimiesiems/globėjams, kurie nedavė atsako dėl paslaugų gavėjų pasiėmimo ir per pirmą valandą neatvyko jų pasiimti.
Padarytas negrižtamas poveikis įstaigos pastatui	<ul style="list-style-type: none"> - Pagal Ekstremaliųjų situacijų valdymo planą įstaiga yra numačiusi kitą įstaigą, į kurią būtų vykdoma evakuacija. Todėl jei įstaigos pastatas buvo pažeistas ir dėl pažeidimo kyla grėsmė jame esantiems žmonėms, arba pastato griūčiai, pradedama paslaugų gavėjų evakuacija; - Evakavimas iš įstaigos yra vykdomas grupėmis, paslaugų gavėjus pažymėkite skiriamaisiais ženklais (liemenėmis). Jei jų neturite bent jau pažymėkite judančios grupės apimtį; - Judėdami stenkitės vengti pagrindinių gatvių; - Evakuojantis atsakingi asmenys su savimi turi pasiimti informacinius pranešimus, kurie buvo iškabinti ant įstaigos durų (geriausia turėtų jų kopijas); - Jei evakuacija į kitą įstaigą nėra galima, numatykite kitas vietas – požeminę perėją, ar automobilių stovėjimo aikštelę; - Praneškite artimiesiems apie paslaugų gavėjų buvimo vietas pasikeitimą (informuojame trumposiomis SMS žinutėmis, tekstas pateikiamas 3 pavyzdyje); - Judėdami atviroje teritorijoje pasigirdus sprogimams, kuo skubiau susiraskite priedangą ir pasislėpkite su paslaugų gavėjais. Priedanga turi būti nuo tos pusės, iš kurios girdisi

Veiksmas	Aprašymas
	sprogimai; - Jei pasigirdo šūviai, kuo skubiau suguldykite paslaugų gavėjus ant žemės.
Paslaugų gavėjams perduodama informacija	- Informuokite paslaugų gavėjus, kad jie negali artintis prie karinės technikos, jos apžiūrinti; - Perduokite informaciją paslaugų gavėjams, kad jie negali eiti link karių, kalbėtis su jais, nesvarbu kokios šalies tai karys. Būnant šalia jo gali kilti grėsmė dėl „pasiklydusios“ kulkos; - Informuokite paslaugų gavėjus, kad jie negali artintis prie įtartinų daiktų, nesprogusių minų, apgriuvusių pastatų.

JUDĖJIMO Į APSAUGOS PATALPAS TVARKA

3. Gavus informaciją apie pavojų ir įstaigos vadovui nurodžius likti įstaigos patalpose, judėjimas į kolektyvinės apsaugos patalpą vykdomas sekančia tvarka: žmonės esantys aukščiau nei pirmas pastato aukštas, juda link artimiausios laiptinės, kurioje kaba evakavimosi planas ir toliau vadovaujasi jame numatyta evakavimosi tvarka, juda pirmo aukšto link. Žmonės, esantys pirmame aukšte, privalo kuo skubiau surasti evakavimo planą, arba atsakingą žmogų, kuris vadovauja žmonių paskirstymui ir judėjimui pastate. Evakavimo plane, arba atsakingam asmeniui nurodžius kryptį vedančią į apsaugos patalpas, žmonės ramiai, nesudarant grūsčių, juda link jos. Pasiekus numatytą vietą, atsakingas žmogus paskirsto žmones taip, kad žmonių pasiskirstymas būtų kuo tolygesnis.

Kaip užtikrinti saugų judėjimą:

Pastato vieta	Vykdomi veiksmai
Koridorius (vieta tarp išėjimų ar laiptinių)	- Paskirstomi žmonių srautai, nurodant judėjimo kryptį; - Judėjimas vyksta vadovaujantis trumpiausio išėjimo principu; - Judant koridoriais laikykitės atokiau nuo langų; - Rankomis prisidengkite galvą; - Išlaikykite greitą ėjimo tempą, tačiau nebėkite.
Laiptinė	- Jei yra skelbiamas apšaudymas, arba bombardavimas, laiptinėje judėti reikia laikantis arčiau sienų; - Išlaikykite greitą lipimo tempą, tačiau stenkitės nesuklupti.

Pastato vieta	Vykdomi veiksmai
Durys	- Pastato evakuacijos keliuose esančios durys pasirengimo ir evakuacijos (judėjimo) metu turi būti atrakintos. Jei praėjimuose ar prie durų atsiranda pašalinių daiktų, būtina kuo skubiau juos pašalinti.

KOLEKTYVINĖS APSAUGOS PATALPŲ PARUOŠIMAS

4. Atsakingas už civilinę saugą darbuotojas duoda nurodymą patalpų, numatytų žmonių apsaugai, paruošimui. Paruošimo procese dalyvauja darbuotojai, tuo metu nevykdantys kitų jiems priskirtų funkcijų. Jei yra skelbiamas oro pavojus, reikia imtis priemonių užklijuoti patalpų, kuriuose saugosinės, langus lipnia juosta. Klijavimas vyksta nuo kampo iki kampo sudarant „X“ formą. Jei langas yra didelis klijuoti stiklą reikia „*“ (snaigės) principu. Dėl papildomos apsaugos langus uždenkite užuolaidomis, apklijuokite popieriumi ar pan., kad sumažintumėte matomumą.
5. Paskutiniam žmogui pasiekus apsaugos patalpą, atsakingas žmogus uždaro duris.
6. **Pastato paruošimas.** Gavus informaciją apie galimą pavojų, išgirdus gaudžiančias sirenas ir per visuomenės informavimo priemones teikiant signalą „oro pavojus“, imamasi veiksmų, kuriais siekiama apsaugoti pastatą, bei sumažinti galimų vidinių avarijų kilimo grėsmę.

Sritis	Patikslinimas
Elektros prietaisų išjungimas	<ul style="list-style-type: none"> - Iš elektros tinklo išjunkite nenaudojamus elektros prietaisus (iš elektros tinklo ištraukiamos prietaisų jungtys, išjungiami saugikliai, jei yra prietaisų, kurie prijungti stacionariai); - Išjunkite perteklinį elektros apšvietimą (palikite tik tuos elektros prietaisus, kurie minimaliai apšviečia patalpą, kad būtų galima įžiūrėti daiktus, matyti kur evakuotis); - Palikite įjungtus tinklo maršrutizatorius (interneto prieigą); - Telefonai turi būti laikomi prie savęs, turi būti įjungti; - Elektros tiekimas pastate neturėtų būti nutraukiamas.

Sritis	Patikslinimas
Tiekimas	<ul style="list-style-type: none"> - Užsukite vandens tiekimą (rekomendacija galioja tose vietose, kur nėra saugomų žmonių). Centrinės pastato sklendės užsukti nėra būtina, kad žmonės turėtų priėjimą prie geriamo vandens, tačiau atjungiamos papildomos atšakos, per kurias vanduo tiekiamas į tuo metu nenaudojamas zonas; Jei pastate yra dujų tiekimas būtina užsukti centrinę sklendę esančią vamzdyje pastato išorėje; - Centrinė šildymo sistema lieka tokioje pat stadijoje, kaip ir iki pavojaus paskelbimo; - Papildomos rekuperavimo, vėdinimo sistemos, esant galimybei, turi būti išjungtos.
Apsauga	<ul style="list-style-type: none"> - Daiktai esantys patalpoje, esant tam tikrai situacijai, gali būti panaudoti kaip priedanga. Jei patalpoje yra stalų – juos galima apversti. Tai bus papildoma „užuovėja“ nuo atsitiktinių kulku ar skeveldrų. - Patalpose su mažais langais (cokolinis aukštas, rūsys) puiki priemonė - grunto pripildyti maišai, sudėti priešais langus.

INFORMACIJOS KEITIMASIS PRIEŠ PAVOJŲ, PAVOJAUS METU IR PO PAVOJAUS

7. Galimos grėsmės metu labai svarbu užtikrinti, kad vyktų sklandus informacijos keitimasis tiek įstaigos viduje, tiek informacijos gavimas iš institucijų ar specialiųjų tarnybų.

Parengties lygis	Funkcijos
<p>Gauta informacija apie kylantį pavojaus lygmenį (pavojus nėra fiksuojamas, bet yra signalų apie pavojaus faktą)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Užtikrinkite reikiamą informacijos perdavimo priemonių skaičių; - Sudarykite darbuotojų mobiliųjų telefonų numerių sąrašą; - Jei yra galimybė - sukurkite vidinę socialinių medijų, Skype, Messenger, ar kito panašaus pobūdžio programėlių, grupę. Joje galėsite greitai, visiems darbuotojams vienu metu perduoti nurodymus, keistis informacija; - Rekomendacija – sukurkite bent du internetinio ryšio kanalus, kuriais galėsite keistis informacija; - Patikrinkite ar veikia vidinė gaisrinė signalizacija, ar kitos turimos stacionarios informacijos perdavimo priemonės; - Numatykite galimybę įsigyti ir įsigykite ruporą (garsintuvą), kuriuo galėsite perduoti informaciją (būsime išgirsti) dideliame žmonių skaičiui, net didelio triukšmo metu; - Patikrinkite interneto tiekimo sistemą (modemai, kitą techniką) jei yra galimybė numatykite jiems šalutinį (papildomą) elektros energijos tiekimą; - Pateikite darbuotojams rekomendacijas, kaip patikrinti ar jų telefonuose veikia perspėjimo pranešimų gavimo funkcija; - Atsakingi asmenys, turintys visų darbuotojų mobiliųjų telefonų numerius, turėtų sukurti atskiras kontaktų grupes savo mobiliuosiuose telefonuose, kad būtų lengviau ir greičiau išsiųsti trumpąsias SMS žinutes. Tai galima padaryti prieš kontakto vardą parašant raidę ir tašką, arba skaičių ir tašką, taip bus lengviau pažymėti visus gavėjus iš eilės.
<p>Paskelbtas pavojus valstybės lygmeniu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Patikrinkite ar turite visų darbuotojų mobiliųjų telefonų numerius, atnaujinkite sąrašą. Darbuotojams aiškiai nurodykite atsakingų asmenų kontaktus. - Patikrinkite ar socialinių medijų, ar kitų informacijos keitimosi programėlių sąraše yra visi numatyti kontaktai; - Informuokite darbuotojus apie padėtį ir apie numatytus darbo veiklos pakeitimus.
<p>Fiksuojamas pavojus savivaldybės lygmeniu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Duokite nurodymą darbuotojams turėti ryšio priemones; - Patikrinkite ar socialinių medijų, ar kitų informacijos keitimosi programėlių sąraše yra visi numatyti kontaktai, ar nėra užblokuotas darbuotojų prisijungimas.

Parengties lygis	Funkcijos
Pavojus atšaukiamas	<ul style="list-style-type: none"> - Išanalizuokite ryšių būklę, patikrinkite ar veikia telefono linijos, ar nepažeistas interneto tiekimas, nustatykite galimus gedimus; - Informuokite darbuotojus apie numatomą veiklos atkūrimo laikotarpį ir jiems numatomas užduotis.

ATSAKOMYBIŲ PASKIRSTYMAS

Funkcija	Atsakingi asmenys
Ekstremaliųjų situacijų valdymo grupės sušaukimas	Direktorius.
Materialiųjų išteklių paruošimas (vanduo, pirmosios pagalbos vaistinė, asmens apsaugos priemonės, žibintuvėliai ir t.t.)	Buities padalinio vadovo pavaduotojas
Paslaugų gavėjų drabužių ir kitų reikmenų surinkimas ir paruošimas	Socialiniai darbuotojai
Pastato paruošimas (langų apklijavimas, durų atrakinimas ir t. t.)	Techninis personalas
Informacinių ženklų pakabinimas (lauko durys)	ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas.
Pirmos pagalbos teikimo organizavimas	sveikatos priežiūros vadovas
Pastato įvertinimas apgadinimo atveju	Direktorius, ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas.
Budintys asmenys prie išėjimo durų (paslaugų gavėjų perdavimas artimiesiems)	Techninis personalas.
Psichologinės pagalbos suteikimas	Psichologas, administracijos darbuotojai.

PIRMOS PAGALBOS SUTEIKIMO PRINCIPAI NUKENTĖJUSIEMS

8. Atkreiptinas dėmesys, kad pavojaus metu, gali sutrikti greitosios pagalbos medicinos

darbuotojų veikla (ji gali būti perkrauta, apsunkintas judėjimas mieste ir t.t.). Įstaigos darbuotojai yra išklause pirmos pagalbos kursus, todėl pirminei pagalbai suteikti turi reikiamų žinių. Atsižvelgiant į pavojaus pobūdį svarbu apibrėžti tinkamą pirmosios pagalbos suteikimą ir įvardinti pagrindines aplinkybes imantis apsaugojamųjų veiksmų. Pirmąją pagalbą nukentėjusiems reikia suteikti panaudojant turimas priemones – vaistinėles. Jei baigėsi turimi resursai, teks panaudoti kitas priemones esančias aplinkoje, kurios aprašomos žemiau pateiktoje informacijoje.

9. Pirmosios pagalbos tikslai:
  - 9.1. nutraukti žalojantį poveikį;
  - 9.2. išsaugoti gyvybę;
  - 9.3. neleisti būklei blogėti ir apsaugoti nuo naujų sužeidimų.

Bendrosios pirmosios pagalbos (toliau – PP) taisyklės:

10. įvertinti nelaimingo atsitikimo situaciją ir nukentėjusiojo būklę;
11. prieš teikiant PP, įsitikinti, kad teikti PP saugu. Jei situacija pavojinga teikiančiojo pagalbą gyvybei ar sveikatai, teikti PP draudžiama;
12. prieš teikdami pagalbą sužeistiems, pirmiausia pasirūpinkite saugumu: (pagal galimybes) – užsimauti pirštines, atliekant dirbtinį kvėpavimą naudoti apsauginę plėvelę ar kaukę, sustabdyti eismą ir pan.;
13. nutraukti žalojančio veiksnio poveikį: užgesinti ugnį, atjungti elektros srovę, perkelti nukentėjusį į saugią aplinką;
14. jei sužeistųjų daugiau nei pagalbos teikėjų, pirmiausia reikia atlikti medicininį rūšiavimą, nustatyti pagalbos skubumą ir eiliškumą, tik paskui teikti PP;
15. laikytis PP teikimo eiliškumo <C>ABCDE, t. y. teikti pagalbą pradėti nuo sužalojimo, kuris pavojingiausias gyvybei;
16. suteikus PP, stebėti nukentėjusiojo būklę ir jo gyvybines funkcijas;
17. PP teikti visą laiką, kol atvyks kvalifikuota medicinos pagalba;
18. kviesti pagalbą bendruoju pagalbos telefonu 112.

Kraujavimo stabdymas turniketu:

19. Turniketas – tai pirmo pasirinkimo priemonė, stabdant kraujavimą iš galūnių. Jei turniketo savo priemonių rinkinyje ar aplinkoje neturite – panaudokite diržą, virvę, drabužio skiautę ir pan. Svarbu turėti pakankamai ilgą priemonę, kuria galėsite apjuosti galūnę ir stipriai užveržus užfiksuoti.
20. Jei yra gausus išorinis kraujavimas iš galūnės:
  - 20.1. užveržkite turniketą ant darbužių 5–8 cm aukščiau kraujavimo vietos;
  - 20.2. jei tiksliai neaišku, iš kurios galūnės vietos kraujuoja, veržkite turniketą kiek galima

aukščiau ir stipriau, kol nustos kraujuoti.

21. Teikiant pagalbą naudojama <C>ABCDE seka:

- 21.1. <C> (angl. Catastrophic Bleeding) – stabdykite gausų išorinį kraujavimą;
- 21.2. A (angl. Airway) – atverkite kvėpavimo takus saugant kaklą;
- 21.3. B (angl. Breathing) – įvertinkite ir užtikrinkite kvėpavimą;
- 21.4. C (angl. Circulation) – įvertinkite ir užtikrinkite kraujotaką;
- 21.5. D (angl. Disability) – įvertinkite nervų sistemos būklę;
- 21.6. E (angl. Extremities / Environment) – malšinkite skausmą, sutvarstykite žaizdas, įtvirkite galūnes, apsaugokite nuo neigiamo aplinkos poveikio.

22. Koks kraujavimas laikomas pavojingu gyvybei?

- 22.1. Arterinis kraujavimas – tai dažnai pulsuojanti, trykštanti skaisčiai raudono kraujo srovė iš žaizdos.

23. Kraujavimas laikomas pavojingu, kai:

- 23.1. po kūnu vis didėja kraujo bala;
  - 23.2. krauju permirkę drabužiai ar tvarsčiai;
  - 23.3. įvykusi galūnės amputacija;
  - 23.4. pacientas yra šoko būklės.
24. Prieš pradėdami teikti pagalbą pajudinkite už peties ir paklauskite, kas atsitiko. Jei atsako visu sakiniu ar žodžiu, galima manyti, kad sužeistasis jus girdi, yra sąmoningas, kvėpavimo takai atviri, smegenų kraujotaka šiuo metu pakankama.

- 24.1. <C> – gausaus kraujavimo stabdymas.

- 24.2. Gausų kraujavimą reikia stabdyti nedelsiant.

- 25. Kol paruošiamas turniketas (jei turniketo neturite naudokite kitą kitą analogišką priemonę: diržas, virvė, kelnių guma, atplėšta drabužio skiautė ir t.t.), užspauskite žaizdą ranka.

- 26. Užveržti turniketą tiesiai ant galūnės odos apie 5–8 cm aukščiau gausiai kraujuojančios vietos, jei aiškiai matomas kraujavimo šaltinis, ar aukščiau galūnės nutraukimo vietos.

- 27. Veržti turniketą (ar kitą analogišką priemonę), kol kraujas iš žaizdos nustos tekėti.

- 28. Jei kraujuoti nesustoja užveržus pirmą turniketą, šalia jo reikia užveržti antrą turniketą (ar kita analogišką priemonę).

- 29. Patys niekada nenuimkite turniketo, nes galite pabloginti sužeistojo būklę.

- 30. Nuimti turniketą gali tik medicinos specialistai, kurie yra specialiai išmokyti ir turi reikiamų priemonių pagalbai teikti, jei būklė pablogėtų.

- 31. Jei kraujuoja gausiai, o turniketo užveržti nėra galimybės:

- 31.1. spauskite žaizdą pirštais, kol paruošite reikiamas priemones;

- 31.2. sukiškite tvarstį giliai į žaizdą;

- 31.3. per tvarstį tiesiogiai spauskite žaizdą ne mažiau kaip 3 min.;

- 31.4. po 3 min. patikrinkite, ar nustojo kraujuoti;

- 31.5. prispaudus negalima atleisti, net jei tvarstis permirko krauju, dėkite ant viršaus kitą tvarstį ir spauskite, tamponuokite visą žaizdą;

- 31.6. suformuokite spaudžiamąjį tvarstį virš žaizdos, spauskite žaizdą per tvarstį.

32. Kvėpavimo takų (KT) atvėrimas (A – AIRWAYS):
33. Kaip atverti kvėpavimo takus, jei sužeistasis NESĄMONINGAS:
  - 33.1. pakelti smakrą, atlošti galvą, jei neįtariama stuburo trauma;
  - 33.2. įtarus stuburo traumą, išstumti apatinį žandikaulį nejudinant kaklo;
  - 33.3. paguldyti nukentėjusį į stabilią šoninę padėtį;
  - 33.4. patikrinti, ar burnoje nėra svetimkūnių ar skysčio.
34. Jei sužeistasis SĄMONINGAS, bet sunkiai kvėpuoja, leiskite būti tokioje padėtyje, kuri jam patogiausia.
35. Jeigu įtariama stuburo trauma:
  - 35.1. esant vienam gelbėtoju, įverti kaklą parankinėmis priemonėmis;
  - 35.2. esant dviem gelbėtojams, vienas laiko nukentėjusiojo galvą rankomis arba tarp kelių, kitas teikia pagalbą.
36. **Kvėpavimo takų atvėrimas ir praeinamumo palaikymas:**
  - 36.1. Jeigu nukentėjusysis yra sąmoningas, kalba ir atsakinėja į klausimus, vadinasi, jo kvėpavimo takai atviri. Kviesti pagalbą, jeigu nukentėjusysis nekalba, nereaguoja, yra be sąmonės.
37. Veiksmai atveriant kvėpavimo takus:
  - 37.1. įvertinti aplinkos saugumą;
  - 37.2. užsimauti pirštines;
  - 37.3. paguldyti nesąmoningą nukentėjusį ant nugaros;
  - 37.4. klausyti iškvėpiamo oro garso ir stebėti, ar kilnojasi pilvas ar krūtinė;
  - 37.5. jei negirdite iškvėpimo, fiksuokite galvą delnu, kitos rankos pirštais pakelkite smakrą į viršų, kad ant kvėpavimo takų neužkristų liežuvis.
38. **Kaip įvertinti kvėpavimą (B – Breathing) ir teikti PP:**
  - 38.1. paklausti sąmoningo nukentėjusiojo, kas atsitiko, kuo skundžiasi ir kur sužalotas;
  - 38.2. paprašyti sąmoningo nukentėjusiojo giliai įkvėpti oro ir vieno iškvėpimu garsiai suskaičiuoti iki 10;
  - 38.3. jei sužeistasis negali suskaičiuoti iki 10 vienu iškvėpimu, galima įtarti, kad yra kvėpavimo sutrikimas, reikia ieškoti sužalojimo;
  - 38.4. apžiūrėti ir apčiuopti krūtinės ląstą dėl galimo kraujavimo vietų, žaizdų. Negalint apžiūrėti dėl tamsos, aprangos ar ekipuotės, kišti rankas ir ieškoti kraujo, žaizdų, skausmingų vietų;
  - 38.5. užklijuoti krūtinėje rastą žaizdą orui nepralaidžiu tvarščiu (geriau su vožtuvu). Jei krūtinės žaizda labai plati ir nėra tokio dydžio orui nepralaidaus tvarščio, klijuoti kelis orui nepralaidžius tvarščius vieną šalia kito. Tvarstį su vožtuvu klijuokite ant mažesnės žaizdos.
39. Kaip įvertinti kraujotaką (C – Circulation) ir teikti PP:
  - 39.1. dar kartą patikrinkite turniketus – apnuoginkite žaizdą ir įvertinkite, ar turniketas neatsilaisvino;
  - 39.2. jei yra išorinis kraujavimas, stipriau užveržkite turniketą apie 5–8 cm aukščiau kraujavimo vietos;
  - 39.3. jei kraujuoti nesustoja ar pulsą užčiuopiate žemiau, šalia užveržkite antrą turniketą;
  - 39.4. užrašykite turniketo uždėjimo laiką;

- 39.5. iš šonų paspauskite dubenį, atsargiai apčiuopkite šlaunikaulius (jei yra kaulo judesys ar suskausta, įtarkite lūžį ir iš karto įtverkite);
- 39.6. vertinkite stipinės arterijos pulsą riešo srityje: jei pulsas nečiuopiamas riešo srityje, bandykite užčiuopti miego arterijos pulsą kaklo srityje;
- 39.7. skaičiuokite pulso dažnį 15 sek., gautą skaičių padauginkite iš 4 ir gausite širdies susitraukimų dažnį (ŠSD) per minutę. Norma 60–80 k./min.;
- 39.8. įvertinkite, ar nėra hemoraginio šoko (sutrikusi sąmonė nesant galvos smegenų traumos ir (ar) silpnas ar nečiuopiamas pulsas rieše);
- 39.9. jei nukentėjusysis nėra ištiktas šoko, galite duoti gerti skysčių (jei nukentėjusysis yra sąmoningas ir gali ryti);
- 39.10. jei nukentėjusysis yra ištiktas šoko arba šokas prasideda, kvieskite mediką.
40. Tvarstymas ir imobilizavimas (E – Extremities):
41. malšinkite skausmą (jei turite priemonių ir esate apmokytas);
- 41.1. sutvarstykite visas žaizdas, įtverkite svetimkūnius, uždenkite sužalotą akį kietu akies apsauginiu gaubteliu, nespausti, taktinėje aplinkoje sveika akis paliekama atidengta, nes žmogus turės judėti;
- 41.2. veido nudegimai, ypač įvykę uždarose erdvėse, gali būti lydimi toksinio ar terminio kvėpavimo takų ir plaučių pažeidimo. Įdėmiai stebėkite tokio nukentėjusiojo kvėpavimo takų būklę ir nukreipkite pas mediką kaip galima skubiau;
- 41.3. nudegusią odą uždenkite sausu, steriliu tvarsčiu, nukentėjusįjį apklokite šilumą atspindinčiu užklotu hipotermijos profilaktikai, ypač jei nudegęs didelis kūno plotas;
- 41.4. įtverkite lūžusias ir sužalotas galūnes (paskui patikrinkite, ar yra pulsas);
- 41.5. jei yra atvirų žaizdų, sąmoningi nukentėjusieji turėtų išgerti tablečių iš vaistų rinkinio koviniams sužeidimams gydyti (angl. Combat Pill Pack);
- 41.6. stebėkite sužeistojo būklę, bendraukite su juo, padrąsinkite, aiškinkite, ką atliekate.
42. Apsauga nuo neigiamų aplinkos veiksnių (E - Environment):
- 42.1. apsaugokite sužeistąjį nuo neigiamų aplinkos veiksnių (šalčio, vėjo, drėgmės), palikite asmenines apsaugos priemones;
- 42.2. nurenkite šlapius drabužius, aprenkite sausais, uždėkite kepurę;
- 42.3. perkelti sužeistąjį nuo šalto paviršiaus, perneškite į užuovėją ar šiltą patalpą, jei yra tokia galimybė;
- 42.4. apvyniokite (ne tiesiai ant odos) apklotu;
- 42.5. suvyniokite į antklodes, įskaitant ir galvą;
- 42.6. panaudokite kitas priemones, kurios saugo nuo šilumos netekimo ir išorinės drėgmės (palapinsiaustė, polietileno plėvelė);
- 42.7. jei guli ant žemės, padėkite po priemones, izoliuojančias nuo tiesioginio kontakto su šalta žeme;
- 42.8. duokite gerti šiltų gėrimų, jei sąmoningas.
43. Žmogaus gaivinimas:
- 43.1. saugumas: įvertinti situaciją ir pavojus (sau, nukentėjusiajam);

- 43.2. sąmonės vertinimas pajudinant už pečių ir klausiant „kas atsitiko?“;
- 43.3. jei nėra sąmonės, reikia šauktis aplinkinių pagalbos;
- 43.4. atverti kvėpavimo takus, vertinti kvėpavimą 10 sek.;
- 43.5. jei nėra sąmonės ir normalaus kvėpavimo, skambinti 112;
- 43.6. atlikti 30 krūtinės ląstos paspaudimų, 2 įpūtimus;
- 43.7. tęsti pradinį gaivinimą santykiu 30:2.
44. PSICHOLOGINĖS PAGALBOS TEIKIMAS:
  - 44.1. Stresas – tai fizinis ir psichinis procesas. Tai žmogaus normali reakcija į situacijas ir įvykius, kurie ypač paveikia, ir bandymas juos įveikti. Tai gali būti nelaimės, sunkūs sužeidimai, mirtys, kiti išgyvenimai ir įvykiai. Stresas gali būti teigiamas, kai jis žmogų suaktyvina ir motyvuoja, mobilizuoja fizines jėgas ir paruošia įveikti sunkumus. Toks stresas vadinamas eustresu. Stresas gali būti neigiamas, kai jis kelia grėsmę žmonėms, visuomeninei padėčiai bei saugumui darbe, žmogaus ir jo artimųjų sveikatai. Toks stresas vadinamas distresu.
45. Streso ar panikos sukėlėjai:
46. Aplinkos veiksniai:
  - 46.1. triukšmas;
  - 46.2. judėjimas keliuose, gatvėse, transporto kamščiai;
  - 46.3. buvimas aplinkoje, kurioje daug žmonių;
  - 46.4. karštis, šaltis, drėgmė;
  - 46.5. aplinkos užterštumas, jonizuojanti radiacija;
  - 46.6. vibracija, blogas matomumas;
47. Fiziologiniai veiksniai:
  - 47.1. ligos, sužeidimai, bloga savijauta;
  - 47.2. poilsio ir miego sutrikimai;
  - 47.3. bloga mityba, geriamojo vandens stoka;
  - 47.4. blogos higieninės sąlygos.
48. Reakcija į stresą:

Fiziniai	Psichologiniai	Elgesio
Įvairių kūno vietų skausmai (skrandžio, galvos, dantų, krūtinės).	Negalėjimas sutelkti dėmesio į užduotį.	Padidėjęs aktyvumas (daugiau juda, kalba ir gestikuliuoja nei įprastai).
Raumenų skausmai arba juntama įtampa (pečių srityje, rankų ir kojų raumenyse).	Stipri nuotaikų kaita, nervingumas, dirglumas, verksmingumas.	Padažnėjęs rūkymas, alkoholio, vaistų vartojimas.
Padažnėjęs pulsas.	Nerimas.	Elgesio kontrolės sutrikimai (nesuvokia, ką daro ir ką kalba).
Pagreitėjęs širdies plakimas.	Nepagrįsta baimė arba panika.	Irlumas, nekantrumas.
Virškinimo sutrikimai, viduriavimas.	Absurdiškas kaltės jausmas.	Pykčio protrūkiai, agresyvumas.
Stiprus prakaitavimas.	Pablogėjusi atmintis.	Kitų užsiėmimų ieškojimas.
Nuolatinis nuovargis.	Sunku priimti paprastus sprendimus.	Apsimetimas, jog nieko nenutiko.
Dingęs arba pernelyg didelis apetitas.	Naktiniai košmarai.	Sustiprėję išgąščio refleksai (krūpteli).
Rankų arba kojų drebulys.	Problemų sureikšminimas.	Atsitraukimas, pasišalinimas nuo draugų.
Nemiga.		

49. Kaip įveikti stresą:

50. suprasti, kas sukelia stresą;

50.1. įvertinti asmeninių galimybių ribas, nekritikuoti savęs, nenuvertinti, sugebėti sau ir kitiems pasakyti „NE“;

50.2. pakankamai miegoti, ilsėtis, tausoti jėgas, reguliariai maitintis;

50.3. skirti laiko atsipalaidavimui, fiziniams pratimams;

50.4. neslėpti emocijų, kalbėti su žmonėmis, neatstumti jokios pagalbos, jeigu reikia pačiam jos paprašyti;

50.5. padėti nukentėjusiajam, patyrusiam lengvą reakciją į stresą.

51. Psichologinės pagalbos teikimo principai:

51.1. Nepalikti nukentėjusiojo vieno: būti greta, kalbėtis, drauge ieškoti pagalbos;

51.2. Paskatinti asmenį išsikalbėti, išreikšti savo jausmus;

51.3. Kuo atidžiau išklaudyti, nekritikuoti ir nepertraukinėti;

51.4. Jeigu įmanoma, pašalinti savižudybės priemonę;

51.5. Nelaikyti visko paslapyje. Pasitarti su patikimais žmonėmis, rasti specialistus.

52. Kaip pradėti pokalbį?

52.1. **Aš pastebėjau...“ (Išvardykite nerimą keliančius požymius, kuriuos pastebėjote asmens nuotaikoje, elgesyje ar pasisakymuose);**

52.2. „Aš esu susirūpinęs (-usi) ...“ („Tu man rūpi...“, „Norėčiau su tavimi pasikalbėti...“);

52.3. Elkitės ramiai, neskubinkite (prisiminkite, kaip sunku prabilti apie skausmingus, intymius dalykus);

52.4. „Ar būna taip, kad net nenori gyventi?“

52.5. „Ar manai, kad gyventi neverta?“

- 52.6. „Ar tu galvoji apie savižudybę?“
- 53. Visus šiuos klausimus reikia pateikti dėmesingai, su rūpesčiu ir užuojauta... Bet koks atsakymas, išskyrus greitą ir tvirtą „Ne“, reiškia „Taip“!
- 54. Kaip išklausti?
  - 54.1. Neįkyrus akių kontaktas – nei per daug, nei per mažai;
  - 54.2. Atvira laikysena (nesukryžiuotos rankos, kojos);
  - 54.3. Pritariamą rodantis linktelėjimas galva;
  - 54.4. Trumpi žodeliai, rodantys, kad klausomės: „Suprantu“, „Aišku“, „Taip, aš tave suprantu“;
  - 54.5. Tyla – taip pat labai svarbi priemonė;
  - 54.6. Vengti užduoti klausimą „kodėl?“ – į jį atsakyti per sunku, o kartais tiesiog ir neįmanoma.

18 PRIEDAS

VEIKSMAI CHEMINIO UŽTERŠIMO ATVEJU

1. Cheminės kilmės ekstremalioji situacija - tai įvykis, susijęs su tarša cheminėmis medžiagomis, kai yra pavienių ar grupinių žmonių apsinuodijimų cheminėmis medžiagomis, ir (ar) kurio atsiradimo aplinkybės ir pasekmės kelia riziką gyventojų sveikatai ir gyvybei.
2. **Cheminės kilmės ekstremaliosios situacijas gali sukelti** įvairių technologinių procesų sutrikimai, dėl kurių kyla gaisrai, įvyksta sprogimai, į aplinką patenka cheminės medžiagos (teršalai), įvairių rūšių transporto avarijos pervežant pavojingas chemines medžiagas, energetikos, magistralinių vamzdynų avarijos. Galimi ir kiti ekstremalieji įvykiai, būdingi pramonės objektams ir komunikacijoms, kurie paprastai tampa ekologinių ekstremaliųjų situacijų priežastimi ir sukelia atmosferos sudėties ir savybių, hidrosferos būsenos pakitimus.
3. Cheminė tarša taip pat gali atsirasti **po tyčinio pavojingų cheminių medžiagų paleidimo** (pvz. terorizmo tikslais). Tokio iš anksto suplanuoto išpuolio, naudojant cheminį agentą, pavojus vadinamas **cheminiu terorizmu**. Kaip cheminį agentą teroristai dažniausiai naudoja kovines chemines medžiagas (zarinas, zomanas, V-dujos ir t.t.).
4. Įstaigos informavimas cheminės taršos atveju.
5. Įvykus avarijai, kurios metu į aplinką pateko pavojingos cheminės medžiagos arba kai gresia tiesioginis cheminės taršos pavojus, skelbiamas civilinės saugos signalas „**Cheminis pavojus**“, kuris perduodamas per visuomenės informavimo priemones.
6. Susidarius cheminės taršos pavojui vykdomas žmonių (įstaigų), patenkančių į pavojaus zoną, informavimas:
  - 4.1. trumpieji pranešimais į mobiliuosius telefonus;
  - 4.2. sirenų kauksmu;
  - 4.3. radijas ir televizija.
7. Civilinės saugos mokymų metu darbuotojai informuojami apie tai, kad visuose mobiliuosiuose telefonuose būtų įvesti nustatymai dėl įspėjamųjų pranešimų gavimo. Kaip atliekamas telefono nustatymų įvadimas, informacija yra pateikiama
8. „Lietuvos pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms tinklapyje“
<https://www.lt72.lt/go.php/lit/Telefonu-modeliai-ir-ju-nustatymai>.
9. Bendra informacija apie telefonų nustatymo galimybes. Gyventojų perspėjimo ir informavimo sistema veikia visų trijų mobiliojo ryšio operatorių Bitė Lietuva, Telia, Tele2 2G(GSM), 3G (UMTS), 4G (LTE) tinkluose. Perspėjimo pranešimus gali priimti tie telefonai, kuriuose yra įjungta korinio transliavimo funkcija.
10. Pagrindiniai žingsniai, siekiant nustatyti mobiliuosius telefonus, kad gautumėte perspėjimo pranešimus

(nustatymų eilės tvarka gali skirtis):

- 10.1. paslaugos įjungimas (korinis transliavimas, tinklo pranešimai, naujienos, informaciniai pranešimai, CellBroadcast);
- 10.2. kanalo pasirinkimas norimai kalbai (578, 525, 605);
- 10.3. temos pavadinimo įrašymas (Dėmesio, Attention, Vnimanije);
- 10.4. kalbos pasirinkimas – pasirenkama „VISOS“.
11. **Telefonams su „EU - Alert“ funkcija (4371 kanalas):**
  - 11.1. Varnelė √ – CellBroadcast (korinis transliavimas, tinklo transliacijos, ...);
  - 11.2. Varnelė √ – nepaprastasis įspėjimas (rodyti ekstremaliąsias grėsmes, Alert level 2 (iPhone), ...).
12. Papildomai apsvarstykite galimybę įstaigoje įsigyti radijo imtuvą, arba numatykite radijo transliacijos galimybę kompiuteryje internetiniu ryšiu.
13. Reagavimas cheminio užteršimo metu
  - 13.1. Gavus signalą „Cheminis pavojus“ sušaukti ekstremaliųjų situacijų valdymo grupę;
  - 13.2. Organizuoti įstaigos teritorijos ir patalpų apsaugą;
  - 13.3. Pranešti darbuotojams apie susidariusį pavojų;
  - 13.4. Palaikyti nuolatinį ryšį su darbuotojais, perduoti informaciją ir numatomus veiksmus;
  - 13.5. Aprūpinti paslaugų gavėjus ir personalą individualiomis asmens apsaugos priemonėmis;
  - 13.6. Paruošti įstaigos patalpas jas hermetizuojant;
  - 13.7. Išsiaiškinus cheminio pavojaus kilmę, paplitimo mastą, nustatyti ar poveikio metu įstaiga gali suteikti medicininę pagalbą įstaigoje esantiems darbuotojams ir paslaugų gavėjams. Jei taip, kokių resursų tam reikia;
  - 13.8. Palaikyti ryšį su savivaldybės civilinės saugos skyriumi, vykdyti pateikiamus nurodymus.
14. Ekstremalių situacijų valdymo grupės stebėsenos veiksmai:
  - 14.1. Kadangi daugelis cheminių medžiagų yra bekvapės ir bespalvės, darbuotojams svarbu žinoti įspėjimo (perspėjimo) apie galimą taršą ar įvykį požymius;
  - 14.2. neįprastas žmonių skaičius su panašiais simptomais (sąmonės netekimas, sudirginimas, kosulys, pykinimas, apsunkintas kvėpavimas, konvulsijos, dezorientacija, regėjimo pablogėjimas ir pan.);
  - 14.3. neįprasti skysčiai, pūslai arba garai, aliejaus pavidalo juostos, lašai ant daiktų paviršiaus. Žemai nusidriekę debesys arba migla, neatitinkantys oro sąlygų, dulkių debesis arba ore kabančios (gali būti spalvotos) dalelės;
  - 14.4. nepaaiškinami kvapai kartu su aukščiau paminėtais požymiais;
  - 14.5. Priklausomai nuo to, kokios cheminės medžiagos yra pasklidusios įstaigoje, ar Vilniaus rajono teritorijoje, per visuomenės informavimo priemones gali būti pateikta skirtinga atliekamų veiksmų informacija. Tikslī informacija ir patarimai, kaip elgtis gali būti transliuojami, per radiją bei televiziją, pasitelkiant mobiliuosius telefonus, tiesioginio savivaldybės ar PAGD atstovo kontakto metu.
15. Ekstremaliųjų situacijų valdymo grupės narių veiksmai:
  - 15.1. Atidžiai išklauskite informaciją;
16. **Jei patariama likti patalpose: pirmiausia reikės užsandarinti įstaigą.** Būtina organizuoti priemones, bei darbuotojus, kurie pasirūpins skubiu durų, langų ir orlaidžių uždarymu/ užsandinimu. Uždenkite vėdinimo ir kitas angas. Nepamirškite ir balkonų

- durų. Viską sandariai uždare, langus ir duris (jei tai yra mediniai langai, ar nesandarūs uždarymo mechanizmai, tarpinės) apklijuokite popieriaus ar apsauginėmis juostelėmis. Plastikiniai langai bei balkonų durys labai sandarūs, jų papildomai sandarinti nereikia;
17. **Ekstremaliųjų situacijų valdymo grupės narys, ar nariai, kitas paskirtas darbuotojas nuolat seka informaciją transliuojamą per visuomenės informavimo priemones.** Apie situacijos pasikeitimus ir naujas rekomendacijas nedelsiant informuojama ekstremaliųjų situacijų valdymo grupė, kuri svarsto ir priima tolimesnius sprendimus dėl vykdomų veiksmų.
  18. **Jei yra priimamas sprendimas vykdyti evakuaciją teritorijoje, kurioje yra įstaiga, yra numatoma kokia tvarka ir priemonėmis bus galima evakuoti darbuotojus ir paslaugų gavėjus.** Informacija perduodama darbuotojams: kurios durys bus naudojamos paslaugų gavėjų išdavimui, kurie darbuotojai bus atsakingi už kontaktą, kokiu principu bus atliekamas patalpos sanitarinis švarinimas, kokios asmens apsaugos priemonės turi būti naudojamos ir pan.
  19. Įstaigoje paslaugų gavėjų evakuacija būtų vykdoma per pirmo aukšto išėjimus. Darbuotojai atsakingi už paslaugų gavėjų palydėjimą iki pirmos zonos (zona apibrėžiama kaip patalpa esanti tarp dviejų durų nuo išėjimo, pirmos durys tarp lauko ir pastato vidaus, antros durys atskiria pirmą patalpą nuo likusių). Darbuotojai dirbantys antroje zonoje (patalpa tarp vidaus ir lauko durų) atsakingi už paslaugų gavėjų paėmimą į trečią zoną būtina turi naudoti asmens apsaugos priemones: respiratorius (kaukė), pirštines, vienkartinį viso kūno kostiumą, su rankas ir kojas užspaudžiančiomis gumelėmis, jei jų nėra – užklijuotomis lipnia juosta. Vienu metu negali būti atidarytos abi durys (lauko ir vidaus).
  20. Perdavimo patalpa (koridoriaus atstumas tarp dviejų lauko ir vidaus durų) turi būti sanitariškai valoma. Tam turėtų būti naudojamas sudrėkintas, švarus audeklas, kuris po panaudojimo laikomas atokiai, arba utilizuojamas atliekų konteineryje.
  21. Bendri nurodymai cheminės taršos metu.
  22. Saugokite kvėpavimo takus: nosį ir burną užsidenkite vienkartinė kauke, šaliku ar drabužiu, kurį tuo metu dėvite, dalimi. Taip per kvėpavimo takus į organizmą pateks mažiau cheminių medžiagų. Jeigu turite, galite naudoti ir vienkartinius respiratorius nuo dulkių;
  23. Įsijunkite radiją ar televiziją, kad gautumėte naujausią informaciją apie avariją;
  24. Jei jums liepė evakuotis, vykdykite atsakingų pareigūnų nurodymus;
  25. Laikykitės rekomendacijų dėl apsaugomųjų veiksmų;
  26. Jeigu buvote išėję į lauką, grįžę į savo įstaigą sudėkite drabužius į plastikinį maišelį, užsandarinkite jį ir palikite už įstaigos durų arba pareigūnų nurodytoje vietoje. Kruopščiai nusiprauskite;
  27. Kuo greičiau kreipkitės į gydytoją dėl neįprastų simptomų, tokių kaip pykinimas;
  28. Grįžkite teritoriją tik tada, kai pareigūnai nurodys, kad tai saugu;
  29. Įstaigoje esantį maistą laikykite sandariai uždarytuose induose, stiklainiuose, metalinėse dėžutėse, plastikiniuose maišeliuose.

30. Jei yra skelbiamas laikas žmonių perkėlimas, vadovaukitės specialiųjų tarnybų nurodymais.
31. Svarbu kuo greičiau pasišalinti nuo taršos šaltinio ir kuo skubiau atlikti dekontaminaciją, t.y. cheminių medžiagų pašalinimą nuo kūno paviršiaus (nusirengimas, prausimasis vandens bei muilo tirpalu arba bent naudojant didelį vandens kiekį). Veiksmingiausia dekontaminacija yra pirmomis minutėmis po ekspozicijos (poveikio). Jei ant rūbų ar atvirų kūno vietų pateko skystos arba kietos (ypač miltelių ar kietųjų dalelių pavidalo) cheminės medžiagos, reikia kuo skubiau nusirengti ir kruopščiai nuplauti paveiktą odą. Poveikio dujų ar garų pavidalo cheminėmis medžiagomis atveju pakanka nusirengti.
32. Nusirengimas:
  - 32.1. Jei rūbai užteršti cheminėmis medžiagomis, reikia kuo greičiau juos nusirengti (nurengti paslaugų gavėjus). Nusirengiant būtina vengti užterštų drabužių kontakto su akimis, nosimi ir burna bei sulaikyti kvėpavimą (kad būtų išvengta inhaliacinio poveikio). Nepatariama drabužius nusivilkti per galvą, todėl geriau juos perkirpti. Padedant nusirengti kitiems, reikia vengti prisilietimo prie užterštų vietų, patariama tą daryti apsimovus gumines pirštines (pirštinės iš latekso yra pralaidžios odą veikiančioms kovinėms cheminėms medžiagoms).
33. Prausimasis:
  - 33.1. Ant odos ir plaukų patekus pavojingoms cheminėms medžiagoms reikia kaip įmanoma greičiau jas nuplauti naudojant didelį tekančio vandens kiekį ir muilą, tai padės apsaugoti jūsų organizmą nuo pavojingų cheminių medžiagų poveikio. Jei degina akis ar pablogėja regėjimas – reikia skubiai 10-15 min. plauti akis su paprastu, geriau tekančiu, vandeniu. Jei nešiojate kontaktinius lęšius – išimkite juos ir sudėkite kartu su užterštais rūbais. Jokiu būdu nenaudokite užterštų kontaktinių lęšių, net jei jie yra nevienkartiniai. Jei nešiojate akinius – praplovus vandeniu ir muilu, juos vėl galima užsidėti.
  - 33.2. Po prausimosi sudėkite užterštus drabužius į plastikinį maišą, venkite prisilietimo prie užterštų vietų, dėvėkite gumines pirštines arba naudokite žnyples, rankenas, kotus, pagalius ar kitas pagalbines priemones. Viskas, kas turėjo sąlytį su užterštais drabužiais, turi būti sudėta į maišą, kuris turėtų būti užplombuotas (sandariai užrištas, sutvirtintas lipnia juosta ar pan.). Taip užrištą maišą įdėkite į dar vieną maišą ir vėl sandariai užriškite. Užterštų drabužių tvarkymas tokiu būdu apsaugos jus ir kitus žmones nuo pavojingų cheminių medžiagų poveikio.
  - 33.3. Apsirenkite švariais rūbais. Tikėtina, kad drabužiai, kurie buvo sudėti stalčiuose ir spintose, liko neužteršti. Ką daryti su sudėtais į maišą užterštais rūbais - jums patars savivaldybės civilinės saugos skyriaus specialistai
  - 33.4. Net jeigu manoma, kad cheminių medžiagų poveikis buvo ribotas, patartina skubiai kreiptis medicinos pagalbos. Dažniausiai naudojamos cheminės medžiagos, kurios gali sukelti pavojų – amoniakas, chloras ir gyvsidabris
34. Dažniausiai pasklindančios cheminės medžiagos ir elgsena joms pasklidus:
  - 34.1. **AMONIAKAS** – aštraus kvapo dujos, lengvesnės už orą. Avarijos metu išsiliejęs amoniakas išgaruoja ore per 10– 15 min. , o jo mišinys su oru gali sprogti net nuo kibirkšties, užsidega nuo atviros ugnies. Apsinuodijimo amoniaku požymiai:

- 34.1.1. akių perštėjimas, ašarojimas;
- 34.1.2. kosulio priepuoliai;
- 34.1.3. galvos svaigimas;
- 34.1.4. pilvo skausmai, pykinimas, vėmimas;
- 34.1.5. apsinuodijęs asmuo neramus, blaškosi;
- 34.1.6. prarandama sąmonė, prasideda traukuliai.
35. PIRMOJI PAGALBA:
  - 35.1. Išeikite, išneškite nukentėjusį iš apnuodytos patalpos.
  - 35.2. Atsagstykite jam apykaklę, pasirūpinkite, kad patektų gryno oro.
  - 35.3. Jei nukentėjusysis nesąmoningas, paguldykite ant šono, stebėkite, kad neužspringtų (jei vemia).
  - 35.4. Sustojus kvėpavimui, širdies veiklai – gaivinkite. Uždėkite nukentėjusiajam sandarią deguonies kaukę.
  - 35.5. Pagalbos teikėjas turi būti su apsaugos priemonėmis.
  - 35.6. Kai amoniako garai patenka į akis, jas kuo skubiau reikia plauti nestipria vandens ar fiziologinio tirpalo srove. Plaunama ne trumpiau kaip 5–10 minučių.
  - 35.7. Burną ir gerklę taip pat skalaukite vandeniu ar fiziologiniu tirpalu.
36. **CHLORAS** – gelsvai žalsvos spalvos, aštraus kvapo, 2,5 karto už orą sunkesnės dujos. Jis kaupiasi žemose vietose, tuneliuose, šuliniuose ir ten gali laikytis keletą dienų. Žmogui pavojingas įkvėpus ar jam patekus ant odos ir gleivines, nes:
  - 36.1. dirgina kvėpavimo takus, sukelia sausą kosulį, dusulį, skausmą krūtinės ląstoje;
  - 36.2. erzina akių gleivinę, sukelia akių perštėjimą, ašarojimą
  - 36.3. žmogų pykina, sutrinka judesiai;
  - 36.4. patekęs ant odos, ją nudegina;
  - 36.5. esant didesnei koncentracijai, žmogus pradeda dusti ir miršta.
37. PIRMOJI PAGALBA
  - 37.1. Nukentėjusiajam nuo chloro garų būtina uždėti dujokaukę (geriau su geltonos spalvos dėžute) arba europinio standarto dujokaukę su raide „B“). Jei jos nėra – tinka vatos ir marlės raištis, sudrėkintas 2% geriamosios sodos tirpalu. Nukentėjusį reikia išnešti iš užterštos zonos.
  - 37.2. Išnešus į gryną orą, nuimkite kvėpavimo takų apsaugos priemonę, atlaisvinkite kvėpavimą varžančius drabužius, paguldykite, šiltai apklokite.
  - 37.3. Burną, nosį, akis skalaukite vandeniu.
  - 37.4. Atviras kūno vietas plaukite vandeniu 10–15 minučių.
  - 37.5. Sustojus kvėpavimui, širdies veiklai, gaivinkite.
  - 37.6. Pagalbos teikėjas turi būti su apsaugos priemonėmis (su dujokauke arba vatos ir marlės raiščiu).
38. **GYVSIDABRIS** - toksiškas metalas, garuojantis kambario temperatūroje. Jo garai į žmogaus organizmą patenka per kvėpavimo takus, virškinamąjį traktą, odą ir gleivines. Gyvsidabris sukelia ūmų arba lėtinį apsinuodijimą.
39. Ką daryti sudaužius termometrą?

- 39.1. Jeigu Jūs sudaužėte termometrą ir gyvsidabris pasklido ant stalo ar grindų, jokių būdu nebandykite valyti jo šluoste – gyvsidabris pasklis tik dar plačiau ir tuo padidinsite jo garavimo paviršių.
- 39.2. Gyvsidabriui rinkti pasiruoškite butelį su vandeniu ir sandariu kamščiu, turėkite lazdele (medinę arba stiklinę), guminę kriaušę, voką arba storesnio popieriaus lapą, lipnią juostą arba klįjais pateptą popieriaus lapą, 0,2% vandeninį kalio permanganato tirpalą (2g kalio permanganato 1 litrui vandens).
- 39.3. Pačius didžiausius rutuliukus lazdele sustumkite į voką arba ant storesnio popieriaus ir supilkite į butelį. Paskui gumine kriauše susiurbkite mažesnius rutuliukus, o pačius mažiausius lašelius surinkite su lipnia juosta ar klįjais suteptu popieriumi. Visą surinktą gyvsidabrį supilkite į butelį su vandeniu ir sandariai uždarykite.
40. Paviršių, ant kurio išsipylė gyvsidabris, nuvalykite kalio permanganato tirpalu, patalpas išplaukite ir gerai išvėdinkite.
40. Veiksmų įvertinimas įstaigoje įvykus teroristiniam įvykiui, kurio metu buvo panaudotos cheminės medžiagos.
  - 40.1. Cheminis ginklas – cheminės kovinės medžiagos ir jų junginiai, kurie naudojami žudyti, sužeisti ar tam tikram laikui žmogų ar gyvūną padaryti neveiksnų, taip pat gabenimo į taikinį priemonės.
  - 40.2. Teroristai gali panaudoti šių grupių kovines nuodingąsias medžiagas:
    - 40.2.1. Nervus paralyžiuojančias. Jos sutrikdo nervinių impulsų perdavimą iš smegenų ląstelėms. Ankstyvieji apsinuodijimo simptomai – lipni oda, pamėlynavusios lūpos, smarkus drebulys.
    - 40.2.2. Medžiagos gali būti vaisių, kamparo arba sieros kvapo. Jos yra patvarios.
    - 40.2.3. Bendrojo poveikio. Trukdo perduoti deguonį raudoniesiems kraujo kūneliams. Apsinuodijimo simptomai – pamėlynuoja oda. Medžiagos gali būti karčiųjų migdolų arba persikų sėklų kvapo, nepatvarios.
    - 40.2.4. Odą žeidžiančias. Sukelia odos bėrimus, žaizdas ir didelius pūlinius. Medžiagos gali būti česnako arba pelargonijų kvapo, patvarios.
    - 40.2.5. Dusinančias. Paveikia nosies ir gerklės gleivinę, išstirpsta audiniai, pasireiškia dusimas, žmogus gargaliuoja, šniokščia. Medžiagos gali būti džiūvančios žolės, suplėkusio šieno kvapo, nepatvarios.
    - 40.2.6. Nepatvarios medžiagos išsilaiko nuo kelių minučių iki kelių valandų. Patvarių medžiagų savybės išlieka nuo 6-8 valandų iki pusantro mėnesio. Paprastai kovinės nuodingosios medžiagos yra skystos, jas galima paskleisti kaip aerozolius. Jei pastebėjote šias įtartinas priemones:
      - 40.2.7. orlaivius, sraigtasparnius su purškimo sistemomis (virš gyvenamųjų vietovių);
      - 40.2.7.1. miglai arba aerozoliams paskleisti priemones (aerozolių generatoriai) nebūdingose vietose;
      - 40.2.7.2. dujų cilindrus neįprastose vietose;
  41. paketus, lagaminus, konteinerius arba sužinojote apie galimus teroro veiksmus, kuo skubiau skambinkite telefonu 112. Jei esate darbovietėje, pirmiausia apie įvykį praneškite savo vadovui ir skambinkite telefonu 112. Taip pat informuokite pastato apsaugos darbuotojus ar kitus prižiūrėtojus.

42. Išgirdę nedidelio galingumo duslų sprogimą, pamatę besiveržiant dujas, garus, rūką ar dulkes, pajutę nepažįstamą kvapą, galite įtarti, kad į aplinką pateko nuodingos medžiagos, tad kuo skubiau:
43. uždenkite nosį ir burną.
44. nelieskite jokių daiktų nelaimės vietoje.
45. kuo skubiau eikite iš užterštos zonos nurodyta kryptimi (statmena vėjo kryptčiai), venkite žemesnių vietų, nes ten labiau kaupiasi pavojingos medžiagos. Įėję į patalpas, kopkite į aukštesnius aukštus.
46. jeigu tai įvyko pastate ar kambaryje, išeikite iš jo, uždarykite duris ir neleiskite įeiti kitiems asmenims.
47. negalima valgyti, gerti, rūkyti, jei esate pavojingomis cheminėmis medžiagomis užterštoje teritorijoje.
48. išėję iš užterštos zonos, prieš įeidami į švarias patalpas, nusivilkite viršutinius drabužius, nusisekite papuošalus, nusiaukite batus ir sudėkite viską į polietileninį maišą. Jei galite, nuplaukite tuos daiktus vandeniu arba išskalbkite skalbimo, degazavimo priemonėmis. Jei ne – palikite maišą už švarios teritorijos ribų. Burną, nosį, akis skalaukite vandeniu. Jei yra galimybė – nusiprauskite po dušu su muilu. Pasikeiskite apatinius drabužius.
49. Jei Jūs jaučiate silpnumą, atsirado kosulys, peršti akys, ašarojate, svaigsta galva, skauda pilvą, pykina, prasideda traukuliai, neaiškios medžiagos nudegina odą, tai gali būti pirmieji apsinuodijimo cheminėmis medžiagomis požymiai, todėl nedelsiant reikia kreiptis dėl pirmosios pagalbos suteikimo.

19 PRIEDAS

ASMENINIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Apsaugos priemonės[1]	Apsaugos priemonių kiekis (vnt.)		Apsaugos priemonių saugojimo vieta ir už jų išdavimą atsakingo asmens kontaktai	Galimas pavojus, kurio galimiems padariniams likviduoti ir šalinti skirta asmeninė apsaugos priemonė[3]
		Sukauptinas[2]	Faktiškai sukaupta		
1.	Asmeninės apsaugos priemonės:				
1.1.	Respiratorius (FFP3)	11 000	7065	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko, 860249520	Pavojinga užkrečiama liga Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija
1.2.	Respiratorius (FFP2)	11 000	3234	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko, 860249520	Pavojinga užkrečiama liga Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas
1.3.	Filtruojamosios pramoninės ir civilinės dujokaukės	-	-	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko, 860249520	Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija
1.4.	Filtruojamosios civilinės dujokaukės	135	480	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko 860249520	Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija
1.5.	Puskaukės	204	200	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko 860249520	Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija
1.6.	Apsauginiai drabužiai	50	45	Prūdiškių g. 53, Valerija	Pavojinga užkrečiama liga

				Samoilenko 860249520	Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo Pastatų griuvimai
1.7.	Specialūs drabužiai	335	1000	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko 860249520	Pavojinga užkrečiama liga Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo Pastatų griuvimai
1.8.	Kostiumai	10	-	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko 860249520	Pavojinga užkrečiama liga Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo
1.9.	Apsiaustai	335	300	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko 860249520	Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija
1.10.	Kombinezonai	10	917	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko 860249520	Pavojinga užkrečiama liga Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas

					Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo
1.11.	Guminė avalynė	116	29	Prūdiškių g. 53, Kristina Sadauskienė, 861859383;	Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Teroristiniai išpuoliai
1.12.	Apsauginiai batai	30	-	Prūdiškių g. 59, Jonas Repeika, 869961611;	Gaisras Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija Pastatų griuvimai
1.13.	Pirštinės	200	200	Prūdiškių g. 53, Kristina Sadauskienė, 861859383;	Pavojinga užkrečiama liga Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija
1.14.	Apsauginiai šalmai	30	-	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko 860249520;	Gaisras Teroristiniai išpuoliai Sprogmuo Pastatų griuvimai
1.15.	Galvos apsauginiai gaubtuvai	10000	400	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko 860249520	Pavojinga užkrečiama liga Cheminių medžiagų paskleidimas Branduolinė avarija
1.16.	Apsauginiai skydeliai (akiniai)	1316	1	Prūdiškių g. 53, Valerija Samoilenko 860249520	Pavojinga užkrečiama liga Cheminių medžiagų paskleidimas
1.17.	Kitos	10 500	Vienkartiniai	Prūdiškių g. 53,	Pavojinga

priemonės (papildomai reikia apibūdinti) vienkartiniai antbačiai ir izoliaciniai rūbai, kiti respiratoriai		antbačiai (3740) Izoliaciniai drabužiai (8000) Kiti respiratoriai (1785)	Valerija Samoilenko 860249520	užkrečiama liga Cheminių medžiagų paskleidimas
---	--	---	-------------------------------------	---